

INTELLECTUAL PROPERTY LAW
OLOMOUC LAWYERS DAYS 2015. INTERNATIONAL SCIENTIFIC CONFERENCE
PALACKY UNIVERSITY IN OLOMOUC. MAY 2015

PRÁVO DUŠEVNÍHO VLASTNICTVÍ

**PŘIPOMÍNKY A EX POST ÚVAHY
(REMARKS & EX POST REFLECTIONS)**

OLOMOUCKÉ PRÁVNICKÉ DNY 2015 - OLOMOUC LAWYER DAYS 2015

MICHAL ČERNÝ - PETR PRCHAL
SILVIA LATTOVÁ - PAVOL ŠMONDRK

2016 IURIDICUM OLOMOUCENSE O.P.S.

E-KNIHA/E-BOOK

Povinné údaje

PRÁVO DUŠEVNÍHO VLASTNICTVÍ PŘIPOMÍNKY A EX POST ÚVAHY (REMARKS & EX POST REFLECTIONS) **OLOMOUCKÉ PRÁVNICKÉ DNY 2015 - OLOMOUC LAWYER DAYS 2015**

RECENZOVANÁ MALÁ VĚDECKÁ MONOGRAFIE

RECENZE: PROF. JUDR. IVO TELEC, CSC., TOMÁŠ GONGOL PH.D.
E-KNIHU USPOŘÁDAL: MICHAL ČERNÝ PH.D.

AUTOŘI KAPITOL

MICHAL ČERNÝ PH.D.:

I. Ochrana označení původu a zeměpisných označení v mezinárodním kontextu.

JUDR. PETR PRCHAL :

II. K principu jedinečnosti, nebo původnosti autorského díla

JUDR. SILVIA LATTOVÁ:

III. Informačné technológie vo svete financií

MGR. ET. MGR. PAVOL ŠMONDRK:

IV. Licenčné zmluvy v kontexte nového Autorského zákona

E-kniha/E-book ve formátech: ePub, iBooks, PDF

Vydalo Iuridicum Olomoucense o.p.s., Olomouoc, 2016.

ISBN: 978-80-87382-75-2 (PDF). 978-80-87382-76-9 (ePub).
978-80-87382-77-6 (iBooks).

INTELLECTUAL PROPERTY LAW

OLOMOUC LAWYERS DAYS 2015. INTERNATIONAL SCIENTIFIC CONFERENCE
PALACKY UNIVERSITY IN OLOMOUC. MAY 2015

PRÁVO DUŠEVNÍHO VLASTNICTVÍ

**PŘIPOMÍNKY A EX POST ÚVAHY
(REMARKS & EX POST REFLECTIONS)**

OLOMOUCKÉ PRÁVNICKÉ DNY 2015 - OLOMOUC LAWYER DAYS 2015

**MICHAL ČERNÝ - PETR PRCHAL
SILVIA LATTOVÁ - PAVOL ŠMONDRK**

2016 IURIDICUM OLOMOUCENSE O.P.S.
E-KNIHA/E-BOOK

O autorech

MICHAL ČERNÝ PH.D.

Michal Černý Ph.D. je odborným asistentem na katedře soukromého práva a civilního procesu na Právnické fakultě Univerzity Palackého v Olomouci, na které působí od roku 1996.

Je také evropským zástupcem - ochranné známky a vzory (ETMA, EDA) a patentovým zástupcem (M+D)

Ve výzkumné a publikační činnosti se zaměřuje na právo duševního vlastnictví (především na práva na označení) a na právo obchodních korporací. Je členem výzkumné skupiny práva duševního vlastnictví na Právnické fakultě Univerzity Palackého v Olomouci. Působí či působil také na jiných vysokých školách v České republice a na Slovensku, v rámci pedagogické, oponentní či recenzní činnosti.

Kontakty na autora:

michalcerny.eu@gmail.com | michal.cerny@upol.cz

Právnická fakulta Univerzity Palackého v Olomouci, třída 17.listopadu 8, 771 11 Olomouc.

JUDR. PETR PRCHAL

JUDr. Petr Prchal působí na Katedře soukromého práva a civilního procesu Právnické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci a v Advokátní kanceláři Narcis Tomášek & partneři.

Je členem výzkumné skupiny práva duševního vlastnictví na Právnické fakultě Univerzity Palackého v Olomouci. Ve své vědecké činnosti se zaměřuje na právo autorské.

Kontakty na autora:

prchal@centrum.cz | petr.prchal@upol.cz

Právnická fakulta Univerzity Palackého v Olomouci, třída 17.listopadu 8, 771 11 Olomouc.

JUDR. SILVIA LATTOVÁ

JUDr. Silvia Lattová je právničkou společnosti Slovenská sporiteľňa, a.s. V současné době dokončuje svá postgraduální studia na Masarykově Univerzitě v Brně.

Vědecky se věnuje oblasti práva duševního vlastnictví, zejména autorskému právu se vztahem k bankovnímu sektoru.

Kontakty na autorku:

[sisalattova@gmail.com](mailto:sisa.lattova@gmail.com)

Slovenská sporiteľňa a.s., Tomášikova 48, 832 37 Bratislava, Slovensko.

MGR. ET. MGR. PAVOL ŠMONDRK

Mgr. et. Mgr. Pavol Šmondrk působí na Fakultě práva Panevropské vysoké školy v Bratislavě. Vědecky i pedagogicky se věnuje právu duševního vlastnictví, zejména právu autorskému.

Kontakty na autora:

palo.smondrk@gmail.com

Paneuropska vysoká škola, Fakulta práva, Tomášikova 20, 821 02 Bratislava, Slovensko.

Předmluva

Tato elektronická kniha je krátkým ohlédnutím za loňskou sekci práva duševního vlastnictví mezinárodní vědecké konference Olomoucké právnické dny 2015. V následujících kapitolách jsou obsaženy projevené výstupy či jednotlivé myšlenky, které byly podníceny příspěvky, diskuzemi na sekci samotné.

Text kapitol však autoři aktualizovali ke stavu v polovině roku 2016.

Olomouc, srpen 2016

Michal Černý Ph.D.

Obsah

O AUTORECH

PŘEDMLUVA

OBSAH

KAPITOLA I.

OCHRANA OZNAČENÍ PŮVODU A ZEMĚPISNÝCH OZNAČENÍ V MEZINÁRODNÍM KONTEXTU

Úvod kapitoly

Lisabonská dohoda na ochranu označení původu a o jejich mezinárodním zápisu

Ženevský akt k Lisabonské dohodě o označeních původu a zeměpisných označení (2015)

O sjednávání Ženevského aktu

Problém sjednávání mezinárodních smluv o ochraně označení (zeměpisných a původu) - smíšená pravomoc členských států a Evropské unie nebo výlučná pravomoc Evropské unie? (Soudní dvůr EU, věc C-389/15 Komise v. Rada)

Ochrana zeměpisných označení Dohodou TRIPS a návaznými obchodními dohodami

Dohoda TRIPS (Dohoda o obchodních aspektech práv k duševnímu vlastnictví)

Obchodní dohody mezi Evropskou unií a třetími zeměmi chránící označení původu a zeměpisná označení nebo zakládací režim budoucí ochrany

Státy nebo mezinárodní uskupení skupin států, se kterými má Evropská unie sjednány mezinárodní smlouvy přímo chránící některá označení

Jiné smlouvy Evropské unie (a jejích členských států) se třetími zeměmi nebo společenstvími zemí, které směřují k budoucímu režimu ochrany duševního vlastnictví

Varia: Ostatní země se zvláštními vztahy k Evropské unii a jejím členským státům (a režimy ochrany označení)

Varia: (North American Free Trade Agreement - Severoamerická dohoda o volném obchodu)

Závěr kapitoly

Použitá literatura a další zdroje

Monografie, články, studie a jiná autorská díla:

Předpisy a instrukce:

Další internetové zdroje (zprávy, stanoviska apod.):

KAPITOLA II.

K PRINCIPU JEDINEČNOSTI, NEBO PŮVODNOSTI AUTORSKÉHO DÍLA

Úvodem

Jedinečnost jako východisko autorskoprávní ochrany

K pojetí původnosti jako slabšího pojmového znaku

K mezinárodním odlišnostem

Pojetí původnosti ve Spojeném království

Pojetí původnosti ve Spojených státech amerických

Pojetí jedinečnosti v Německu, Francii, Švýcarsku a Česku

Závěrem

Poznámka k použité literatuře

KAPITOLA III.

INFORMAČNÉ TECHNOLOGIE VO SVETE FINANCIÍ*

Úvod kapitoly

Bankovníctvo a moderné informačné technológie

Možnosti overovania totožnosti vo svetle práva duševného vlastníctva

Záver kapitoly

Literatúra

KAPITOLA IV.

LICENČNÉ ZMLUVY V KONTEXTE NOVÉHO AUTORSKÉHO ZÁKONA

Úvod

Náležitosti licenčnej zmluvy

Spôsob použitia diela

Rozsah licencie

Trvanie licencie

Odmena

Výhradná a nevýhradná licencia

Prechod a zánik licencie

Nakladanie s licenciou

Odstúpenie od licenčnej zmluvy z dôvodu nevyužívania výhradnej licencie

Licenčná zmluva na vydanie diela

Verejná licencia

Kolektívna licenčná zmluva

Hromadná licenčná zmluva

Rozšírená hromadná licenčná zmluva

Multiteritoriálna hromadná licenčná zmluva na on-line použitie hudobných diel

Záver kapitoly

Použitá literatúra

OCHRANA OZNAČENÍ PŮVODU A ZEMĚPISNÝCH OZNAČENÍ V MEZINÁRODNÍM KONTEXTU

PROTECTION
OF DESIGNATIONS OF ORIGIN
AND GEOGRAPHICAL INDICATIONS
IN THE INTERNATIONAL CONTEXT

Abstrakt a klíčová slova. Abstract & Keywords.

Abstrakt: Kapitola se zabývá ochranou označení původu a zeměpisných označení v mezinárodním kontextu, především pak ochrany označení domovsky z České republiky jako členského státu Evropské unie.

Klíčová slova: Aromatizovaná vína. Česká republika. Dohoda o obchodních aspektech práv k duševnímu vlastnictví (TRIPS). Evropská Unie, Evropská komise, Evropská rada. Chráněné označení původu, chráněné zeměpisné označení. Jiné výrobky (než aromatizovaná vína, lihoviny, vína, zemědělské výrobky a potraviny. Lihoviny. Lisabonská dohoda o ochraně označení původu a jejich mezinárodním zápisu. Obchodní dohody. Smlouva o fungování Evropské unie. Vína. Zemědělské výrobky a potraviny. Ženevský akt k Lisabonské dohodě o označeních původu a zeměpisných označeních (2015).

Abstract: The chapter deals with the protection of designations of origin and geographical indications in the international context, especially the protection of Czech designations and indications of the Czech Republic as a Member State of the European Union.

Keywords: Agricultural products and foodstuffs. Aromatised wines. Czech Republic. European Commission. European Council. European Union. Geneva Act of the Lisbon agreement on Appellations of Origin and Geographical Indications (2015). Lisbon

Agreement on Appellations of Origin and their International Registration. Protected Designation of Origin (PDO), Protected Geographical Indications (PGI). Spirit Drinks. Trade agreements. Trade-Related Aspects of Intellectual Property Rights Agreement (TRIPS). The Treaty on the Functioning of the European Union. Wine. Other products (other than Agricultural products and foodstuffs, aromatised wines, spirit drinks, wines).

Úvod kapitoly

V současném globalizovaném světě dochází k odstraňování bariér obchodu a v důsledku toho se zvyšuje mezinárodní obchodní výměna (včetně služeb). Současně se také již několik desetiletí klade důraz na ochranu duševního vlastnictví. Je nezbytné nalézt vyvážený vztah mezi svobodným trhem a ochranou duševního vlastnictví, především pak u těch výrobků, které mají v různých státech status “rodinného stříbra”, jsou v nich tradičně vyráběny a stát stanoví pravidla pro jejich výrobu a důsledně kontroluje jejich dodržování. Na základě právních předpisů je pak výrobcům obecně či adresně dovoleno užívat zvláštní nehmotné statky (v České republice mající status nehmotných věcí) - (chráněná) označení původu a (chráněné) zeměpisná označení.

Ve světovém společenství není z historických a kulturních důvodů úplná jednota na způsobu prosazení ochrany těchto označení. Některé státy (především tzv. “starého světa - zejm. státy kontinentální Evropy a jejich některé bývalé kolonie) dávají přednost formální ochraně založené na formálních zápisech. Jiné státy (především tzv. “nový svět”) dává přednost ochraně pomocí ochranných známek a význam zvláštních označení spíše upozaduje.

Důsledek těchto myšlenkových a politických rozdílů pak spočívá v tom, že mezinárodní Lisabonská dohoda o ochraně označení původu a jejich mezinárodním zápisu (z roku 1958, ve znění Stockholmské revize z roku 1967) je sice univerzální (věcně i zeměpisně), ale je jí doposud vázána jen malá část států světa.² Naopak široká shoda nastala k ochraně

zeměpisných označení v Dohodě TRIPS, kterou je vázána velká většina světových států (členské státy Světové obchodní organizace). Dohoda TRIPS záměrně upravuje jinou kategorii - zeměpisná označení, a to jen na minimálním standardu ochrany (u označení vín a lihovin o něco silnější). Silnější ochrany se označením může dostat tehdy, pokud je mezi státy či společenstvím států uzavřena obchodní dohoda, která konkretizuje ochranu označení na smluvním základě nebo sjednaným smluvním režimem, neboť Dohoda TRIPS nezřídila žádný rejstřík ani seznam zeměpisných označení a smluvní státy Dohody TRIPS mají tedy relativní volnost v uznávání cizích zeměpisných označení, nejsou-li smluvně vázány jinou mezinárodní dohodou (např. některou z obchodních dohod).

V roce 2015 byl uzavřen Ženevský akt k Lisabonské dohodě o označeních původu a zeměpisných označeních. Ženevský akt dosud podepsalo 15 států,³ dosud však nevstoupil v platnost. Některé ze signatářských států patří mezi státy vázané již Lisabonskou smlouvou, jiné nikoliv. Česká republika ani Slovensko Ženevský akt dosud nepodepsalo. Lisabonský akt by mohl pomoci překlenout rozdíly mezi stávajícími způsoby ochrany - zavedením ochrany zeměpisných označení v signatářských zemích, jejich zápis do mezinárodního rejstříku, společné žádosti více států (*multi-country applications*) a další. Zda však vstoupí v platnost není dosud jisté.

Proto se tato kapitola zabývá především stávajícími přístupy k ochraně označení původu a zeměpisných označení, jak jsou upravena ve stávajících mezinárodních smlouvách. A to z pohledu ochrany těch označení, která mají svůj původ v některém z členských států Evropské unie (zejména České republiky).

Lisabonská dohoda na ochranu označení původu a o jejich

Úprava mezinárodní ochrany označení původu pro obecné výrobky se datuje od roku 1958, kdy byla podepsána Lisabonská dohoda na ochranu označení původu a o jejich mezinárodním zápisu (dále jen “Dohoda 1958” nebo také “Lisabonská dohoda”). Ačkoliv se nejednalo o první mezinárodní multilaterální ani bilaterální dohodu o ochraně označení původu, protože první multilaterální dohodou byla dohoda STRESA,^{4 5} jednalo se o první mezinárodní multilaterální dohodu bez odvětvového omezení působnosti.

Přínos Lisabonské dohody byl tedy v tom, že poprvé obecně definovala označení původu pro jakýkoliv výrobek a umožnila mezinárodní zápis. Lisabonská dohoda je stále platná. Každý zápis označení původu podle Lisabonské dohody (tzv. mezinárodní zápis) se však vždy opírá o národní ochranu označení v zemi původu.

Špindler odkazoval na formální ochranu i podle starších mezinárodních multilaterálních smluv, avšak faktickou možnost ochrany podle nich hodnotil jako neprůchodnou, když uváděl: *“Poprvé byla ochrana zeměpisných označení zavedena v Pařížské unijní úmluvě z r. 1883, ale definice označení byla tak úzká, že nebyla prakticky využita. Dalším mezinárodním aktem, který v celé šíři zastřešil ochranu zeměpisných označení, je Madridská dohoda o potlačování falešných nebo klamavých údajů o původu zboží z r. 1891. Mnoho zemí, v nichž ochrana označení hraje důležitou roli, k této dohodě ale nepřistoupilo. Důležitým*

mezinárodním nástrojem, v němž byl poprvé definován pojem označení, je Lisabonská dohoda na ochranu označení původu a o jejich mezinárodním zápisu z r. 1958. I když úroveň ochrany je v tomto právním dokumentu dosti vysoká, rozhodlo se k ní přistoupit pouze 18 států."^{6 7}

Lisabonská dohoda definuje Označení původu takto: zeměpisný název země, oblasti nebo místa sloužící k označení, odkud pochází výrobek, jehož jakost anebo znaky jsou dán výlučně nebo podstatně zeměpisným prostředím, čítaje v to činitele přírodní a činitele lidské. *Zemí původu* je ta země, jejíž jméno nebo jméno její krajiny nebo místa tvoří označení původu, které poskytlo výrobku jeho obecnou známost (čl. 2 Lisabonské dohody na ochranu označení původu a o jejich mezinárodním zápisu,⁸ vyhl. č. 67/1975 Sb., ve znění vyhl. č. 79/1985 Sb.).

Účelem tohoto příspěvku je analyzovat *požadavek na obecnou známost jako podmínku zápisné způsobilosti* v rámci práva zeměpisných označení, jak se toto vyvíjelo po vstupu Lisabonské dohody (1958) v platnost. Pokud takový institut není znám, pak je úkolem zjistit jeho nahrazení instituty jinými a provést jejich kritickou analýzu proti obecné známosti.

V neposlední řadě bude hledání obsahu tohoto právního pojmu provedeno proto, že v jiných jazykových zněních tento výraz odpovídá spíše jiným pojmům - např. ve francouzštině se používá pojen *notoriété*,⁹ v angličtině se užívá *reputation*.¹⁰ Ganjee připomíná, že ona "*reputation* v zemi původu je zvláštním požadavkem".¹¹ Ganjee dále cituje Devletiana, který k tomu uvádí "there must be a constant and genuine local usage of the geographical name to designate a product and ...

[it] must enjoy a certain reputation".¹² Tedy v překladu: "Musí existovat konstantní a jedinečné lokální užívání zeměpisného názvu k určení výrobku ..., který musí být nadán jistou pověstí".¹³

Obsah tohoto pojmu či jeho cizojazyčných ekvivalentů přitom hraje zásadní roli, neboť jejich naplnění vede či nevede k zápisu označení. Důkazem toho je i to, že v zápisu z Pracovní skupiny pro rozvoj Lisabonského systému (Appellations of Origin) jsou uvedeny různé výrazy, které by napříště měly být (po přijetí revidované Lisabonské smlouvy) považovány za synonyma.¹⁴ Tento závěr se mimo jiné také projevil v *Notes*, které byly připraveny sekretariátem pro mezinárodní diplomatickou konferenci pro přijetí nové revize v rámci Lisabonského systému (Appellations of Origin), která se konala v Ženevě ve dnech 11.-21.05.2015.¹⁵

Lisabonský systém byl v minulosti často kritizován, ostatně vznik autonomních systémů ochran v rámci Evropských společenství je důkazem toho, že systém zavedený Lisabonskou smlouvou byl již přežitý a nevyhovující. Pregnantně některé důvody uvedl Vyparina, když je shrnul do následujících bodů:

1. "relativně malý počet členských států Zvláštní unie (na ochranu označení původu podle Lisabonské dohody),
2. požadavek, aby se mezinárodní přihláška podle této Dohody opírala o uznané a chráněné označení původu v zemi jeho původu,
3. (Lisabonská dohoda) neřeší ochranu zeměpisných označení (údajů o původu výrobků) a jiných zeměpisných označení (údajů), kterých je velký počet,
4. Prováděcí řád k této Lisabonské dohodě neumožňuje převod ani přechod označení původu na právní nástupce jejich oprávněných uživatelů,

*5. velmi jednoduché a účinné odmítnutí zápisu (ať bylo odůvodněné jakkoliv - srovnej neopodstatněné a nezákonné odmítnutí mezinárodního zápisu označení původu "Tokajské víno z československé vinohradnické oblasti" Maďarskem podle Lisabonské dohody) kterémukoliv označení členským státem Lisabonské dohody v tomto členském státě do jednoho roku od oznámení jeho mezinárodního zápisu."*¹⁶

S Vyparinou lze s ohledem souhlasit, jeho výtky byly v době vydání jeho příspěvku oprávněné. V některých bodech má Lisabonská smlouva (a systém) šanci se změnit až vstupem Ženevského aktu v platnost, pokud k tomu dojde.

Ženevský akt k Lisabonské dohodě o označeních původu a zeměpisných označeních (2015). O sjednávání Ženevského aktu.

V rámci Lisabonské dohody probíhala po šest let¹⁷ jednání Pracovní skupiny (expertů), jejichž cílem byla “revitalizace” Lisabonské dohody. Následně v květnu 2015 proběhla desetidenní mezinárodní vědecká konference v Ženevě, jejíž účastníci 21.05.2015 uzavřeli text revidované verze Lisabonské dohody na ochranu označení původu a o jejich mezinárodním zápisu^{18 19} - *Geneva Act of the Lisbon Agreement on Appellations of Origin and Geographical Indications*.²⁰ Současně byla sjednána i Nařízení (*Regulations under the Geneva Act of the Lisbon Agreement on Appellations of Origin and Geographical Indications*),²¹ která mají povahu prováděcího předpisu.²²

Ženevský akt byl sjednán v jednom originálu v anglickém, arabském, čínském, francouzském, ruském a španělském jazyce. Všechna tato jazyková znění jsou autentická (čl. 33 ŽA). Ani Ženevský akt ani Nařízení podle něj vydané dosud nevstoupily v platnost.

Česká republika byla na diplomatické konferenci²³ zastoupena předsedou Úřadu průmyslového vlastnictví - Josefem Kratochvílem a dalšími členy delegace.²⁴ Slovenská republika byla zastoupena Tomášem Klinkou, ředitelem právního,

legislativního a mezinárodního odboru ÚPV SR a dalšími členy delegace.²⁵

Tento Ženevský akt do Lisabonské dohody mění definici označení původu a doplňuje definici a ochranu zeměpisných označení.

Původní definice označení původu podle Lisabonské dohody (ve Stockholmském znění) je:

“čl. 2

(1) ... označení původu zeměpisný název země, oblasti nebo místa sloužící k označení, odkud pochází výrobek, jehož jakost anebo znaky jsou dány výlučně nebo podstatně zeměpisným prostředím, čítaje v to činitele přírodní a činitele lidské.

(2) Zemí původu je ta země, jejíž jméno nebo jméno její krajiny nebo místa tvoří označení původu, které poskytlo výrobku jeho obecnou známost.^{26 27}

Definice označení původu podle Lisabonské smlouvy ve znění Ženevského aktu bude (podle čl. 2 odst.1 pod. i) Ženevského aktu): “any denomination protected in the Contracting Party of Origin consisting of or containing the name of a geographical area, or another denomination known as referring to such area, which serves to designate a good as originating in that geographical area, where the quality or characteristics of the good are due exclusively or essentially to the geographical environment, including natural and human factors, and which has given the good its reputation; as well as”. Tedy v překladu “jakékoliv označení chráněné ve (smluvní) zemi původu, sestávající nebo obsahující název zeměpisné oblasti, nebo jiné označení, známé jako vztahující se k takovému území, které slouží k označení zboží jako pocházející z takové oblasti, jehož jakost nebo jiná vlastnost zboží je výlučně nebo podstatně dána jeho

zeměpisným původem, včetně přírodních a lidských činitelů, a které poskytly zboží jeho pověst (obecnou známost)“.

Jedná se o změnu především gramatickou. Zůstává zachována vazba mezi produkčním územím, jakostí či jinou vlastností výrobku (nesoucí označení), důvod zvláštních vlastností v činitelích přírodních či lidských ze zeměpisného území a v neposlední řadě i požadavek na pověst (obecnou známost) zboží (s tímto označením).

Vymezení požadavků na podrobnější kvalitativní kritéria ani kontrola jejich dodržování nejsou předmětem úpravy Ženevského aktu.

Produkční oblastí zůstává alternativně celé území smluvního státu (*entire state*), oblast (*region*), obec (*locality*) nebo místo (*place*) (čl. 2 odst. 2 Ženevského aktu). Definici produkční oblasti je společná pro označení původu i zeměpisná označení.

Zeměpisným označením podle Ženevského aktu po jeho vstupu v platnost: *“any indication protected in the Contracting Party of Origin consisting of or containing the name of a geographical area, or another indication known as referring to such area, which identifies a good as originating in that geographical area, where a given quality, reputation or other characteristic of the good is essentially attributable to its geographical origin.”* (čl. 2 odst. 1 pod. ii) Ženevského aktu). Tedy v překladu *“jakékoliv označení chráněné ve (smluvní) zemi původu, které sestává nebo obsahuje jméno zeměpisného území, nebo jinou indikaci známou nebo referující k takovému území, které identifikuje zboží pocházející z tohoto zeměpisného území, jehož kvalita, pověst nebo jiné vlastnosti zboží lze připsat jeho zeměpisnému původu”*.²⁸

Tato definice zeměpisného označení je v základu - tedy v síle vazby na produkční území, - přiměřená podobná definici,

která je používána v systému ochrany v rámci EU (nařízení 1151/2012). Ve vymezeném území, ke kterému je dána vazba, musí být zboží spojeno - ať již je důsledkem tohoto spojení kvalita zboží, jeho pověst nebo jiné vlastnosti. Ženevský akt však nijak nereguluje produkční stadia výroby zboží (příprava, zpracování, výroba), ani původ surovin používaných k výrobě zboží.

Protože však bude ochrana podle Lisabonské dohody ve znění Ženevského aktu poskytována v územích Lisabonské unie opět na základě domácí ochrany (v členském státě), mohou mít takové požadavky stanoveny jednotlivé členské státy. Což např. Česká republika v definici zeměpisného označení má.

Lisabonský systém (po vstupu Ženevského aktu v účinnost) tak bude i nadále nadstavbou nad národními či regionálními systémy ochrany, včetně systémů EU.

Ženevský akt však přináší i další změny v systému ochrany označení původu a zeměpisných označení - např. společnou žádost v případě přeshraničních zeměpisných území (čl. 5 odst.4 ŽA). Kromě toho, že žádosti o mezinárodní zápis budou podávat i nadále "úřady smluvních států (*competent authorities*) států jménem uživatelů" (čl. 5 odst. 2 ŽA), bude moci právní řád smluvního státu povolit podání žádosti přímo uživateli (*beneficiaries*), člověkem nebo právnickou osobou (čl. 5 odst.3 písm. a) ŽA). Toto povolení bude moci smluvní stát deklarovat při uložení své ratifikační listiny, při svém přistoupení nebo kdykoliv později. Je-li prohlášení učiněné po vstupu ŽA v platnost, pak ve vztahu k této smluvní straně nabývá účinku tři měsíce po dni, kdy generální ředitel obdržel prohlášení smluvní strany.

Lisabonský systém zůstane i nadále věcně univerzální (tzn. nebude omezen jen na zemědělské výrobky, potraviny, vína, aromatizovaná vína či lihoviny - jak je tomu u stávajících systémů ochran v EU. Lisabonský systém bude nicméně i nadále poskytovat ochranu (označení původu a zeměpisných označení) jen na zboží (nikoliv na služby).

Ženevský akt vstoupí v platnost tři měsíce poté, co pět smluvních států uloží listiny o ratifikaci Ženevského aktu nebo přistoupení k Ženevskému aktu (čl. 29 odst. 2 ŽA) u depozitáře - Generálního ředitele (čl. 34 ŽA). Dosud se tak nestalo.²⁹

Problém sjednávání mezinárodních smluv o ochraně označení (zeměpisných a původu) - smíšená pravomoc členských států a Evropské unie nebo výlučná pravomoc Evropské unie? (Soudní dvůr EU, věc C-389/15)

V souvislosti se sjednáním Ženevského aktu vyvstala ještě jedna otázka - zda-li je sjednávání mezinárodních dohod v oblasti ochrany označení (původu / zeměpisných) v pravomoci Evropské unie nebo členských států?

Rada Evropské unie rozhodla dne 07.05.2015 o zmocnění k zahájení jednání o revidované Lisabonské smlouvě. Dne 21.05.2015 pak došlo na závěr obtížných diplomatických jednáních k uzavření Ženevského aktu.³⁰

Následně Evropská komise dne 17.07.2015 podala žalobu na Radu Evropské unie u Soudního dvora.

Komise opřela žalobu o dva žalobní důvody. Prvním žalobním důvodem je to, že Rada měla - podle názoru Komise, - uznat pravomoc členských států ke sjednávání mezinárodní smlouvy v rozporu s článkem 3 SFEU. Dle názoru Komise toto sjednávání spadá do výlučné pravomoci Evropské unie. Rada zjevně zastávala jiný názor (smíšená pravomoc EU a jejích členských států).³¹

Druhý žalobní důvod je procedurální povahy - spočívá v tvrzeném porušení čl. 207 odst. 3 SFEU a čl. 218 odst. 3, 4 a 8 SFEU. Rada měla určit členské státy jako vyjednaváče, přitom ale rozhodnutí nepřijala požadovanou většinou - jakou měla přijmout, pokud věc spadá do výlučné pravomoci EU (jak tvrdí Komise).

Podání žaloby bylo dne 21.09.2015 oznámeno v Úředním věstníku Evropské unie (C 311/42).³²

V současné době je věc vedena pod sp.zn. C-389/15, dosud však rozhodnutí nepadlo.³³

Ochrana zeměpisných označení Dohodou TRIPS a návaznými obchodními dohodami. Dohoda TRIPS (dohoda o obchodních aspektech práv k duševnímu vlastnictví)

Dohoda o obchodních aspektech práv k duševnímu vlastnictví, často krátce nazývána jen jako Dohoda TRIPS (Trade-Related Aspects of Intellectual Property Rights) byla sjednána jako součást Dohody o zřízení Světové obchodní organizace (WTO). Příslušné sdělení Ministerstva zahraničních věcí bylo publikováno ve Sbírce mezinárodních smluv pod č. 191/1995 Sb., dohoda TRIPS je přílohou 1C Dohody o zřízení Světové obchodní organizace.

Tato dohoda byla sjednána v roce 1994 a je stále platná. Zařazení do práce je odůvodněno dobou vzniku a akceptovaným způsobem zajištění ochrany těchto práv, které lze považovat za minimální kompromis, zato však v široké skupině států.³⁴

V člancích 22-24 Dohody TRIPS je poskytována ochrana i zeměpisným označením. *Dohoda TRIPS neměla nahradit Lisabonskou dohodu, ale svým způsobem působí vedle ní.* Vůbec totiž neupravuje ochranu označení původu, ale pouze zeměpisná označení a jejich ochranu. A to ještě na více

úrovních, k nimž Vyparina v roce 2002 napsal, že “prakticky chrání pouze zeměpisná označení na vína a lihoviny”.³⁵

Dohoda TRIPS si zeměpisná označení sama definuje - jsou jimi označení, která *“určují zboží jako zboží pocházející z území Člena nebo oblasti, nebo místa tohoto území, jestliže lze danou jakost, pověst³⁶ nebo jiné charakteristické znaky zboží připsat v podstatě jeho zeměpisnému původu”*.

Ochrana na této obecné úrovni není vázána na zápis ani omezena na některé druhy výrobků. Členský stát je zavázán poskytnout ochranu proti jakémukoliv užití, které by bylo nekalosoutěžním ve smyslu čl. 10bis Pařížské unijní úmluvy. Členský stát je dále zavázán poskytnout ochranu proti užití klamavého označení, které by mohlo uvést veřejnost v omyl ohledně skutečného místa původu zboží. Rozhodujícím kritériem pro posouzení klamavosti je představa vyvolaná u veřejnosti (čl. 22 odst. 4 Dohody TRIPS).

Členský stát je také zavázán odmítnout či zrušit zápis ochranné známky, která sestává ze zeměpisného označení nebo jej obsahuje. Tento závazek má členský stát tehdy, pokud to dovoluje jeho vnitrostátní právo.

Silnější ochrana je pak stanovena v čl. 23 Dohody TRIPS pro zeměpisná označení vín a lihovin. Ta je nazvaná jako “dodatečná ochrana”. Tato dodatečná ochrana spočívá v tom, že členský stát Dohody TRIPS musí zabránit užívání *“zeměpisného označení identifikujícího vína, pro vína, která nepocházejí z místa uvedeného v dotyčném zeměpisném označení nebo identifikujícího lihoviny, pro lihoviny, které nepocházejí z místa uvedeného v příslušném zeměpisném označení i v případech, kdy je skutečný původ zboží uveden, nebo zeměpisné označení je uvedeno v překladu nebo je doprovázeno výrazy jako “druh”, “typ”, “styl”,*

"napodobenina" nebo podobnými." Ve vztahu k zápisu ochranné známky či již zapsané známce v případě porušení této dodatečné ochrany je členský stát zavázán zrušit její platnost nebo zamítnout přihlášku, a to z moci úřední, pokud víno nebo lihovina nemá takový původ.

Čl. 24 Dohody TRIPS pak již jen obsahuje výjimky ze shora uvedených pravidel a úpravu mezinárodních jednání.

Dohoda TRIPS nevyžaduje zavedení systému formálního zápisu zeměpisných označení v členských zemích. Podle Dohody TRIPS není vytvářen ani žádný společný rejstřík nebo seznam označení. Proto lze Dohodu TRIPS chápat jako minimální standard. Skutečnou ochranu konkrétních označení nebo sjednaný jiný režim poskytnutí ochrany pak obsahují obchodní dohody, které mezi sebou státy či jejich uskupení navzájem uzavírají. K obchodním dohodám, které uzavřela Evropská unie (a její členské státy) na straně jedné ve vztahu k jiným státům či jejich společenstvím na straně druhé pak srov. podkapitolu 4.3.této kapitoly.

Mezi Dohodou TRIPS a Lisabonskou dohodou na ochranu označení původu je však jeden zásadní rozdíl. Zatímco Lisabonská dohoda poskytuje přímou ochranu zapsaných označení původu a dává tak jejich oprávněným uživatelům možnost žalovat přímé nároky, Dohoda TRIPS je mezivládní dohoda a zavazuje pouze státy k zajištění ochrany. Zatímco ochrana zeměpisných označení vín a lihovin je na silnější úrovni, závazek k ochraně zeměpisných označení jiných výrobků (bez služeb) je v Dohodě TRIPS pouze na úrovni poskytnutí žalobních nástrojů z nekalé soutěže. Protože není žádný společný seznam označení podle Dohody TRIPS ani v ní není sjednán žádný společný způsob vzájemného uznávání

zeměpisných označení, majících původ ve smluvním státě, je fakticky nutno upravit režim uznávání v obchodní dohodě. Dále srov. podkapitolu „Státy nebo mezinárodní skupiny či uskupení států, se kterými má Evropská unie sjednány mezinárodní smlouvy přímo chránící některá označení“ v této kapitole.

Obchodní dohody mezi Evropskou unií a třetími zeměmi chránící označení původu a zeměpisná označení nebo zakládací režim budoucí ochrany

Součástí právního řádu jsou i mezinárodní smlouvy, kterými je Česká republika vázána. V důsledku členství České republiky v Evropské unii některé mezinárodní smlouvy se třetími zeměmi uzavírá aktuálně jako smluvní strana přímo Evropská unie. Dřívější smlouvy byly uzavírány mezi Evropskými společenstvími a jeho členskými státy na straně jedné a třetí zemí (případně skupinou zemí) na straně druhé.

Základem ochrany zeměpisných označení v širokém mezinárodním společenství je Dohoda TRIPS. Ta však obecně poskytuje pouze právní rámec ochrany a zavazuje státy k ochraně zeměpisných označení (a výrobků jimi označených) před nekalou soutěží a před užitím, které je způsobilé oklamat zákaznickou veřejnost. Ochrana zeměpisných označení vín a lihovin je silnější - státy jsou zavázány k zásahům z úřední povinnosti. K tomu srov. kapitulu 1.4. Dohoda TRIPS neobsahuje žádný společný seznam označení ani podle není vytvořen žádný rejstřík. Proto je de facto nutno pro ochranu konkrétních označení uzavírat obchodní dohody mezi smluvními státy či jejich společenstvími. Členské země Evropské unie zastupuje při těchto jednáních a při uzavíráních

smluv Evropská unie samotná, neboť má výlučnou pravomoc v oblasti společné obchodní politiky.³⁷

V současnosti má EU uzavřeny mezinárodní smlouvy, které chrání na různých úrovních označení původu a/nebo zeměpisná označení se zeměmi dále uvedenými.³⁸ Úrovně ochrany jsou různé, odpovídají také vyspělosti a respektování práv duševního vlastnictví v příslušném státě. Přirozeným faktorem je také ekonomická síla smluvního partnera, když zvláště ve vztahu k vyspělým zemím některé mezinárodní dohody zdaleka nechání všechna označení z členských států EU, ale pouze specificky uvedená, zpravidla v příloze konkrétní dohody. Dohody s přímou ochranou zeměpisných označení má EU uzavřeny podle jiných stránek Komise jen s některými státy.³⁹ V následujícím soupisu jsou však uvedeny všechny státy a teritoria, ve kterých se v příslušné mezinárodní smlouvě vyskytuje přímá ochrana duševního vlastnictví (zejména zeměpisných označení), nebo aspoň závazek provádět do budoucna kroky směřující k ochraně duševního vlastnictví (včetně zeměpisných označení).

Státy nebo mezinárodní uskupení či skupiny států, se kterými má Evropská unie sjednány mezinárodní smlouvy přímo chránící některá označení.

V následujících oddílech je obsažen přehled států, se kterými má Evropská unie (a její členské státy) sjednány obchodní dohody, kterými v různé míře a různými způsoby upravují také ochranu zeměpisných označení či označení původu.

Albánie

Právním základem je *Dohoda mezi Evropským společenstvím a Albánskou republikou o vzájemném uznávání, ochraně a kontrole názvů vín, lihovin a aromatizovaných vín*, která je Přílohou II Dohody o stabilizaci a přidružení mezi Evropskými společenstvími a jejich členskými státy na jedné straně a Albánskou republikou na straně druhé.^{40 41} V samotné Dohodě o stabilizaci a přidružení je ochrana zeměpisných označení obecně upravena v článku 73. Podle společného prohlášení smluvních stran zahrnuje ochrana zeměpisných označení podle této dohody (čl. 73) také ochranu označení původu.

Dohoda o vzájemném uznávání pak představuje specializovaná ujednání a přímou vzájemnou ochranu v čl. 4 - 7. Dále pak v dodatku 1 je seznam chráněných označení z Unie (a) - vína, b) - lihoviny, c) - aromatizovaná vína, a dále v dodatku 2 seznam chráněných označení z Albánie chráněných v EU ve stejné struktuře). Dále v dodatku 2 je seznam tradičních výrazů a označení jakosti pro vína v EU.

Ochrana je *chráněným názvům* poskytována v rozsahu čl. 5-7 dohody o vzájemném uznávání.

Ochrana zeměpisných označení je normována v čl.6, je sjednána **vzájemná ochrana označení vín, lihovin a aromatizovaných vín**. Naopak není sjednána ochrana označení zemědělských výrobků a potravin.

Ochrana je poskytována na principu vzájemnosti - tzn. v Evropské unii jsou chráněná označení Albánie pro vína, aromatizovaná vína a lihoviny mající původ v Albánii a opačně.

Austrálie

Právním základem je *Dohoda mezi Evropským společenstvím a Austrálií o obchodu s vínem*.⁴² Chráněná jsou podle článku 12 dohody označení uvedená v příloze II (zeměpisná označení podle článku 12), jakož i tradiční výrazy uvedené v příloze III (tradiční výrazy podle článku 12). Ochrana je poskytována na principu vzájemnosti, smluvní ochrana je však podmíněna trváním domácí ochrany (v zemi původu) a současně užíváním označení (na trhu).

Dohoda se týká pouze ochrany označení vín, nikoliv však ochrany označení zemědělských výrobků a potravin, lihovin a aromatizovaných vín.

Ve vzájemných dopisech, jejichž výměnou došlo k uzavření dohody, jsou pak obsažena i některá ujednání ve vztahu k užívání výslovně uvedených ochranných známek (tzn. selektivní režim koexistence chráněných označení a ochranných známek), dále pak dopisy obsahují i některá interpretační pravidla.

Dohoda nahrazuje dřívější *dohodu mezi Evropským společenstvím a Austrálií o obchodu s vínem, včetně protokolu, podepsanou v Bruselu a Canbeře (26.-31.01.1994)* - viz. čl. 43

Bosna a Hercegovina

Právním základem je *Prozatímní dohoda o obchodu a obchodních záležitostech mezi Evropskými společenstvími a jejich členskými státy na straně jedné a Bosnou a Hercegovinou na straně druhé*⁴³ (dále také jen “POD”). Tato prozatímní obchodní dohoda navazuje na *Dohodu o stabilizaci a přidružení mezi Evropskými společenstvími a jejich členskými státy na jedné straně a Bosnou a Hercegovinou na straně druhé* ze dne 16.06.2008, kterou doplňuje.

Ochrana zeměpisných označení pro zemědělské produkty a produkty rybolovu a potravin jiných než vín a lihovin je upravena v článku 16 POD - Bosna a Hercegovina poskytuje ochranu označením, která jsou zapsána v rejstříku označení původu a zeměpisných označení EU. Opačně označení mající původ v Bosně a Hercegovině jsou způsobilá pro zápis do rejstříku vedeného podle unijního nařízení, a to za podmínek stanovených v nařízení samotné.

K POD byl sjednán i *Protokol 6 o vzájemných preferenčních koncesích na některá vína a o vzájemném uznávání, ochraně a kontrole názvů vín, lihovin a aromatizovaných vín*. Samotná *Dohoda o vzájemném uznávání, ochraně a kontrole názvů vín, lihovin a aromatizovaných vín* je pak v příloze II tohoto Protokolu 6 (klíčové jsou články 4-7). V **Dodatku 1 Dohody o vzájemném uznávání ...** jsou pak uvedeny chráněné názvy (vín, lihovin a aromatizovaných vín). V **Dodatku 2** jsou ve zvláštním seznamu uvedeny tradiční výrazy a označení jakosti pro vína z EU. Podle článku 7 pak Bosna a Hercegoviny poskytne ochranu tradičním výrazům uvedeným v Příloze 2.

Evropská unie má s Bosnou a Hercegovinou sjednány režimy ochrany označení pro všechny čtyři skupiny výrobků, která chrání ve svých nařízeních.

Černá Hora

Právním základem je *Stabilizační a asociační dohoda mezi Evropskými společenstvími a jejich členskými státy na jedné straně a Republikou Černá Hora na straně druhé*⁴⁴ (dále jen SAD). Ochrana je poskytována podle článku 33 SAD zeměpisným označením pro zemědělské produkty a produkty rybolovu a potravin jiných než vín a lihovin, přičemž Černá Hora poskytne ochranu těm označením, která jsou v EU zapsána v rejstříku označení původu a zeměpisných označení. Černohorská označení pak mohou být zapsána do rejstříku postupem podle nařízení (aktuálně dle nařízení č. 1151/2012, původně nařízení č. 510/2006).

Pro označení vín, lihovin a aromatizovaných vín pak také *Dohoda mezi Společenstvím a Černou Horou o vzájemném uznávání, ochraně a kontrole názvů vín, lihovin a aromatizovaných vín, která je přílohou II SAD*.

Mezi vzájemně chráněné názvy pak dále patří dle článku 4 označení mající původ v EU - “odkazy na název členského státu, z něhož víno, lihovina a aromatizované víno pochází nebo jiné názvy, které daný členský stát označují”, “zeměpisná označení uvedená v dodatku 1, části A v písmenu a) pro vína, v písmenu b) pro lihoviny a v písmenu c) pro aromatizovaná vína”, “tradiční výrazy uvedené v dodatku 2, části A”, a dále označení mající původ v Černé Hoře - “odkazy na název „Černá Hora“ nebo jakýkoli jiný název označující tuto zemi”, “zeměpisná označení uvedená v dodatku I, části B v písmenu a) pro vína, v písmenu b) pro lihoviny a v písmenu c) pro aromatizovaná vína.” Ochrana názvů odkazujících na členský stát EU nebo Černou Horu je pak rozvedena v článku 5,

ochrana zeměpisných označení pro vína, lihoviny a aromatizované vinné nápoje je dále rozvedena v článku 6, ochrana tradičních výrazů je konečně rozvedena v článku 7 dohody.

V Dodatku 1 Dohody o vzájemném uznávání jsou pak uvedeny chráněné názvy (označení původu ev. zeměpisná označení) pro vína, lihoviny a aromatizované vinné nápoje z členských zemí Evropské unie a vína z Černé Hory,⁴⁵ v Dodatku 2 Dohody o vzájemném uznávání pak je seznam smluvně chráněných tradičních výrazů a označení jakosti pro vína z členských zemí Evropské unie.

Ekvádor

[46](#)

Právním základem bude *Obchodní dohoda mezi Evropskou unií a jejími členskými státy na jedné straně a Kolumbií, Peru a Ekvádorem na straně druhé*⁴⁷ - jednání byla uzavřena,⁴⁸ tato dohoda dosud nebyla ratifikována, jak upozorňuje Komise.⁴⁹ Tato dohoda má rozšiřovat územní působnost shora uvedené *Obchodní dohody mezi EU a jejími členskými státy a Kolumbií a Peru* také na Ekvádor - k tomu srov. shora odstavec “Kolumbie a Peru”. Nově bude Ekvádor zařazen do Andského společenství (Andean Community) - spolu s Peru a Kolumbií.

Gruzie

Právním základem je *Dohoda mezi Evropskou unií a Gruzii o ochraně zeměpisných označení zemědělských výrobků a potravin*⁵⁰ - dohoda je zaměřena pouze na ochranu označení, a to jak zemědělských výrobků a potravin, tak i označení vín, aromatizovaných vín a lihovin.

Dohoda obsahuje vzájemnou ochranu zavedených zeměpisných označení (článek 2), přičemž seznam označení zemědělských výrobků a potravin je uveden v příloze III, seznam označení vín, aromatizovaných vín a lihovin pak v příloze IV dohody. Další zeměpisná označení budou do příloh doplňována sjednaným postupem, přičemž dohodnutý postup zahrnuje jak námitky a námitkové řízení, tak i přezkoumání specifikace.

O doplňování označení bude rozhodovat smíšený výbor. Rozsah ochrany je stanoven v člancích 4 a následujících - označení jsou chráněna proti přímému či nepřímému obchodnímu použití u výrobků nesplňujících specifikace nebo při použití označení, kterým by bylo nepřímo těženo z dobré pověsti zeměpisného označení, proti dalším zneužitím, napodobením či připomenutím, a to i kdyby byl uveden pravý způsob a u označení by byl připojen dovětek “druh”, “typ”, “způsob”, “jak se vyrábí v”, “napodobenina”, “chuť”, “jako” nebo jiný podobný výraz.

Označení jsou chráněna také proti jakémukoliv zavádějícímu nebo lživému údaji o původu. Konečně jsou označení také chráněna proti jiným praktikám, které by mohly uvést spotřebitele v omyl, pokud jde o skutečný původ výrobku.

Ochrana je poskytována také v prepisech do jiné abecedy, a to jak mezi latinskou abecedou a gruzínskou abecedou navzájem, tak i také v přepisu do jiných abeced, které se v EU úředně používají.⁵¹ Užívací právo je pak stanoveno v článku 6 pro každého soutěžitele, který uvádí na trh výrobky, které jsou v souladu se specifikací příslušného označení. Dohoda také obsahuje zákaz požadavku na další registraci uživatele i zákaz placení dalších poplatků za užití.

Rozsah příloh III a IV je značný, obsahuje přímo v příloze dohody 19 označení zemědělských výrobků a potravin s původem v České republice, 8 označení vín s původem v České republice a 1 označení lihoviny s původem v České republice (Karlovarská hořká⁵²).

Guatemala

Stát patří do společenství nazývaného pro účely smluvního vztahu s Evropskou unií a jejími členskými státy Střední Amerika. Patří do něj Guatemala, Honduras, Kostarika, Nikaragua, Panama, Salvador.

Právním základem vztahů s těmito státy je - *Dohoda zakládající přidružení mezi Evropskou unií a jejími členskými státy na jedné straně⁸⁴ a Střední Amerikou na straně druhé⁸⁵*.

Ochrana označení (původu a zeměpisných) je upravena v člancích 242 a následujících dohody. Dohoda zakládá smluvní ochranu označením z jedné smluvní strany na území druhé smluvní strany, a to za podmínky poskytnutí domácí ochrany na území země původu (*recognised and declared*). Smluvní strany také potvrdily své závazky z Dohody TRIPS.

Podle článku 244 dohody mají smluvní strany zavést systém ochrany (nebo jej rozvinout). Takový systém bude založen na těchto principech: 1) rejstřík zeměpisných označení chráněných na území, 2) správní procedury pro ověření, že výrobek nesoucí označení identifikující jeho původ na určitém území, které dalo výrobku jakost, pověst nebo jiné vlastnosti, které lze v podstatě přičíst zeměpisnému původu výrobku, 3) systém ověřování dodržení specifikace, 4) kontrolní pravidla, 5) právo předložit věc kontrolnímu orgánu, 6) zajištění zveřejnění žádosti o zápis označení, aby byla chráněna práva třetích osob.

Podle článku 245 dohody pak smluvní strany sjednaly režim zavedených zeměpisných označení - seznam označení podaných k zápisu, u nichž nebyly podány námitky nebo

podané námitky byly zamítnuty z formálních důvodů, je Přílohou XVII (Annex XVII) ^{86 87} dohody.

Podle článku 246 pak mají být chráněná označení uvedena v Příloze XVIII (Annex XVIII),⁸⁸ která má být postupem podle článku 247 rozšiřována. Tato označení jsou “kandidátská” a zařazení na seznam chráněných je podmíněno pozitivním rozhodnutím o přezkoumání vnitrostátními či regionálními orgány (druhé smluvní strany dohody). Základem pro poskytnutí ochrany je tedy uvedení na seznam dle článku XVII, následně bude rozhodnutím Rady přidružení (Association Council decision) označení zapsáno na seznam dle Přílohy XVIII.⁸⁹ Rozsah ochrany je stanoven v článku 246 dohody.

Příloha XVII z českých označení obsahuje pouze označení *“České pivo”, “Budějovické pivo”, “Budějovický měšťanský var”, “Českobudějovické pivo” a “Žatecký chmel”*. Ze slovenských označení je uvedeno pouze jediné - *“Vinohradnícka oblasť Tokaj”*.

Z hlediska věcného dohoda zahrnuje ochranu, která se dá považovat za obecnou - označení uvedená v Příloze XVII zahrnují označení zemědělských výrobků a potravin, vín i lihovin. Je rovněž zahrnuto i označení balzámu *“Bálsamo de El Salvador”*. Ochrana označení pro nezemědělské výrobky je v právu Evropské unie naprosto ojedinělá.

Honduras

Stát patří do společenství nazývaného pro účely smluvního vztahu s Evropskou unií a jejími členskými státy Střední Amerika. Patří do něj Guatemala, Honduras, Kostarika, Nikaragua, Panama, Salvador.

Právním základem vztahů s těmito státy je - *Dohoda zakládající přidružení mezi Evropskou unií a jejími členskými státy na jedné straně⁸⁴ a Střední Amerikou na straně druhé⁸⁵*.

Ochrana označení (původu a zeměpisných) je upravena v člancích 242 a následujících dohody. Dohoda zakládá smluvní ochranu označením z jedné smluvní strany na území druhé smluvní strany, a to za podmínky poskytnutí domácí ochrany na území země původu (*recognised and declared*). Smluvní strany také potvrdily své závazky z Dohody TRIPS.

Podle článku 244 dohody mají smluvní strany zavést systém ochrany (nebo jej rozvinout). Takový systém bude založen na těchto principech: 1) rejstřík zeměpisných označení chráněných na území, 2) správní procedury pro ověření, že výrobek nesoucí označení identifikující jeho původ na určitém území, které dalo výrobku jakost, pověst nebo jiné vlastnosti, které lze v podstatě přičíst zeměpisnému původu výrobku, 3) systém ověřování dodržení specifikace, 4) kontrolní pravidla, 5) právo předložit věc kontrolnímu orgánu, 6) zajištění zveřejnění žádosti o zápis označení, aby byla chráněna práva třetích osob.

Podle článku 245 dohody pak smluvní strany sjednaly režim zavedených zeměpisných označení - seznam označení podaných k zápisu, u nichž nebyly podány námitky nebo

podané námitky byly zamítnuty z formálních důvodů, je Přílohou XVII (Annex XVII) ^{86 87} dohody.

Podle článku 246 pak mají být chráněná označení uvedena v Příloze XVIII (Annex XVIII),⁸⁸ která má být postupem podle článku 247 rozšiřována. Tato označení jsou “kandidátská” a zařazení na seznam chráněných je podmíněno pozitivním rozhodnutím o přezkoumání vnitrostátními či regionálními orgány (druhé smluvní strany dohody). Základem pro poskytnutí ochrany je tedy uvedení na seznam dle článku XVII, následně bude rozhodnutím Rady přidružení (Association Council decision) označení zapsáno na seznam dle Přílohy XVIII.⁸⁹ Rozsah ochrany je stanoven v článku 246 dohody.

Příloha XVII z českých označení obsahuje pouze označení *“České pivo”*, *“Budějovické pivo”*, *“Budějovický měšťanský var”*, *“Českobudějovické pivo”* a *“Žatecký chmel”*. Ze slovenských označení je uvedeno pouze jediné - *“Vinohradnícka oblasť Tokaj”*.

Z hlediska věcného dohoda zahrnuje ochranu, která se dá považovat za obecnou - označení uvedená v Příloze XVII zahrnují označení zemědělských výrobků a potravin, vín i lihovin. Je rovněž zahrnuto i označení balzámu *“Bálsamo de El Salvador”*. Ochrana označení pro nezemědělské výrobky je v právu Evropské unie naprosto ojedinělá.

Chile

Právním základem je *Dohoda, kterou se zakládá přidružení mezi Evropskými společenstvími a jeho členskými státy na jedné straně a Chilskou republikou na straně druhé*⁵³ - ve vztahu k právům duševního vlastnictví se smluvní strany dohodly na spolupráci “v záležitostech vztahujících se k praktikování, podporování, rozšiřování, zefektivňování, řízení, harmonizaci, ochraně a účinnému uplatňování práv duševního vlastnictví, předcházení zneužívání těchto práv, boji proti padělání a pirátství a zakládání a posilování vnitrostátních organizací pro kontrolu a ochranu těchto práv”. Přitom technická spolupráce se může zaměřovat také na legislativní rady: připomínky k návrhům zákonů mimo jiné také k zeměpisným označením, tradičním výrazům nebo doplňkovému hodnocení jakosti.

Dále je ochrana duševního vlastnictví upravena v článku 168 a následujících. Zeměpisná označení spadají do dohodnutého režimu, přitom se strany přihlašují k mnoha vícestranným mezinárodním úmluvám (viz. čl. 170 dohody), z oblasti ochrany zeměpisných označení je výslovně uvedena Dohoda TRIPS.

Dohoda pak obsahuje jako Přílohu V *Dohodu o obchodu s vínem*, ve které jsou definována zeměpisná označení a tradiční výrazy v článku 3 a podle článku 5 a následujících *Dohody o obchodu s vínem* se pak poskytuje vzájemná ochrana zeměpisným označením (vín). Zeměpisná označení (vín) jsou chráněná, pokud jde o vína z EU, obsahují-li výrazy odkazující na členský stát EU (a obdobně odkazující-li na Chile). Dále jsou chráněna označení, která jsou uvedena v dodatku I resp. v dodatku II. V

článku 8 *Dohody o obchodu s vínem* je pak upravena ochrana tradičních výrazů, jejich seznam je uveden v dodatku III. Aby byla poskytnuta ochrana zeměpisnému označení ve smluvní zemi, musí být označení chráněno v zemi původu (článek 15 *Dohody o obchodě s vínem*). Dodatky I, II i III *Dohody o obchodu s vínem* jsou velmi obsáhlé.

Jihoafriická republika

Právním základem je *Dohoda o obchodu, rozvoji a spolupráci mezi Evropským společenstvím a jeho členskými státy na jedné straně a Republikou Jižní Afrika na straně druhé*^{54 55} - ochrana duševního vlastnictví je zahrnuta do článku 46 dohody, smluvní strany se zavazují k zajištění závazků k ochraně dle Dohody TRIPS. Ačkoliv jsou mezi duševním vlastnictvím uvedena i zeměpisná označení včetně označení původu, neobsahuje dohoda již další konkretizaci závazku k ochraně těchto označení. Dohoda ani neobsahuje doporučení k přistoupení k Lisabonské dohodě, ani ji smluvní strany neuvádějí v seznamu mezinárodních smluv, kterým přikládají význam (vše článek 46).

Kanada

Právním základem je *Dohoda mezi Evropským společenstvím a Kanadou o obchodu s vínem a lihovinami*⁵⁶ - čl.10 a čl. 11(a příloha IIIa - zeměpisná označení vín z EU, - a příloha IIIb - zeměpisná označení vín z Kanady; dále čl.14, příloha IVa - zápis v Kanadě na základě žádosti). Tato Dohoda upravuje v přílohách IIIa a IIIb označení vín (původu i zeměpisná) z jednotlivých členských států EU a z Kanady. V druhém smluvním státě ochrana není poskytována zcela automaticky, ale označení vína uvedené v příloze dohody může být přihlášeno k zápisu v Kanadě (resp. opačně v EU). Kanada se čl. 10 (odst. 3) dohody zavázala učinit nezbytná opatření, aby název uvedený v IIIa v seznamu chráněných označení byl uveden v seznamu chráněných zeměpisných označení v Kanadě, jakmile je v dobré víře a náležité formě podána žádost o zápis. Obdobný závazek a princip je obsažen také ve vztahu k názvům lihovin (příloha IVa dohody) v čl. 14 odst.3 dohody.

Kolumbie

Právním základem ve vztazích s těmito státy je *Obchodní dohoda mezi Evropskou unií a jejími členskými státy na straně jedné a Kolumbií a Peru na druhé straně*⁵⁷ - ochrana zeměpisných označení ze smluvních stran je upravena v článku 207, článek 208 pak zavádí režim “zavedených označení”, která jsou obsažena příloze XIII dodatek 1 (Annex XIII Appendix 1).⁵⁸ Tato jsou bez dalšího již chráněná v Kolumbii, členských státech EU a Peru. Ochrana je označením poskytována ve smluvních zemích za podmínky ochrany v zemi původu. Věcně jsou v této příloze uvedena zavedená označení zemědělských výrobků a potravin, vín, lihovin i aromatizovaných vín. Obsah přílohy však není nijak obsáhlý - z českých označení je uvedeno pouze *“Českobudějovické pivo”*,⁵⁹ ze slovenských označení pouze *“Vinohradnícka oblasť Tokaj”*.

Článek 209 pak zavádí režim pro zápis nových označení, a to za podmínky námitkového řízení a postupu podle článku 208 dohody. Rozsah ochrany je stanoven v článku 210 dohody. Každé označení uvedené v příloze XIII dodatku 1, a dále také označení přidané postupem podle článku 209, je chráněno proti jakémukoliv obchodnímu užití takového označení pro stejné nebo obdobné výrobky, které nesplňují specifikaci výrobku s označením, a dále také proti neoprávněnému využívání pověsti označení.

Dále označení pro výrobky jiné než vína, aromatizovaná vína a lihoviny je poskytována ochrana jakémukoliv jinému neoprávněnému užití označení, které by mohlo způsobit

zmatení spotřebitele (např. ve spojení s dovětkem “style, typ, imitace), pokud smluvní strana takovou ochranu poskytne označením pro jiné výrobky než vína, aromatizovaná vína a lihoviny.

Pro označení vín, aromatizovaných vín a lihovin je pak sjednána ochrana proti takovým užitím, která jsou zneužitím, imitací nebo evokací pro výrobek určitého druhu, ačkoliv je uveden pravý původ výrobku nebo je chráněné označení přeloženo nebo doplněno dovětkem “druh”, “typ”, “metoda”, “vyrobena v”, “imitace”, “příchuť”, “jako”. Označení jsou také chráněna proti jakýmkoliv jiným zneužitím (falešné nebo zavádějící údaje o místě produkce, původu, přirozených nebo rozhodujících vlastnostech výrobku, a to jak na vnitřním nebo vnějším obalu, tak na reklamních materiálech vztahujících se k výrobku, které jsou způsobilé vzbudit klamavý dojem o původu výrobku. Následující články (211 - 214) jsou pak věnovány vztahu k ochranným známkám, všeobecným pravidlům, spolupráci a transparentnosti a vztahům k jiným právům přiznaným smluvními státy v jiných dohodách se třetími zeměmi.

V dodatku 2 jsou pak uvedena dvě zeměpisná označení pro jiné produkty než zemědělské produkty a potraviny, vína, lihoviny a aromatizovaná vína. Jsou jimi kolumbijské označení “*Guacamayas*” (pro rukodělné výrobky) a peruánské označení “*Chulucanas*” (pro keramiku).

Obchodní dohoda je ve vztahu EU - Kolumbie prozatímně aplikována od 01.08.2013.⁶⁰

Srov. také Peru.

Srov také Varia: Bolívie.

Korejská republika

[61](#)

Právním základem je *Dohoda o volném obchodu mezi Evropskou unií a jejími členskými státy na jedné straně a Korejskou republikou na straně druhé*⁶² - příloha 10A obsahuje názvy zemědělských výrobků a potravin, které byly přezkoumány. Ochrana zeměpisných označení je pak stanovena v článcích 10.18 (uznávání zeměpisných označení zemědělských produktů, potravin a vín - dle přílohy 10-A), 10.19 (uznávání specifických zeměpisných označení vín, aromatizovaných vín a destilátů - dle přílohy 10-B), 10.20 (užívací právo k označení), 10.21 (rozsah ochrany), 10.22 (vymáhání ochrany), 10.23 (vztah k ochranným známkám), 10.24 (přidání budoucích označení, která by měla být chráněna), 10.25 (zřízení pracovní skupiny pro zemědělská označení), 10.26 (individuální žádosti o ochranu zeměpisných označení podle právních předpisů EU nebo Koree).

Na margo lze uvést, že v příloze 10-A dohody jsou obsažena pouze tato česká označení: *České pivo, Budějovické pivo, Budějovický měšťanský var, Českobudějovické pivo a Žatecký chmel*. V příloze 10-B (označení vín a destilátů) není žádné české označení.

Kosovo

Právním základem je *Dohoda o stabilizaci a přidružení, která byla uzavřena mezi Evropskou unií a Evropským společenstvím pro atomovou energii na jedné straně a Kosovem na straně druhé*. Uzavření dohody bylo schváleno rozhodnutím Rady (EU) 2015/1998 ze dne 22.10.2015.⁶³ Rovněž již publikováno rozhodnutí Komise o uzavření této dohody.⁶⁴ Rada rozhodla o uzavření této dohody 12.02.2016.⁶⁵

Podle připojeného dodatečného prohlášení neznamena uzavření této dohody uznání Kosova jako státu ze strany EU ani ze strany těch členských států, které dosud Kosovo jako nezávislý stát neuznaly. Česká republika Kosovo uznala, Slovensko nikoliv.

Dohoda vstoupila v platnost od 01.04.2016,⁶⁶ české znění dostupné zde.⁶⁷

Kosovo se článkem 77 zavazuje do 5 let od vstupu dohody v platnost k přijetí nezbytných legislativních opatření k zajištění ochrany práv duševního, průmyslového a obchodního vlastnictví na úrovni odpovídající EU. Kosovo se také zavazuje dodržovat mnohostranné úmluvy k ochraně duševního vlastnictví, které jsou uvedeny v příloze VII dohody.

Příloha VII uvádí celkem 22 mnohostranných dohod, Lisabonská dohoda o ochraně označení původu ani Ženevský akt zahrnutý nejsou.

Dohoda v čl. 78 zavádí zásadu rovného zacházení (ne méně výhodné, než poskytují kterékoliv třetí zemi na základě dvoustranných dohod).

Článkem 109 se Kosovo také zavázalo k dodržování pravidel nabývání práv duševního vlastnictví k programům a vysílání (spolupráce v audiovizuální oblasti). Podle čl. 118 má EU a Kosov spolupracovat také při výzkumu a technologickém rozvoji, přitom má být zachována náležitá úroveň ochrany práv duševního, průmyslového a obchodního vlastnictví.

Přílohou II Protokolu II k dohodě je pak *Dohoda o vzájemném uznávání, ochraně a kontrole názvů vín, lihovin a aromatizovaných vín* (dále též jen “DVUOK”). EU i Kosovo se zavazují navzájem uznávat a chránit názvy výrobků uvedených v čl. 2 - výrazy “pocházející z”, “zeměpisná označení”, “tradiční výrazy”. Tato DVUOK se zvláště věnuje ochraně názvů odkazujících na členské státy (EU) a Kosovo. Čl. 6 DVUOK pak stanoví vzájemnou přímou ochrany názvů vín, lihovin a aromatizovaných vín - z EU i Kosova. Ohledně podmínek užití na území druhého smluvního partnera platí právní předpisy domovský (tak na území Kosova mohou být použity chráněné názvy za podmínek stanovených právem EU a opačně).

Čl. 7 DVUOK upravuje ochranu tradičních výrazů, doplňkově je dohodnuta také ochrana spočívající v závazku veřejnoprávního důvodu pro zamítnutí přihlášky ochranné známky v Kosovu, pokud by se shodovala se zeměpisným označením chráněným podle čl. 4 DVUOK, podobala by se mu nebo by obsahovala odkaz na takové označení. Kosovo se také zavázalo k odstranění veškerých odkazů na zeměpisná označení ze stávajících známek - tedy v zásadě ke zvláštnímu veřejnoprávnímu důvodu jejich výmazu ke dni vstupu DVUOK v platnost.⁶⁸

V dodatku 1 k DVUOK jsou pak uvedeny chráněné názvy - a to v části A pro vína chráněná označení původu i chráněná zeměpisná označení, následně pak unijní zeměpisná označení lihovin pocházejících z EU⁶⁹ a konečně zeměpisná označení aromatizovaných vín pocházejících z EU. Část B (označení vín, lihovin a aromatizovaných vín z Kosova) je prázdná.

V Dodatku 2 DVUOK jsou uvedeny seznamy tradičních výrazů a označení jakosti pro vína v EU.⁷⁰

Kostarika

Stát patří do společenství nazývaného pro účely smluvního vztahu s Evropskou unií a jejími členskými státy Střední Amerika. Patří do něj Guatemala, Honduras, Kostarika, Nikaragua, Panama, Salvador.

Právním základem vztahů s těmito státy je - *Dohoda zakládající přidružení mezi Evropskou unií a jejími členskými státy na jedné straně⁸⁴ a Střední Amerikou na straně druhé⁸⁵*.

Ochrana označení (původu a zeměpisných) je upravena v člancích 242 a následujících dohody. Dohoda zakládá smluvní ochranu označením z jedné smluvní strany na území druhé smluvní strany, a to za podmínky poskytnutí domácí ochrany na území země původu (*recognised and declared*). Smluvní strany také potvrdily své závazky z Dohody TRIPS.

Podle článku 244 dohody mají smluvní strany zavést systém ochrany (nebo jej rozvinout). Takový systém bude založen na těchto principech: 1) rejstřík zeměpisných označení chráněných na území, 2) správní procedury pro ověření, že výrobek nesoucí označení identifikující jeho původ na určitém území, které dalo výrobku jakost, pověst nebo jiné vlastnosti, které lze v podstatě přičíst zeměpisnému původu výrobku, 3) systém ověřování dodržení specifikace, 4) kontrolní pravidla, 5) právo předložit věc kontrolnímu orgánu, 6) zajištění zveřejnění žádosti o zápis označení, aby byla chráněna práva třetích osob.

Podle článku 245 dohody pak smluvní strany sjednaly režim zavedených zeměpisných označení - seznam označení podaných k zápisu, u nichž nebyly podány námitky nebo

podané námitky byly zamítnuty z formálních důvodů, je Přílohou XVII (Annex XVII) ^{86 87} dohody.

Podle článku 246 pak mají být chráněná označení uvedena v Příloze XVIII (Annex XVIII),⁸⁸ která má být postupem podle článku 247 rozšiřována. Tato označení jsou “kandidátská” a zařazení na seznam chráněných je podmíněno pozitivním rozhodnutím o přezkoumání vnitrostátními či regionálními orgány (druhé smluvní strany dohody). Základem pro poskytnutí ochrany je tedy uvedení na seznam dle článku XVII, následně bude rozhodnutím Rady přidružení (Association Council decision) označení zapsáno na seznam dle Přílohy XVIII.⁸⁹ Rozsah ochrany je stanoven v článku 246 dohody.

Příloha XVII z českých označení obsahuje pouze označení *“České pivo”, “Budějovické pivo”, “Budějovický měšťanský var”, “Českobudějovické pivo” a “Žatecký chmel”*. Ze slovenských označení je uvedeno pouze jediné - *“Vinohradnícka oblasť Tokaj”*.

Z hlediska věcného dohoda zahrnuje ochranu, která se dá považovat za obecnou - označení uvedená v Příloze XVII zahrnují označení zemědělských výrobků a potravin, vín i lihovin. Je rovněž zahrnuto i označení balzámu *“Bálsamo de El Salvador”*. Ochrana označení pro nezemědělské výrobky je v právu Evropské unie naprosto ojedinělá.

Lichtenštejnsko

Právním základem vztahů mezi Evropskou unií a Lichtenštejnem je *Dohoda mezi Evropskou unií, Švýcarskou konfederací a Lichtenštejnským knížectvím, kterou se mění Dodatková dohoda mezi Evropským společenstvím, Švýcarskou konfederací a Lichtenštejnským knížectvím, kterou se na Lichtenštejnské knížectví rozšiřuje působnost Dohody mezi Evropským společenstvím a Švýcarskou konfederací o obchodu se zemědělskými produkty*.⁷¹

Tato dohoda rozšířila již existující smluvní ujednání mezi Evropskou unií (a jejími členskými státy) a Švýcarskem na straně druhé i na Lichtenštejnsko, sama dohoda používá pak legislativní zkratku *dodatková dohoda*. Tato dodatková dohoda také přímo upravila ochranu některých lichtenštejnských označení zemědělských výrobků a potravin jejich doplněním do přílohy 12 dodatku 1 již sjednané dohody mezi EU a Švýcarskem (viz. čl. 1 odst. 3 dodatkové dohody: Rheitaler Ribel / Türggen Ribel (CHOP), St. Galler Bratwurst / St. Galler Kalbsbratwurst).

Makedonie (bývalá jugoslávská federální republika Makedonie)

Právním základem vztahů je *Stabilizační a asociační dohoda mezi Evropskými společenstvími a jejich členskými státy na jedné straně a Bývalou jugoslávskou republikou Makedonie na straně druhé*⁷².

Dohoda obsahuje uznání významu přibližování právních předpisů mimo jiné v oblasti duševního vlastnictví (článek 68), a to postupně ve dvou fázích. Smluvní strany také potvrdily význam ochrany duševního, průmyslového a obchodního vlastnictví (článek 71). Makedonie se zavázala, že přistoupí k vícestranným mezinárodním dohodám v oblasti ochrany duševního vlastnictví, které jsou uvedeny v Příloze VII (Annex VII).⁷³ Případné problémy pak má dle dohody řešit Rada stabilizace a přidružení (*Stabilisation and Association Council*). Smluvní strany se také zavázaly ke vzájemné spolupráci v oblasti audio-vizuální (článek 94). Smluvní strany se také zavázaly k prohlubování bilaterální spolupráce mimo jiné i v oblasti efektivní ochrany duševního, průmyslového a obchodního vlastnictví.

Mexiko (Spojené státy mexické)

Právním základem je *Dohoda mezi Evropským společenstvím a jeho členskými státy na jedné straně a Spojenými státy mexickými na straně druhé o hospodářském partnerství, politické koordinaci a spolupráci*.⁷⁴

Článek 12 dohody obsahuje závazek smluvních stran “zavést náležitá opatření s cílem zajistit odpovídající a účinnou ochranu v souladu s nejprísnějšími mezinárodními normami, včetně účinných opatření ke kontrole dodržování těchto práv” k duševnímu, průmyslovému a obchodnímu vlastnictví (výslovně jsou uvedena i zeměpisná označení včetně označení původu). Následně pak Smíšená rada (vytvořená podle dohody) rozhodne “o mechanismu konzultací s cílem dosáhnout vzájemně přijatelných řešení v případě výskytu obtíží při ochraně duševního vlastnictví,” dále pak Smíšená rada rozhodne o “podrobných opatřeních, která mají být přijata v zájmu zajištění dosažení cíle uvedeného v (čl. 12) odstavci 1 (dohody), s přihlédnutím zejména k souvisejícím mnohostranným smlouvám o duševním vlastnictví.” Ničeho jiného ve vztahu k ochraně duševního vlastnictví již tato dohoda neobsahuje.

Mezi Evropskou unií a Mexikem jsou však uzavřeny také další dohody - např. *Dohoda mezi Evropským společenstvím a Spojenými státy mexickými o vzájemném uznávání a ochraně označení lihovin*.⁷⁵ Ta sice přímo neupravuje ochranu mexických označení (původu či zeměpisných) lihovin, ale sjednává vzájemný režim ohledně definice a požadavků na obchodní názvy lihovin (ve vztahu k surovinám apod.). Důležité je, že ohledně označení *tequila* a *mezcal* odkazuje na použití

mexických národních předpisů. Poznámka na margo: Aktuálně je *tequila* v procesu zápisu jako zeměpisné označení v systému EU. Evropská unie s Mexikem rozšiřuje územní působnost této dohody v závislosti na rozšiřování Evropské unie v důsledku přistupování nových členských zemí. Děje se tak dodatkovými dohodami - např. *Dohoda ve formě výměny dopisů mezi Evropským společenstvím a Spojenými státy mexickými o změně přílohy I Dohody mezi Evropským společenstvím a Spojenými státy mexickými o vzájemném uznávání a ochraně označení lihovin.*⁷⁶

Moldávie

Právním základem je *Dohoda mezi Evropskou unií a Moldavskou republikou o ochraně zeměpisných označení zemědělských výrobků a potravin*⁷⁷ - dohoda je zaměřena pouze na ochranu označení, a to jak zemědělských výrobků a potravin, tak i označení vín, aromatizovaných vín a lihovin.

Dohoda obsahuje vzájemnou ochranu zavedených zeměpisných označení (článek 2), přičemž seznam označení zemědělských výrobků a potravin je uveden v příloze III, seznam označení vín, aromatizovaných vín a lihovin pak v příloze IV dohody. Další zeměpisná označení budou do příloh doplňována sjednaným postupem, přičemž dohodnutý postup zahrnuje jak námitky a námitkové řízení, tak i přezkoumání specifikace. O doplňování označení bude rozhodovat smíšený výbor.

Rozsah ochrany je stanoven v člancích 4 a následujících - označení jsou chráněna proti přímému či nepřímému obchodnímu použití u výrobků nesplňujících specifikace nebo při použití označení, kterým by bylo nepřímo těženo z dobré pověsti zeměpisného označení, proti dalším zneužitím, napodobením či připomenutím, a to i kdyby byl uveden pravý způsob a u označení by byl připojen dovětek “druh”, “typ”, “způsob”, “jak se vyrábí v”, “napodobenina”, “chuť”, “jako” nebo jiný podobný výraz. Označení jsou chráněna také proti jakémukoliv zavádějícímu nebo lživému údaji o původu. Konečně jsou označení také chráněna proti jiným praktikám, které by mohly uvést spotřebitele v omyl, pokud jde o skutečný původ výrobku. Užívací právo je pak stanoveno v

článku 5 pro každého soutěžitele, který uvádí na trh výrobky, které jsou v souladu se specifikací příslušného označení. Dohoda také obsahuje zákaz požadavku na další registraci uživatele i zákaz placení dalších poplatků za užití. Rozsah příloh III a IV je značný, obsahuje přímo v příloze dohody 24 označení zemědělských výrobků a potravin s původem v České republice, 8 označení vín s původem v České republice a 1 označení lihoviny s původem v České republice (Karlovarská hořká).

Nikaragua

Stát patří do společenství nazývaného pro účely smluvního vztahu s Evropskou unií a jejími členskými státy Střední Amerika. Patří do něj Guatemala, Honduras, Kostarika, Nikaragua, Panama, Salvador.

Právním základem vztahů s těmito státy je - *Dohoda zakládající přidružení mezi Evropskou unií a jejími členskými státy na jedné straně*⁸⁴ a *Střední Amerikou na straně druhé*⁸⁵.

Ochrana označení (původu a zeměpisných) je upravena v člancích 242 a následujících dohody. Dohoda zakládá smluvní ochranu označením z jedné smluvní strany na území druhé smluvní strany, a to za podmínky poskytnutí domácí ochrany na území země původu (*recognised and declared*). Smluvní strany také potvrdily své závazky z Dohody TRIPS.

Podle článku 244 dohody mají smluvní strany zavést systém ochrany (nebo jej rozvinout). Takový systém bude založen na těchto principech: 1) rejstřík zeměpisných označení chráněných na území, 2) správní procedury pro ověření, že výrobek nesoucí označení identifikující jeho původ na určitém území, které dalo výrobku jakost, pověst nebo jiné vlastnosti, které lze v podstatě přičíst zeměpisnému původu výrobku, 3) systém ověřování dodržení specifikace, 4) kontrolní pravidla, 5) právo předložit věc kontrolnímu orgánu, 6) zajištění zveřejnění žádosti o zápis označení, aby byla chráněna práva třetích osob.

Podle článku 245 dohody pak smluvní strany sjednaly režim zavedených zeměpisných označení - seznam označení podaných k zápisu, u nichž nebyly podány námitky nebo

podané námitky byly zamítnuty z formálních důvodů, je Přílohou XVII (Annex XVII) ^{86 87} dohody.

Podle článku 246 pak mají být chráněná označení uvedena v Příloze XVIII (Annex XVIII),⁸⁸ která má být postupem podle článku 247 rozšiřována. Tato označení jsou “kandidátská” a zařazení na seznam chráněných je podmíněno pozitivním rozhodnutím o přezkoumání vnitrostátními či regionálními orgány (druhé smluvní strany dohody). Základem pro poskytnutí ochrany je tedy uvedení na seznam dle článku XVII, následně bude rozhodnutím Rady přidružení (Association Council decision) označení zapsáno na seznam dle Přílohy XVIII.⁸⁹ Rozsah ochrany je stanoven v článku 246 dohody.

Příloha XVII z českých označení obsahuje pouze označení *“České pivo”, “Budějovické pivo”, “Budějovický měšťanský var”, “Českobudějovické pivo” a “Žatecký chmel”*. Ze slovenských označení je uvedeno pouze jediné - *“Vinohradnícka oblasť Tokaj”*.

Z hlediska věcného dohoda zahrnuje ochranu, která se dá považovat za obecnou - označení uvedená v Příloze XVII zahrnují označení zemědělských výrobků a potravin, vín i lihovin. Je rovněž zahrnuto i označení balzámu *“Bálsamo de El Salvador”*. Ochrana označení pro nezemědělské výrobky je v právu Evropské unie naprosto ojedinělá.

Panama

Stát patří do společenství nazývaného pro účely smluvního vztahu s Evropskou unií a jejími členskými státy Střední Amerika. Patří do něj Guatemala, Honduras, Kostarika, Nikaragua, Panama, Salvador.

Právním základem vztahů s těmito státy je - *Dohoda zakládající přidružení mezi Evropskou unií a jejími členskými státy na jedné straně⁸⁴ a Střední Amerikou na straně druhé⁸⁵*.

Ochrana označení (původu a zeměpisných) je upravena v člancích 242 a následujících dohody. Dohoda zakládá smluvní ochranu označením z jedné smluvní strany na území druhé smluvní strany, a to za podmínky poskytnutí domácí ochrany na území země původu (*recognised and declared*). Smluvní strany také potvrdily své závazky z Dohody TRIPS.

Podle článku 244 dohody mají smluvní strany zavést systém ochrany (nebo jej rozvinout). Takový systém bude založen na těchto principech: 1) rejstřík zeměpisných označení chráněných na území, 2) správní procedury pro ověření, že výrobek nesoucí označení identifikující jeho původ na určitém území, které dalo výrobku jakost, pověst nebo jiné vlastnosti, které lze v podstatě přičíst zeměpisnému původu výrobku, 3) systém ověřování dodržení specifikace, 4) kontrolní pravidla, 5) právo předložit věc kontrolnímu orgánu, 6) zajištění zveřejnění žádosti o zápis označení, aby byla chráněna práva třetích osob.

Podle článku 245 dohody pak smluvní strany sjednaly režim zavedených zeměpisných označení - seznam označení podaných k zápisu, u nichž nebyly podány námitky nebo

podané námitky byly zamítnuty z formálních důvodů, je Přílohou XVII (Annex XVII) ^{86 87} dohody.

Podle článku 246 pak mají být chráněná označení uvedena v Příloze XVIII (Annex XVIII),⁸⁸ která má být postupem podle článku 247 rozšiřována. Tato označení jsou “kandidátská” a zařazení na seznam chráněných je podmíněno pozitivním rozhodnutím o přezkoumání vnitrostátními či regionálními orgány (druhé smluvní strany dohody). Základem pro poskytnutí ochrany je tedy uvedení na seznam dle článku XVII, následně bude rozhodnutím Rady přidružení (Association Council decision) označení zapsáno na seznam dle Přílohy XVIII.⁸⁹ Rozsah ochrany je stanoven v článku 246 dohody.

Příloha XVII z českých označení obsahuje pouze označení *“České pivo”, “Budějovické pivo”, “Budějovický měšťanský var”, “Českobudějovické pivo” a “Žatecký chmel”*. Ze slovenských označení je uvedeno pouze jediné - *“Vinohradnícka oblasť Tokaj”*.

Z hlediska věcného dohoda zahrnuje ochranu, která se dá považovat za obecnou - označení uvedená v Příloze XVII zahrnují označení zemědělských výrobků a potravin, vín i lihovin. Je rovněž zahrnuto i označení balzámu *“Bálsamo de El Salvador”*. Ochrana označení pro nezemědělské výrobky je v právu Evropské unie naprosto ojedinělá.

Peru

Právním základem ve vztazích s těmito státy je *Obchodní dohoda mezi Evropskou unií a jejími členskými státy na straně jedné a Kolumbií a Peru na druhé straně*⁵⁷ - ochrana zeměpisných označení ze smluvních stran je upravena v článku 207, článek 208 pak zavádí režim “zavedených označení”, která jsou obsažena příloze XIII dodatek 1 (Annex XIII Appendix 1).⁵⁸ Tato jsou bez dalšího již chráněná v Kolumbii, členských státech EU a Peru. Ochrana je označením poskytována ve smluvních zemích za podmínky ochrany v zemi původu. Věcně jsou v této příloze uvedena zavedená označení zemědělských výrobků a potravin, vín, lihovin i aromatizovaných vín. Obsah přílohy však není nijak obsáhlý - z českých označení je uvedeno pouze *“Českobudějovické pivo”*,⁵⁹ ze slovenských označení pouze *“Vinohradnícka oblasť Tokaj”*.

Článek 209 pak zavádí režim pro zápis nových označení, a to za podmínky námitkového řízení a postupu podle článku 208 dohody. Rozsah ochrany je stanoven v článku 210 dohody. Každé označení uvedené v příloze XIII dodatku 1, a dále také označení přidané postupem podle článku 209, je chráněno proti jakémukoliv obchodnímu užití takového označení pro stejné nebo obdobné výrobky, které nesplňují specifikaci výrobku s

označením, a dále také proti neoprávněnému využívání pověsti označení.

Dále označení pro výrobky jiné než vína, aromatizovaná vína a lihoviny je poskytována ochrana jakémukoliv jinému neoprávněnému užití označení, které by mohlo způsobit zmatení spotřebitele (např. ve spojení s dovětkem “style, typ, imitace), pokud smluvní strana takovou ochranu poskytne označením pro jiné výrobky než vína, aromatizovaná vína a lihoviny.

Pro označení vín, aromatizovaných vín a lihovin je pak sjednána ochrana proti takovým užitím, která jsou zneužitím, imitací nebo evokací pro výrobek určitého druhu, ačkoliv je uveden pravý původ výrobku nebo je chráněné označení přeloženo nebo doplněno dovětkem “druh”, “typ”, “metoda”, “vyrobena v”, “imitace”, “příchuť”, “jako”. Označení jsou také chráněna proti jakýmkoliv jiným zneužitím (falešné nebo zavádějící údaje o místě produkce, původu, přirozených nebo rozhodujících vlastnostech výrobku, a to jak na vnitřním nebo vnějším obalu, tak na reklamních materiálech vztahujících se k výrobku, které jsou způsobilé vzbudit klamavý dojem o původu výrobku. Následující články (211 - 214) jsou pak věnovány vztahu k ochranným známkám, všeobecným pravidlům, spolupráci a transparentnosti a vztahům k jiným právům přiznaným smluvními státy v jiných dohodách se třetími zeměmi.

V dodatku 2 jsou pak uvedena dvě zeměpisná označení pro jiné produkty než zemědělské produkty a potraviny, vína, lihoviny a aromatizovaná vína. Jsou jimi kolumbijské označení *“Guacamayas”* (pro rukodělné výrobky) a peruánské označení *“Chulucanas”* (pro keramiku).

Ve vztahu s Peru je obchodní dohoda s EU prozatímně aplikována od 01.03.2013.⁷⁸

Srov. také Kolumbie.

Srov také Varia: Bolívie.

Salvador

Stát patří do společenství nazývaného pro účely smluvního vztahu s Evropskou unií a jejími členskými státy Střední Amerika. Patří do něj Guatemala, Honduras, Kostarika, Nikaragua, Panama, Salvador.

Právním základem vztahů s těmito státy je - *Dohoda zakládající přidružení mezi Evropskou unií a jejími členskými státy na jedné straně⁸⁴ a Střední Amerikou na straně druhé⁸⁵*.

Ochrana označení (původu a zeměpisných) je upravena v člancích 242 a následujících dohody. Dohoda zakládá smluvní ochranu označením z jedné smluvní strany na území druhé smluvní strany, a to za podmínky poskytnutí domácí ochrany na území země původu (*recognised and declared*). Smluvní strany také potvrdily své závazky z Dohody TRIPS.

Podle článku 244 dohody mají smluvní strany zavést systém ochrany (nebo jej rozvinout). Takový systém bude založen na těchto principech: 1) rejstřík zeměpisných označení chráněných na území, 2) správní procedury pro ověření, že výrobek nesoucí označení identifikující jeho původ na určitém území, které dalo výrobku jakost, pověst nebo jiné vlastnosti, které lze v podstatě přičíst zeměpisnému původu výrobku, 3) systém ověřování dodržení specifikace, 4) kontrolní pravidla, 5) právo předložit věc kontrolnímu orgánu, 6) zajištění zveřejnění žádosti o zápis označení, aby byla chráněna práva třetích osob.

Podle článku 245 dohody pak smluvní strany sjednaly režim zavedených zeměpisných označení - seznam označení podaných k zápisu, u nichž nebyly podány námitky nebo

podané námitky byly zamítnuty z formálních důvodů, je Přílohou XVII (Annex XVII) ^{86 87} dohody.

Podle článku 246 pak mají být chráněná označení uvedena v Příloze XVIII (Annex XVIII),⁸⁸ která má být postupem podle článku 247 rozšiřována. Tato označení jsou “kandidátská” a zařazení na seznam chráněných je podmíněno pozitivním rozhodnutím o přezkoumání vnitrostátními či regionálními orgány (druhé smluvní strany dohody). Základem pro poskytnutí ochrany je tedy uvedení na seznam dle článku XVII, následně bude rozhodnutím Rady přidružení (Association Council decision) označení zapsáno na seznam dle Přílohy XVIII.⁸⁹ Rozsah ochrany je stanoven v článku 246 dohody.

Příloha XVII z českých označení obsahuje pouze označení *“České pivo”, “Budějovické pivo”, “Budějovický měšťanský var”, “Českobudějovické pivo” a “Žatecký chmel”*. Ze slovenských označení je uvedeno pouze jediné - *“Vinohradnícka oblasť Tokaj”*.

Z hlediska věcného dohoda zahrnuje ochranu, která se dá považovat za obecnou - označení uvedená v Příloze XVII zahrnují označení zemědělských výrobků a potravin, vín i lihovin. Je rovněž zahrnuto i označení balzámu *“Bálsamo de El Salvador”*. Ochrana označení pro nezemědělské výrobky je v právu Evropské unie naprosto ojedinělá.

Spojené státy americké (USA)

Právním základem vztahů je *Dohoda mezi Evropským společenstvím a Spojenými státy americkými o obchodu s vínem*.⁷⁹

Článek 7 dohody poskytuje ochranu označením původu. Chráněné jsou názvy zahrnuté do přílohy IV části A, názvy jakostních vín vyráběných v uvedených oblastech a názvy stolních vín se zeměpisným označením. Dále v příloze IV části B uvedené názvy členských států. Ve zvláštním režimu jsou pak podle článku 6 určita zvlášť vymezená označení dle přílohy II, u nichž *“usilují Spojené státy o změnu právního statusu pojmů v příloze II za účelem omezení používání těchto pojmů výhradně na etikety vín pocházejících ze Společenství.”* Jde o velmi známá označení,⁸⁰ která mají v EU ochranu nejčastěji označením původu (chráněným), přičemž však z důvodů historických byla dosud ve Spojených státech amerických považována ne za zeměpisné označení, ale nejčastěji za označení “pologenerické”. Ke změně statusu pologenerických názvů došlo v roce 2007 na základě písemného sdělení Spojených států amerických Evropskému společenství, o čemž informovala Komise svým *Sdělením Komise o dohodě mezi Evropským společenstvím a Spojenými státy americkými o obchodu s vínem* (2007/C 176/09).⁸¹ Dále upravuje tyto otázky *Prováděcí nařízení Komise (EU) č. 1212/2011, kterým se mění nařízení Komise (ES) č.1416/2006, kterým se stanoví zvláštní prováděcí pravidla pro čl.7 odst.2 Dohody mezi Evropským společenstvím a Spojenými státy americkými o obchodu s vínem týkající se ochrany označení původu z USA ve Společenství*.⁸² V prováděcím nařízení 1416/2006 se pak přílohy nahrazují přílohami, které jsou uvedeny v nařízení

1212/2011. Jejich obsahem jsou chráněná označení, která mají původ ve Spojených státech amerických.

Srbsko

Právním základem je *Dohoda o stabilizaci a přidružení mezi Evropskými společenstvími a jejich členskými státy na jedné straně a Republikou Srbsko na straně druhé*.⁸³

Ochrana zeměpisných označení pro zemědělské produkty a produkty rybolovu a potravin jiných než vín a lihovin je upravena v článku 33.

Ochrana označení vín, lihovin a aromatizovaných vinných nápojů je obsažena v (dodatkovém) Protokolu 2 k dohodě. Přílohou II Protokolu 2 je *Dohoda o vzájemném uznávání, ochraně a kontrole názvů vín, lihovin a aromatizovaných vín* (dále též jen DVUOK-SRB). Dále jsou podle článku 6 DVUOK-SRB chráněna označení (pro vína, lihoviny a aromatizované vinné nápoje) uvedená v příloze 1 a tradiční výrazy pro vína podle článku 7 (uvedené v Protokolu 2). Kromě toho jsou pro vína, lihoviny a aromatizovaná vína chráněny názvy odkazující na členské státy EU a Srbsko.

Střední Amerika (Guatemala, Honduras, Kostarika, Nikaragua, Panama, Salvador)

Právním základem vztahů s těmito státy je - *Dohoda zakládající přidružení mezi Evropskou unií a jejími členskými státy na jedné straně*⁸⁴ a *Střední Amerikou na straně druhé*⁸⁵.

Ochrana označení (původu a zeměpisných) je upravena v člancích 242 a následujících dohody. Dohoda zakládá smluvní ochranu označením z jedné smluvní strany na území druhé smluvní strany, a to za podmínky poskytnutí domácí ochrany na území země původu (*recognised and declared*). Smluvní strany také potvrdily své závazky z Dohody TRIPS.

Podle článku 244 dohody mají smluvní strany zavést systém ochrany (nebo jej rozvinout). Takový systém bude založen na těchto principech: 1) rejstřík zeměpisných označení chráněných na území, 2) správní procedury pro ověření, že výrobek nesoucí označení identifikující jeho původ na určitém území, které dalo výrobku jakost, pověst nebo jiné vlastnosti, které lze v podstatě přičíst zeměpisnému původu výrobku, 3) systém ověřování dodržení specifikace, 4) kontrolní pravidla, 5) právo předložit věc kontrolnímu orgánu, 6) zajištění zveřejnění žádosti o zápis označení, aby byla chráněna práva třetích osob.

Podle článku 245 dohody pak smluvní strany sjednaly režim zavedených zeměpisných označení - seznam označení podaných k zápisu, u nichž nebyly podány námitky nebo

podané námitky byly zamítnuty z formálních důvodů, je Přílohou XVII (Annex XVII) ^{86 87} dohody.

Podle článku 246 pak mají být chráněná označení uvedena v Příloze XVIII (Annex XVIII),⁸⁸ která má být postupem podle článku 247 rozšiřována. Tato označení jsou “kandidátská” a zařazení na seznam chráněných je podmíněno pozitivním rozhodnutím o přezkoumání vnitrostátními či regionálními orgány (druhé smluvní strany dohody). Základem pro poskytnutí ochrany je tedy uvedení na seznam dle článku XVII, následně bude rozhodnutím Rady přidružení (Association Council decision) označení zapsáno na seznam dle Přílohy XVIII.⁸⁹ Rozsah ochrany je stanoven v článku 246 dohody.

Příloha XVII z českých označení obsahuje pouze označení *“České pivo”*, *“Budějovické pivo”*, *“Budějovický měšťanský var”*, *“Českobudějovické pivo”* a *“Žatecký chmel”*. Ze slovenských označení je uvedeno pouze jediné - *“Vinohradnícka oblasť Tokaj”*.

Z hlediska věcného dohoda zahrnuje ochranu, která se dá považovat za obecnou - označení uvedená v Příloze XVII zahrnují označení zemědělských výrobků a potravin, vín i lihovin. Je rovněž zahrnuto i označení balzámu *“Bálsamo de El Salvador”*. Ochrana označení pro nezemědělské výrobky je v právu Evropské unie naprosto ojedinělá.

Švýcarsko

Právním základem vztahů se Švýcarskem je *Dohoda mezi Evropskými společenstvími a Švýcarskou konfederací o obchodu se zemědělskými produkty*⁹⁰ (v aktuálním znění - např. ve znění *Dohody mezi Evropskou unií a Švýcarskou konfederací o ochraně označení původu a zeměpisných označení zemědělských produktů a potravin, kterou se mění Dohoda mezi Evropským společenstvím a Švýcarskou konfederací o obchodu se zemědělskými produkty*⁹¹) - chrání označení původu a zeměpisná označení vín, lihovin a aromatizovaných vinných nápojů, jakož i zemědělských výrobků a potravin. Pro označení vín a lihovin Smíšený výrob pro zemědělství, který aktualizuje přílohu 7.

Ukrajina

Právním základem vztahů *Dohoda o přidružení mezi Evropskou unií a jejími členskými státy na jedné straně a Ukrajinou na straně druhé*.⁹²

Podle článku 158 jsou zeměpisná označení, včetně označení původu a označení zdroje zahrnuta pod duševní vlastnictví, které je chráněno. Smluvní strany se také přihlašují k závazkům z Dohody TRIPS, kterou konkretizují vzájemnou Dohodou o přidružení. V příloze XXII-A kapitoly 9 jsou uvedeny právní předpisy smluvních stran a podmínky zápisu a kontroly označení. V příloze XXII-B kapitoly 9 jsou pak uvedena kritéria, která mají být zahrnuta do řízení o námitce a která se týkají produktů uvedených v čl. 202 odst. 3, 4 Dohody o přidružení.

V příloze XXII-C kapitoly 9 jsou pak uvedena označení zemědělských produktů a potravin (mimo vína, lihoviny a aromatizovaná vína) z Evropské unie, která jsou chráněná na Ukrajině.

Označení vín, lihovin a aromatizovaných vín jsou pak uvedena v příloze XXII-D kapitoly 9.

Varia: Bolívie

Bolívie je spolu s Kolumbií, Peru a Ekvádorem členem Andského společenství (Andean Community). Podle informací Evropské komise v současné době probíhají jednání o možné integraci Bolívie do obchodní dohody mezi EU na straně jedné a Kolumbií a Peru (na straně druhé), ke které již přistoupil Ekvádor.⁹³ Avšak dosud bez jasného časového rámce jejich završení.⁹⁴

Srov. také Kolumbie.

Srov. také Peru.

Jiné smlouvy Evropské unie (a jejích členských států) se třetími zeměmi nebo společenstvími zemí, které směřují k budoucímu režimu ochrany duševního vlastnictví

V následujících oddílech jsou uvedeny státy, které se ve vztahu k Evropské unii (a jejím členským státům) smluvně zavázaly k všeobecné ochraně duševního vlastnictví. Tyto závazky jsou obecné a ve většině případů není sjednána konkrétní ochrana zeměpisných označení či označení původu, v některých smlouvách je však odkázáno všeobecně na závazky z Dohody TRIPS, pokud je smluvní partner signatářem Dohody TRIPS.

Alžírsko

Právním základem je *Evropsko-středomořská dohoda zakládající přidružení mezi Evropským společenstvím a jeho členskými státy na jedné straně a Alžírskou demokratickou a lidovou republikou na straně druhé*⁹⁵ - článek 44 dohody obsahuje pouze obecné ujednání smluvních stran o poskytnutí vhodné a efektivní ochrany duševnímu, průmyslovému a obchodnímu vlastnictví.

Podle Společného prohlášení k článku 44 se duševním vlastnictvím rozumí mimo jiné i zeměpisné údaje (*geographical descriptions*) včetně označení původu (*designation of origin*). EU a Alžírsko se také podle článku 55 zavázaly spolupracovat v oblasti standardizace, přičemž EU poskytne alžírským úřadům technickou asistenci v oblasti duševního, průmyslového a obchodního vlastnictví. Přílohou 6 (Annex 6) se také Alžírsko zavázalo přistoupit do 4 let od vstupu dohody v platnost k multilaterálním mezinárodním smlouvám k ochraně duševního vlastnictví, které jsou uvedeny v příloze. Lisabonská dohoda mezi nimi uvedena není.

Antigua a Barbuda. (Společenství CARIFORUM)

Do společenství států CARIFORUM patří Antigua a Barbuda, Bahamy, Barbados, Belize, Dominikánské společenství, Grenada, Guyana, Haiti, Jamaika, Svatý Kryštof a Nevis, Svatá Lucie, Svatý Vincent a Grenadiny, Suriname, Trinidad a Tobago.

Právním základem vztahů s těmito státy je *Dohoda o ekonomickém partnerství mezi státy CARIFORUM¹⁰³ na jedné straně a Evropským společenstvím a jeho členskými státy na straně druhé¹⁰⁴* - Dohoda zahrnuje do pojmu duševní vlastnictví také zeměpisná označení, označení původu zvláště nezmiňuje. Ve vztahu k ochranným známkám pak podle článku 144 dohody omezenou výjimkou z registrací ochranných známek pro popisné termíny, včetně zeměpisných označení. Samotná ochrana zeměpisných označení je založena na podmínce poskytnutí ochrany v zemi původu (označení) pro ochranu podle dohody.

Signatářské státy CARIFORUM¹⁰⁵ měly podle dohody nejpozději do 1.1.2014 zavést systém ochrany zeměpisných označení, na čemž měly spolupracovat s EU (článek 145). Ochrana má být poskytována na neomezenou dobu. Ochrana má být poskytována označením, u kterých je ověřována specifikace a zeměpisný původ výrobku. Smluvní státy se také zavázaly, že neumožní jakékoliv užití chráněných jmen

(*protected names*) pro zboží v té samé třídě výrobků, pokud toto zboží nepochází z území, ke kterému je vázáno zeměpisné označení. A to ani kdyby byl skutečný původ zboží označen, zeměpisné označení by bylo užito v překladu nebo by (chráněné) jméno bylo doplněno dovětkem “druh”, “typ”, “styl”, “imitace”, “metoda” nebo jiným obdobným. Podle podčlánku E článku 145 se smluvní státy dohodly, že nejpozději do 1.1.2014 sjednají dohodu na ochranu zeměpisných označení na svých územích. Zvláštní ujednání je obsaženo v podčlánku F článku 145 (Internet use) - podle kterého se v podstatě zakládá na budoucí poskytnutí ochrany zeměpisným označením i proti nekalým praktikám ve virtuálním prostoru (uchvácení, vyvolání dojmu, získání ve zlé víře apod. - mnohé z nich směřují k doménovým jménům).¹⁰⁶ Ochrana zeměpisných označení je také uvedena mezi opatřeními na hranicích podle článku 163 (*Border Measures*), kde se smluvní státy zavazují přijmout opatření k ochraně práv duševního vlastnictví na hranicích. Dále se smluvní státy zavazují spolupracovat (podle článku 164) v identifikaci výrobků, které by mohly profitovat z ochrany zeměpisnými označeními, a dále také na dosažení ochrany pro takové výrobky.

Samotné státy CARIFORUM si uvědomují přínosy ochrany zeměpisných označení a zavádějí k tomu potřebnou legislativu - např. Svátá Lucie (zákon o ochraně zeměpisných označení v roce 2010)¹⁰⁷, Jamaika v roce 2009.¹⁰⁸ O Dohodě mezi EU a státy

CARIFORUM referuje mimo jiné okrajově také Blakeney ve vztahu k Internetovému užití označení.¹⁰⁹

Bahamy. (Společenství CARIFORUM)

Do společenství států CARIFORUM patří Antigua a Barbuda, Bahamy, Barbados, Belize, Dominikánské společenství, Grenada, Guyana, Haiti, Jamaika, Svatý Kryštof a Nevis, Svatá Lucie, Svatý Vincent a Grenadiny, Suriname, Trinidad a Tobago.

Právním základem vztahů s těmito státy je *Dohoda o ekonomickém partnerství mezi státy CARIFORUM¹⁰³ na jedné straně a Evropským společenstvím a jeho členskými státy na straně druhé¹⁰⁴* - Dohoda zahrnuje do pojmu duševní vlastnictví také zeměpisná označení, označení původu zvlášť nezmiňuje. Ve vztahu k ochranným známkám pak podle článku 144 dohody omezenou výjimkou z registrací ochranných známek pro popisné termíny, včetně zeměpisných označení. Samotná ochrana zeměpisných označení je založena na podmínce poskytnutí ochrany v zemi původu (označení) pro ochranu podle dohody.

Signatářské státy CARIFORUM¹⁰⁵ měly podle dohody nejpozději do 1.1.2014 zavést systém ochrany zeměpisných označení, na čemž měly spolupracovat s EU (článek 145). Ochrana má být poskytována na neomezenou dobu. Ochrana má být poskytována označením, u kterých je ověřována specifikace a zeměpisný původ výrobku. Smluvní státy se také zavázaly, že neumožní jakékoliv užití chráněných jmen

(*protected names*) pro zboží v té samé třídě výrobků, pokud toto zboží nepochází z území, ke kterému je vázáno zeměpisné označení. A to ani kdyby byl skutečný původ zboží označen, zeměpisné označení by bylo užito v překladu nebo by (chráněné) jméno bylo doplněno dovětkem “druh”, “typ”, “styl”, “imitace”, “metoda” nebo jiným obdobným. Podle podčlánku E článku 145 se smluvní státy dohodly, že nejpozději do 1.1.2014 sjednají dohodu na ochranu zeměpisných označení na svých územích. Zvláštní ujednání je obsaženo v podčlánku F článku 145 (Internet use) - podle kterého se v podstatě zakládá na budoucí poskytnutí ochrany zeměpisným označením i proti nekalým praktikám ve virtuálním prostoru (uchvácení, vyvolání dojmu, získání ve zlé víře apod. - mnohé z nich směřují k doménovým jménům).¹⁰⁶ Ochrana zeměpisných označení je také uvedena mezi opatřeními na hranicích podle článku 163 (*Border Measures*), kde se smluvní státy zavazují přijmout opatření k ochraně práv duševního vlastnictví na hranicích. Dále se smluvní státy zavazují spolupracovat (podle článku 164) v identifikaci výrobků, které by mohly profitovat z ochrany zeměpisnými označeními, a dále také na dosažení ochrany pro takové výrobky.

Samotné státy CARIFORUM si uvědomují přínosy ochrany zeměpisných označení a zavádějí k tomu potřebnou legislativu - např. Svatá Lucie (zákon o ochraně zeměpisných označení v roce 2010)¹⁰⁷, Jamaika v roce 2009.¹⁰⁸ O Dohodě mezi EU a státy

CARIFORUM referuje mimo jiné okrajově také Blakeney ve vztahu k Internetovému užití označení.¹⁰⁹

Barbados. (Společenství CARIFORUM)

Do společenství států CARIFORUM patří Antigua a Barbuda, Bahamy, Barbados, Belize, Dominikánské společenství, Grenada, Guyana, Haiti, Jamaika, Svatý Kryštof a Nevis, Svatá Lucie, Svatý Vincent a Grenadiny, Suriname, Trinidad a Tobago.

Právním základem vztahů s těmito státy je *Dohoda o ekonomickém partnerství mezi státy CARIFORUM¹⁰³ na jedné straně a Evropským společenstvím a jeho členskými státy na straně druhé¹⁰⁴* - Dohoda zahrnuje do pojmu duševní vlastnictví také zeměpisná označení, označení původu zvlášť nezmiňuje. Ve vztahu k ochranným známkám pak podle článku 144 dohody omezenou výjimkou z registrací ochranných známek pro popisné termíny, včetně zeměpisných označení. Samotná ochrana zeměpisných označení je založena na podmínce poskytnutí ochrany v zemi původu (označení) pro ochranu podle dohody.

Signatářské státy CARIFORUM¹⁰⁵ měly podle dohody nejpozději do 1.1.2014 zavést systém ochrany zeměpisných označení, na čemž měly spolupracovat s EU (článek 145). Ochrana má být poskytována na neomezenou dobu. Ochrana má být poskytována označením, u kterých je ověřována specifikace a zeměpisný původ výrobku. Smluvní státy se také zavázaly, že neumožní jakékoliv užití chráněných jmen

(*protected names*) pro zboží v té samé třídě výrobků, pokud toto zboží nepochází z území, ke kterému je vázáno zeměpisné označení. A to ani kdyby byl skutečný původ zboží označen, zeměpisné označení by bylo užito v překladu nebo by (chráněné) jméno bylo doplněno dovětkem “druh”, “typ”, “styl”, “imitace”, “metoda” nebo jiným obdobným. Podle podčlánku E článku 145 se smluvní státy dohodly, že nejpozději do 1.1.2014 sjednají dohodu na ochranu zeměpisných označení na svých územích. Zvláštní ujednání je obsaženo v podčlánku F článku 145 (Internet use) - podle kterého se v podstatě zakládá na budoucí poskytnutí ochrany zeměpisným označením i proti nekalým praktikám ve virtuálním prostoru (uchvácení, vyvolání dojmu, získání ve zlé víře apod. - mnohé z nich směřují k doménovým jménům).¹⁰⁶ Ochrana zeměpisných označení je také uvedena mezi opatřeními na hranicích podle článku 163 (*Border Measures*), kde se smluvní státy zavazují přijmout opatření k ochraně práv duševního vlastnictví na hranicích. Dále se smluvní státy zavazují spolupracovat (podle článku 164) v identifikaci výrobků, které by mohly profitovat z ochrany zeměpisnými označeními, a dále také na dosažení ochrany pro takové výrobky.

Samotné státy CARIFORUM si uvědomují přínosy ochrany zeměpisných označení a zavádějí k tomu potřebnou legislativu - např. Svátá Lucie (zákon o ochraně zeměpisných označení v roce 2010)¹⁰⁷, Jamaika v roce 2009.¹⁰⁸ O Dohodě mezi EU a státy

CARIFORUM referuje mimo jiné okrajově také Blakeney ve vztahu k Internetovému užití označení.¹⁰⁹

Belize. (Společenství CARIFORUM)

Do společenství států CARIFORUM patří Antigua a Barbuda, Bahamy, Barbados, Belize, Dominikánské společenství, Grenada, Guyana, Haiti, Jamaika, Svatý Kryštof a Nevis, Svatá Lucie, Svatý Vincent a Grenadiny, Suriname, Trinidad a Tobago.

Právním základem vztahů s těmito státy je *Dohoda o ekonomickém partnerství mezi státy CARIFORUM¹⁰³ na jedné straně a Evropským společenstvím a jeho členskými státy na straně druhé¹⁰⁴* - Dohoda zahrnuje do pojmu duševní vlastnictví také zeměpisná označení, označení původu zvlášť nezmiňuje. Ve vztahu k ochranným známkám pak podle článku 144 dohody omezenou výjimkou z registrací ochranných známek pro popisné termíny, včetně zeměpisných označení. Samotná ochrana zeměpisných označení je založena na podmínce poskytnutí ochrany v zemi původu (označení) pro ochranu podle dohody.

Signatářské státy CARIFORUM¹⁰⁵ měly podle dohody nejpozději do 1.1.2014 zavést systém ochrany zeměpisných označení, na čemž měly spolupracovat s EU (článek 145). Ochrana má být poskytována na neomezenou dobu. Ochrana má být poskytována označením, u kterých je ověřována specifikace a zeměpisný původ výrobku. Smluvní státy se také zavázaly, že neumožní jakékoliv užití chráněných jmen

(*protected names*) pro zboží v té samé třídě výrobků, pokud toto zboží nepochází z území, ke kterému je vázáno zeměpisné označení. A to ani kdyby byl skutečný původ zboží označen, zeměpisné označení by bylo užito v překladu nebo by (chráněné) jméno bylo doplněno dovětkem “druh”, “typ”, “styl”, “imitace”, “metoda” nebo jiným obdobným. Podle podčlánku E článku 145 se smluvní státy dohodly, že nejpozději do 1.1.2014 sjednají dohodu na ochranu zeměpisných označení na svých územích. Zvláštní ujednání je obsaženo v podčlánku F článku 145 (Internet use) - podle kterého se v podstatě zakládá na budoucí poskytnutí ochrany zeměpisným označením i proti nekalým praktikám ve virtuálním prostoru (uchvácení, vyvolání dojmu, získání ve zlé víře apod. - mnohé z nich směřují k doménovým jménům).¹⁰⁶ Ochrana zeměpisných označení je také uvedena mezi opatřeními na hranicích podle článku 163 (*Border Measures*), kde se smluvní státy zavazují přijmout opatření k ochraně práv duševního vlastnictví na hranicích. Dále se smluvní státy zavazují spolupracovat (podle článku 164) v identifikaci výrobků, které by mohly profitovat z ochrany zeměpisnými označeními, a dále také na dosažení ochrany pro takové výrobky.

Samotné státy CARIFORUM si uvědomují přínosy ochrany zeměpisných označení a zavádějí k tomu potřebnou legislativu - např. Svatá Lucie (zákon o ochraně zeměpisných označení v roce 2010)¹⁰⁷, Jamaika v roce 2009.¹⁰⁸ O Dohodě mezi EU a státy

CARIFORUM referuje mimo jiné okrajově také Blakeney ve vztahu k Internetovému užití označení.¹⁰⁹

CARIFORUM - společenství států. (Antigua a Barbuda, Bahamy, Barbados, Belize, Dominikánské společenství, Grenada, Guyana, Haiti, Jamaika, Svatý Kryštof a Nevis, Svatá Lucie, Svatý Vincent a Grenadiny, Suriname, Trinidad a Tobago.

Do společenství států CARIFORUM patří Antigua a Barbuda, Bahamy, Barbados, Belize, Dominikánské společenství, Grenada, Guyana, Haiti, Jamaika, Svatý Kryštof a Nevis, Svatá Lucie, Svatý Vincent a Grenadiny, Suriname, Trinidad a Tobago.

Právním základem vztahů s těmito státy je *Dohoda o ekonomickém partnerství mezi státy CARIFORUM¹⁰³ na jedné straně a Evropským společenstvím a jeho členskými státy na straně druhé¹⁰⁴* - Dohoda zahrnuje do pojmu duševní vlastnictví také zeměpisná označení, označení původu zvlášť nezmiňuje. Ve vztahu k ochranným známkám pak podle článku 144 dohody omezenou výjimkou z registrací ochranných známek pro popisné termíny, včetně zeměpisných označení. Samotná ochrana zeměpisných

označení je založena na podmínce poskytnutí ochrany v zemi původu (označení) pro ochranu podle dohody.

Signatářské státy CARIFORUM¹⁰⁵ měly podle dohody nejpozději do 1.1.2014 zavést systém ochrany zeměpisných označení, na čemž měly spolupracovat s EU (článek 145). Ochrana má být poskytována na neomezenou dobu. Ochrana má být poskytována označením, u kterých je ověřována specifikace a zeměpisný původ výrobku. Smluvní státy se také zavázaly, že neumožní jakékoliv užití chráněných jmen (*protected names*) pro zboží v té samé třídě výrobků, pokud toto zboží nepochází z území, ke kterému je vázáno zeměpisné označení. A to ani kdyby byl skutečný původ zboží označen, zeměpisné označení by bylo užito v překladu nebo by (chráněné) jméno bylo doplněno dovětkem “druh”, “typ”, “styl”, “imitace”, “metoda” nebo jiným obdobným. Podle podčlánku E článku 145 se smluvní státy dohodly, že nejpozději do 1.1.2014 sjednají dohodu na ochranu zeměpisných označení na svých územích. Zvláštní ujednání je obsaženo v podčlánku F článku 145 (Internet use) - podle kterého se v podstatě zakládá na budoucí poskytnutí ochrany zeměpisným označením i proti nekalým praktikám ve virtuálním prostoru (uchvácení, vyvolání dojmu, získání ve zlé víře apod. - mnohé z nich směřují k doménovým jménům).¹⁰⁶ Ochrana zeměpisných označení je také uvedena mezi opatřeními na hranicích podle článku 163 (*Border Measures*), kde se smluvní státy zavazují přijmout opatření k

ochraně práv duševního vlastnictví na hranicích. Dále se smluvní státy zavazují spolupracovat (podle článku 164) v identifikaci výrobků, které by mohly profitovat z ochrany zeměpisnými označeními, a dále také na dosažení ochrany pro takové výrobky.

Samotné státy CARIFORUM si uvědomují přínosy ochrany zeměpisných označení a zavádějí k tomu potřebnou legislativu - např. Svatá Lucie (zákon o ochraně zeměpisných označení v roce 2010)¹⁰⁷, Jamaika v roce 2009.¹⁰⁸ O Dohodě mezi EU a státy CARIFORUM referuje mimo jiné okrajově také Blakeney ve vztahu k Internetovému užití označení.¹⁰⁹

4.4.25. STÁTY VÝCHODNÍ A JIŽNÍ AFRIKY - ESA (KOMORSKÝ SVAZ, MADAGASKARSKÁ REPUBLIKA, MAURICIJSKÁ REPUBLIKA, SEYCHELSKÁ REPUBLIKA, ZAMBIJSKÁ REPUBLIKA, ZIMBABWSKÁ REPUBLIKA)

Právním základem vztahů s těmito státy je *Prozatímní rámcová dohoda o dohodě o hospodářském partnerství mezi státy východní a jižní Afriky*¹¹⁰ na jedné straně a *Evropským společenstvím a jeho členskými státy na straně druhé*¹¹¹ - EU podporuje státy ESA “při rozvoji vhodných právních a správních nástrojů v oblasti práv duševního vlastnictví a zajištění kapacit pro jejich provádění v rámci mezinárodního obchodu”, dále spadají do právního a správního rámce i ekoznačka a ochrana duševního vlastnictví. Nad rámec této obecné proklamace je stanoven pouze obecný rámec spolupráce mezi EU a státy ESA v rámci mimo jiné také ochrany duševního vlastnictví (článek 38), prověřkové činnosti

EPA také v oblasti duševního vlastnictví (článek 53), doložce o obecných výjimkách (článek 56), konečně také v příloze IV (rozvojová matrice) - oblast 4 - obchodní politika a právní předpisy.¹¹² Je zřejmé, že v těchto státech je ochrana duševního vlastnictví pouze na počátku, nicméně v této dohodě lze spatřovat příslib přijetí standardů obdobných standardům EU v budoucnosti, ovšem bez konkrétního časového očekávání.

4.4.26. SURINAME

Viz. 4.4.24. Státy CARIFORUM (Antigua a Barbuda, Bahamy, Barbados, Belize, Dominikánské společenství, Grenada, Guyana, Haiti, Jamaika, Svatý Kryštof a Nevis, Svatá Lucie, Svatý Vincent a Grenadiny, Suriname, Trinidad a Tobago).

4.4.27. SVATÁ LUCIE

Viz. 4.4.24. Státy CARIFORUM (Antigua a Barbuda, Bahamy, Barbados, Belize, Dominikánské společenství, Grenada, Guyana, Haiti, Jamaika, Svatý Kryštof a Nevis, Svatá Lucie, Svatý Vincent a Grenadiny, Suriname, Trinidad a Tobago).

4.4.28. SVATÝ KRYŠTOF A NEVIS

Viz. 4.4.24. Státy CARIFORUM (Antigua a Barbuda, Bahamy, Barbados, Belize, Dominikánské společenství, Grenada, Guyana, Haiti, Jamaika, Svatý Kryštof a Nevis, Svatá Lucie, Svatý Vincent a Grenadiny, Suriname, Trinidad a Tobago).

4.4.29. SVATÝ VINCENT A GRENADINY

Viz. 4.4.24. Státy CARIFORUM (Antigua a Barbuda, Bahamy, Barbados, Belize, Dominikánské společenství, Grenada,

Guyana, Haiti, Jamaika, Svatý Kryštof a Nevis, Svatá Lucie, Svatý Vincent a Grenadiny, Suriname, Trinidad a Tobago).

4.4.30. SÝRIE

Právním základem vztahů je *Dohoda o spolupráci mezi Evropským hospodářským společenstvím a Syrskou arabskou republikou*¹¹³ - obsahuje jen velmi obecný cíl /mimo jiné/ dle článku 4 - “usnadnit získávání výhodných podmínek patentů a jiných práv průmyslového vlastnictví prostřednictvím financování v souladu s protokolem 1 a / nebo pomocí jiných vhodných ujednání s podniky a institucemi ve Společenství”.

4.4.31. TRINIDAD A TOBAGO

Viz. 4.4.24. Státy CARIFORUM (Antigua a Barbuda, Bahamy, Barbados, Belize, Dominikánské společenství, Grenada, Guyana, Haiti, Jamaika, Svatý Kryštof a Nevis, Svatá Lucie, Svatý Vincent a Grenadiny, Suriname, Trinidad a Tobago).

4.4.32. TUNISKO

Právním základem vztahů je *Evropsko-středomořská dohoda zakládající přidružení mezi Evropskými společenstvími a jejich členskými státy na jedné straně a Republikou Tunisko na straně druhé*¹¹⁴ - článek 39 zavazuje smluvní strany poskytnout vhodnou a efektivní ochranu právům duševního, průmyslového a obchodního vlastnictví podle nejvyšších mezinárodních standardů. Ve vztahu k článku 39 pak smluvní strany přijaly Společné prohlášení.¹¹⁵ Nebyl však sjednán žádný specifický způsob ochrany.

4.4.33. TICHOMOŘSKÉ STÁTY (REPUBLIKA FIDŽIJSKÉ OSTROVY, NEZÁVISLÝ STÁT PAPUA-NOVÁ GUINEA)

Právním základem vztahů s těmito státy je *Prozatímní dohoda o partnerství mezi Evropským společenstvím a jeho členskými státy na jedné straně a tichomořskými státy*¹¹⁶ *na straně druhé*¹¹⁷ - tato dohoda stanoví ve vztahu k ochraně duševního vlastnictví pouze velmi obecný rámec, když ji podle článku 42 “nelze vykládat tak, že by bránila smluvní straně přijímat nebo prosazovat opatření, která jsou nezbytná k zajištění souladu s právními předpisy, které jsou neslučitelné s ustanoveními této dohody, včetně opatření týkajících se (mimo jiné) ochrany práv duševního vlastnictví”. Lze očekávat další rozvoj spolupráce a smluvních závazků v budoucnu, a to nejen s těmito smluvními státy, ale také s dalšími státy tichomořského regionu. K tomu blíže informace Komise.¹¹⁸

4.4.34. ZAMBIJSKÁ REPUBLIKA

Viz. 4.4.25. Státy východní a jižní Afriky (Komorský svaz, Madagaskarská republika, Mauricijská republika, Seychelská republika, Zambijská republika, Zimbabwská republika).

4.4.35. ZIMBABWSKÁ REPUBLIKA

Viz. 4.4.25. Státy východní a jižní Afriky (Komorský svaz, Madagaskarská republika, Mauricijská republika, Seychelská republika, Zambijská republika, Zimbabwská republika).

Dominikánské společenství. (Společenství CARIFORUM)

Do společenství států CARIFORUM patří Antigua a Barbuda, Bahamy, Barbados, Belize, Dominikánské společenství, Grenada, Guyana, Haiti, Jamaika, Svatý Kryštof a Nevis, Svatá Lucie, Svatý Vincent a Grenadiny, Suriname, Trinidad a Tobago.

Právním základem vztahů s těmito státy je *Dohoda o ekonomickém partnerství mezi státy CARIFORUM¹⁰³ na jedné straně a Evropským společenstvím a jeho členskými státy na straně druhé¹⁰⁴* - Dohoda zahrnuje do pojmu duševní vlastnictví také zeměpisná označení, označení původu zvlášť nezmiňuje. Ve vztahu k ochranným známkám pak podle článku 144 dohody omezenou výjimkou z registrací ochranných známek pro popisné termíny, včetně zeměpisných označení. Samotná ochrana zeměpisných označení je založena na podmínce poskytnutí ochrany v zemi původu (označení) pro ochranu podle dohody.

Signatářské státy CARIFORUM¹⁰⁵ měly podle dohody nejpozději do 1.1.2014 zavést systém ochrany zeměpisných označení, na čemž měly spolupracovat s EU (článek 145). Ochrana má být poskytována na neomezenou dobu. Ochrana má být poskytována označením, u kterých je ověřována specifikace a zeměpisný původ výrobku. Smluvní státy se také zavázaly, že neumožní jakékoliv užití chráněných jmen

(*protected names*) pro zboží v té samé třídě výrobků, pokud toto zboží nepochází z území, ke kterému je vázáno zeměpisné označení. A to ani kdyby byl skutečný původ zboží označen, zeměpisné označení by bylo užito v překladu nebo by (chráněné) jméno bylo doplněno dovětkem “druh”, “typ”, “styl”, “imitace”, “metoda” nebo jiným obdobným. Podle podčlánku E článku 145 se smluvní státy dohodly, že nejpozději do 1.1.2014 sjednají dohodu na ochranu zeměpisných označení na svých územích. Zvláštní ujednání je obsaženo v podčlánku F článku 145 (Internet use) - podle kterého se v podstatě zakládá na budoucí poskytnutí ochrany zeměpisným označením i proti nekalým praktikám ve virtuálním prostoru (uchvácení, vyvolání dojmu, získání ve zlé víře apod. - mnohé z nich směřují k doménovým jménům).¹⁰⁶ Ochrana zeměpisných označení je také uvedena mezi opatřeními na hranicích podle článku 163 (*Border Measures*), kde se smluvní státy zavazují přijmout opatření k ochraně práv duševního vlastnictví na hranicích. Dále se smluvní státy zavazují spolupracovat (podle článku 164) v identifikaci výrobků, které by mohly profitovat z ochrany zeměpisnými označeními, a dále také na dosažení ochrany pro takové výrobky.

Samotné státy CARIFORUM si uvědomují přínosy ochrany zeměpisných označení a zavádějí k tomu potřebnou legislativu - např. Svátá Lucie (zákon o ochraně zeměpisných označení v roce 2010)¹⁰⁷, Jamaika v roce 2009.¹⁰⁸ O Dohodě mezi EU a státy

CARIFORUM referuje mimo jiné okrajově také Blakeney ve vztahu k Internetovému užití označení.¹⁰⁹

Egypt

Právním základem je *Evropsko-středomořská dohoda zakládající přidružení mezi Evropskými společenstvími a jejich členskými státy na jedné straně a Arabskou republikou Egypt*⁹⁶ - dohoda obsahuje obecný závazek smluvních stran poskytnout a posilovat ochranu duševního vlastnictví podle mezinárodních standardů, včetně výkonu těchto práv (článek 37). Článkem 47 se pak smluvní strany zavázaly redukovat rozdíly mezi standardy, přičemž spolupráce se zaměří mimo jiné i na oblast ochrany duševního, průmyslového a obchodního vlastnictví. Podle článku 72 se finanční spolupráce mezi smluvními stranami zaměří také na posilování schopností a možností Egypta na poli ochrany práv duševního vlastnictví. Za duševní vlastnictví smluvní strany považují podle Společné deklarace k článku 37 a Přílohy VI také zeměpisná označení, a to včetně označení původu. Přílohou VI se Egypt zavázal přistoupit k některým multilaterálním mezinárodním dohodám k ochraně duševního vlastnictví, které jsou v příloze uvedeny. Lisabonská dohoda uvedena není. Smluvní strany také v tomto Společném prohlášení potvrzují význam závazků mimo jiné z Dohody TRIPS.

Fidži (Republika Fidžijské ostrovy). Uskupení Tichomořské státy.

Země patří do seskupení Tichomořské státy (Republika Fidžijské ostrovy, Nezávislý stát Papua - Nová Guinea), které mají upraven smluvní vztah s Evropskou unií a jejími členskými státy společnou mezinárodní smlouvou.

Právním základem vztahů s těmito státy je *Prozatímní dohoda o partnerství mezi Evropským společenstvím a jeho členskými státy na jedné straně a tichomořskými státy*¹¹⁶ *na straně druhé*¹¹⁷ - tato dohoda stanoví ve vztahu k ochraně duševního vlastnictví pouze velmi obecný rámec, když ji podle článku 42 “nelze vykládat tak, že by bránila smluvní straně přijímat nebo prosazovat opatření, která jsou nezbytná k zajištění souladu s právními předpisy, které jsou neslučitelné s ustanoveními této dohody, včetně opatření týkajících se (mimo jiné) ochrany práv duševního vlastnictví”. Lze očekávat další rozvoj spolupráce a smluvních závazků v budoucnu, a to nejen s těmito smluvními státy, ale také s dalšími státy tichomořského regionu. K tomu blíže informace Komise.¹¹⁸

Grenada. (Společenství CARIFORUM)

Do společenství států CARIFORUM patří Antigua a Barbuda, Bahamy, Barbados, Belize, Dominikánské společenství, Grenada, Guyana, Haiti, Jamaika, Svatý Kryštof a Nevis, Svatá Lucie, Svatý Vincent a Grenadiny, Suriname, Trinidad a Tobago.

Právním základem vztahů s těmito státy je *Dohoda o ekonomickém partnerství mezi státy CARIFORUM¹⁰³ na jedné straně a Evropským společenstvím a jeho členskými státy na straně druhé¹⁰⁴* - Dohoda zahrnuje do pojmu duševní vlastnictví také zeměpisná označení, označení původu zvláště nezmiňuje. Ve vztahu k ochranným známkám pak podle článku 144 dohody omezenou výjimkou z registrací ochranných známek pro popisné termíny, včetně zeměpisných označení. Samotná ochrana zeměpisných označení je založena na podmínce poskytnutí ochrany v zemi původu (označení) pro ochranu podle dohody.

Signatářské státy CARIFORUM¹⁰⁵ měly podle dohody nejpozději do 1.1.2014 zavést systém ochrany zeměpisných označení, na čemž měly spolupracovat s EU (článek 145). Ochrana má být poskytována na neomezenou dobu. Ochrana má být poskytována označením, u kterých je ověřována specifikace a zeměpisný původ výrobku. Smluvní státy se také zavázaly, že neumožní jakékoliv užití chráněných jmen (*protected names*) pro zboží v té samé třídě výrobků, pokud toto zboží nepochází z území, ke kterému je vázáno zeměpisné označení. A to ani kdyby byl skutečný původ zboží označen, zeměpisné označení by bylo užito v překladu nebo by

(chráněné) jméno bylo doplněno dovětkem “druh”, “typ”, “styl”, “imitace”, “metoda” nebo jiným obdobným. Podle podčlánku E článku 145 se smluvní státy dohodly, že nejpozději do 1.1.2014 sjednají dohodu na ochranu zeměpisných označení na svých územích. Zvláštní ujednání je obsaženo v podčlánku F článku 145 (Internet use) - podle kterého se v podstatě zakládá na budoucí poskytnutí ochrany zeměpisným označením i proti nekalým praktikám ve virtuálním prostoru (uchvácení, vyvolání dojmu, získání ve zlé víře apod. - mnohé z nich směřují k doménovým jménům).¹⁰⁶ Ochrana zeměpisných označení je také uvedena mezi opatřeními na hranicích podle článku 163 (*Border Measures*), kde se smluvní státy zavazují přijmout opatření k ochraně práv duševního vlastnictví na hranicích. Dále se smluvní státy zavazují spolupracovat (podle článku 164) v identifikaci výrobků, které by mohly profitovat z ochrany zeměpisnými označeními, a dále také na dosažení ochrany pro takové výrobky.

Samotné státy CARIFORUM si uvědomují přínosy ochrany zeměpisných označení a zavádějí k tomu potřebnou legislativu - např. Svatá Lucie (zákon o ochraně zeměpisných označení v roce 2010)¹⁰⁷, Jamaika v roce 2009.¹⁰⁸ O Dohodě mezi EU a státy CARIFORUM referuje mimo jiné okrajově také Blakeney ve vztahu k Internetovému užití označení.¹⁰⁹

Guyana. (Společenství CARIFORUM)

Do společenství států CARIFORUM patří Antigua a Barbuda, Bahamy, Barbados, Belize, Dominikánské společenství, Grenada, Guyana, Haiti, Jamaika, Svatý Kryštof a Nevis, Svatá Lucie, Svatý Vincent a Grenadiny, Suriname, Trinidad a Tobago.

Právním základem vztahů s těmito státy je *Dohoda o ekonomickém partnerství mezi státy CARIFORUM¹⁰³ na jedné straně a Evropským společenstvím a jeho členskými státy na straně druhé¹⁰⁴* - Dohoda zahrnuje do pojmu duševní vlastnictví také zeměpisná označení, označení původu zvlášť nezmiňuje. Ve vztahu k ochranným známkám pak podle článku 144 dohody omezenou výjimkou z registrací ochranných známek pro popisné termíny, včetně zeměpisných označení. Samotná ochrana zeměpisných označení je založena na podmínce poskytnutí ochrany v zemi původu (označení) pro ochranu podle dohody.

Signatářské státy CARIFORUM¹⁰⁵ měly podle dohody nejpozději do 1.1.2014 zavést systém ochrany zeměpisných označení, na čemž měly spolupracovat s EU (článek 145). Ochrana má být poskytována na neomezenou dobu. Ochrana má být poskytována označením, u kterých je ověřována specifikace a zeměpisný původ výrobku. Smluvní státy se také zavázaly, že neumožní jakékoliv užití chráněných jmen (*protected names*) pro zboží v té samé třídě výrobků, pokud toto zboží nepochází z území, ke kterému je vázáno zeměpisné označení. A to ani kdyby byl skutečný původ zboží označen, zeměpisné označení by bylo užito v překladu nebo by

(chráněné) jméno bylo doplněno dovětkem “druh”, “typ”, “styl”, “imitace”, “metoda” nebo jiným obdobným. Podle podčlánku E článku 145 se smluvní státy dohodly, že nejpozději do 1.1.2014 sjednají dohodu na ochranu zeměpisných označení na svých územích. Zvláštní ujednání je obsaženo v podčlánku F článku 145 (Internet use) - podle kterého se v podstatě zakládá na budoucí poskytnutí ochrany zeměpisným označením i proti nekalým praktikám ve virtuálním prostoru (uchvácení, vyvolání dojmu, získání ve zlé víře apod. - mnohé z nich směřují k doménovým jménům).¹⁰⁶ Ochrana zeměpisných označení je také uvedena mezi opatřeními na hranicích podle článku 163 (*Border Measures*), kde se smluvní státy zavazují přijmout opatření k ochraně práv duševního vlastnictví na hranicích. Dále se smluvní státy zavazují spolupracovat (podle článku 164) v identifikaci výrobků, které by mohly profitovat z ochrany zeměpisnými označeními, a dále také na dosažení ochrany pro takové výrobky.

Samotné státy CARIFORUM si uvědomují přínosy ochrany zeměpisných označení a zavádějí k tomu potřebnou legislativu - např. Svatá Lucie (zákon o ochraně zeměpisných označení v roce 2010)¹⁰⁷, Jamaika v roce 2009.¹⁰⁸ O Dohodě mezi EU a státy CARIFORUM referuje mimo jiné okrajově také Blakeney ve vztahu k Internetovému užití označení.¹⁰⁹

Haiti. (Společenství CARIFORUM)

Do společenství států CARIFORUM patří Antigua a Barbuda, Bahamy, Barbados, Belize, Dominikánské společenství, Grenada, Guyana, Haiti, Jamaika, Svatý Kryštof a Nevis, Svatá Lucie, Svatý Vincent a Grenadiny, Suriname, Trinidad a Tobago.

Právním základem vztahů s těmito státy je *Dohoda o ekonomickém partnerství mezi státy CARIFORUM¹⁰³ na jedné straně a Evropským společenstvím a jeho členskými státy na straně druhé¹⁰⁴* - Dohoda zahrnuje do pojmu duševní vlastnictví také zeměpisná označení, označení původu zvláště nezmiňuje. Ve vztahu k ochranným známkám pak podle článku 144 dohody omezenou výjimkou z registrací ochranných známek pro popisné termíny, včetně zeměpisných označení. Samotná ochrana zeměpisných označení je založena na podmínce poskytnutí ochrany v zemi původu (označení) pro ochranu podle dohody.

Signatářské státy CARIFORUM¹⁰⁵ měly podle dohody nejpozději do 1.1.2014 zavést systém ochrany zeměpisných označení, na čemž měly spolupracovat s EU (článek 145). Ochrana má být poskytována na neomezenou dobu. Ochrana má být poskytována označením, u kterých je ověřována specifikace a zeměpisný původ výrobku. Smluvní státy se také zavázaly, že neumožní jakékoliv užití chráněných jmen (*protected names*) pro zboží v té samé třídě výrobků, pokud toto zboží nepochází z území, ke kterému je vázáno zeměpisné označení. A to ani kdyby byl skutečný původ zboží označen, zeměpisné označení by bylo užito v překladu nebo by

(chráněné) jméno bylo doplněno dovětkem “druh”, “typ”, “styl”, “imitace”, “metoda” nebo jiným obdobným. Podle podčlánku E článku 145 se smluvní státy dohodly, že nejpozději do 1.1.2014 sjednají dohodu na ochranu zeměpisných označení na svých územích. Zvláštní ujednání je obsaženo v podčlánku F článku 145 (Internet use) - podle kterého se v podstatě zakládá na budoucí poskytnutí ochrany zeměpisným označením i proti nekalým praktikám ve virtuálním prostoru (uchvácení, vyvolání dojmu, získání ve zlé víře apod. - mnohé z nich směřují k doménovým jménům).¹⁰⁶ Ochrana zeměpisných označení je také uvedena mezi opatřeními na hranicích podle článku 163 (*Border Measures*), kde se smluvní státy zavazují přijmout opatření k ochraně práv duševního vlastnictví na hranicích. Dále se smluvní státy zavazují spolupracovat (podle článku 164) v identifikaci výrobků, které by mohly profitovat z ochrany zeměpisnými označeními, a dále také na dosažení ochrany pro takové výrobky.

Samotné státy CARIFORUM si uvědomují přínosy ochrany zeměpisných označení a zavádějí k tomu potřebnou legislativu - např. Svatá Lucie (zákon o ochraně zeměpisných označení v roce 2010)¹⁰⁷, Jamaika v roce 2009.¹⁰⁸ O Dohodě mezi EU a státy CARIFORUM referuje mimo jiné okrajově také Blakeney ve vztahu k Internetovému užití označení.¹⁰⁹

Irák

Právním základem je *Dohoda o partnerství a spolupráci mezi Evropskou unií a jejími členskými státy na jedné straně a Republikou Irák na straně druhé*⁹⁷ - podle článku 60 dohody se Irák zavázal, že do 5 let od vstupu dohody v platnost přijme právní předpisy k ochraně duševního, průmyslového a obchodního vlastnictví. Průmyslovým vlastnictvím se výslovně rozumí také zeměpisná označení. Irák se také zavázal, že do 3 let od vstupu dohody v platnost přistoupí k mezinárodním dohodám na ochranu duševního, průmyslového a obchodního vlastnictví, které jsou uvedeny v Příloze 2 (Annex 2) dohody. Z oblasti ochrany označení je uvedena pouze Dohoda TRIPS, Irák se nezavázal k přistoupení k Lisabonské dohodě.

Izrael

Právním základem je *Evropsko-středomořská dohoda zakládající přidružení mezi Evropskými společenstvími a jejich členskými státy na jedné straně a Státem Izrael*⁹⁸ - článek 39 zavazuje smluvní strany poskytnout vhodnou a efektivní ochranu právům duševního, průmyslového a obchodního vlastnictví podle nejvyšších mezinárodních standardů. Smluvní strany prohlásily v příloze VII, že se cítí významně vázány závazky z mezinárodních smluv na ochranu průmyslového vlastnictví, a to konkrétně z Pařížské unijní úmluvy, Nicejské dohody o mezinárodním třídění výrobků a služeb pro účely zápisu ochranných známek a Mezinárodní dohodou na ochranu nových druhů rostlin (Geneva Act, 1991).

Jamaika. (Společenství CARIFORUM)

Do společenství států CARIFORUM patří Antigua a Barbuda, Bahamy, Barbados, Belize, Dominikánské společenství, Grenada, Guyana, Haiti, Jamaika, Svatý Kryštof a Nevis, Svatá Lucie, Svatý Vincent a Grenadiny, Suriname, Trinidad a Tobago.

Právním základem vztahů s těmito státy je *Dohoda o ekonomickém partnerství mezi státy CARIFORUM¹⁰³ na jedné straně a Evropským společenstvím a jeho členskými státy na straně druhé¹⁰⁴* - Dohoda zahrnuje do pojmu duševní vlastnictví také zeměpisná označení, označení původu zvláště nezmiňuje. Ve vztahu k ochranným známkám pak podle článku 144 dohody omezenou výjimkou z registrací ochranných známek pro popisné termíny, včetně zeměpisných označení. Samotná ochrana zeměpisných označení je založena na podmínce poskytnutí ochrany v zemi původu (označení) pro ochranu podle dohody.

Signatářské státy CARIFORUM¹⁰⁵ měly podle dohody nejpozději do 1.1.2014 zavést systém ochrany zeměpisných označení, na čemž měly spolupracovat s EU (článek 145). Ochrana má být poskytována na neomezenou dobu. Ochrana má být poskytována označením, u kterých je ověřována specifikace a zeměpisný původ výrobku. Smluvní státy se také zavázaly, že neumožní jakékoliv užití chráněných jmen (*protected names*) pro zboží v té samé třídě výrobků, pokud toto zboží nepochází z území, ke kterému je vázáno zeměpisné označení. A to ani kdyby byl skutečný původ zboží označen, zeměpisné označení by bylo užito v překladu nebo by

(chráněné) jméno bylo doplněno dovětkem “druh”, “typ”, “styl”, “imitace”, “metoda” nebo jiným obdobným. Podle podčlánku E článku 145 se smluvní státy dohodly, že nejpozději do 1.1.2014 sjednají dohodu na ochranu zeměpisných označení na svých územích. Zvláštní ujednání je obsaženo v podčlánku F článku 145 (Internet use) - podle kterého se v podstatě zakládá na budoucí poskytnutí ochrany zeměpisným označením i proti nekalým praktikám ve virtuálním prostoru (uchvácení, vyvolání dojmu, získání ve zlé víře apod. - mnohé z nich směřují k doménovým jménům).¹⁰⁶ Ochrana zeměpisných označení je také uvedena mezi opatřeními na hranicích podle článku 163 (*Border Measures*), kde se smluvní státy zavazují přijmout opatření k ochraně práv duševního vlastnictví na hranicích. Dále se smluvní státy zavazují spolupracovat (podle článku 164) v identifikaci výrobků, které by mohly profitovat z ochrany zeměpisnými označeními, a dále také na dosažení ochrany pro takové výrobky.

Samotné státy CARIFORUM si uvědomují přínosy ochrany zeměpisných označení a zavádějí k tomu potřebnou legislativu - např. Svatá Lucie (zákon o ochraně zeměpisných označení v roce 2010)¹⁰⁷, Jamaika v roce 2009.¹⁰⁸ O Dohodě mezi EU a státy CARIFORUM referuje mimo jiné okrajově také Blakeney ve vztahu k Internetovému užití označení.¹⁰⁹

Jordánsko

Právním základem je *Evropsko-středomořská dohoda zakládající přidružení mezi Evropskými společenstvími a jejich členskými státy na jedné straně a Hašemitským Královstvím Jordánsko*⁹⁹ - podle článku 56 a přílohy VII jsou smluvní strany poskytnout vhodnou a efektivní ochranu právům duševního, průmyslového a obchodního vlastnictví podle nejvyšších mezinárodních standardů. Smluvní strany prohlásily v příloze VII, že se cítí významně vázány závazky z mezinárodních smluv na ochranu průmyslového vlastnictví, a to konkrétně z Pařížské unijní úmluvy.

Komorský svaz. (Uskupení států východní a jižní Afriky)

Komorský svaz, Madagaskarská republika, Mauricijská republika, Seychelská republika, Zambijská republika a Zimbabwská republika tvoří společenství nazývané Státy východní a jižní Afriky pro účely smluvního vztahu mezi Evropskou unií (a jejími členskými státy).

Právním základem vztahů s těmito státy je *Prozatímní rámcová dohoda o dohodě o hospodářském partnerství mezi státy východní a jižní Afriky*¹¹⁰ na jedné straně a *Evropským společenstvím a jeho členskými státy na straně druhé*¹¹¹ - EU podporuje státy ESA “při rozvoji vhodných právních a správních nástrojů v oblasti práv duševního vlastnictví a zajištění kapacit pro jejich provádění v rámci mezinárodního obchodu”, dále spadají do právního a správního rámce i ekoznačka a ochrana duševního vlastnictví. Nad rámec této obecné proklamace je stanoven pouze obecný rámec spolupráce mezi EU a státy ESA v rámci mimo jiné také ochrany duševního vlastnictví (článek 38), prověřkové činnosti EPA také v oblasti duševního vlastnictví (článek 53), doložce o obecných výjimkách (článek 56), konečně také v příloze IV (rozvojová matrice) - oblast 4 - obchodní politika a právní předpisy.¹¹² Je zřejmé, že v těchto státech je ochrana duševního vlastnictví pouze na počátku, nicméně v této dohodě lze spatřovat příslib přijetí standardů obdobných standardům EU v budoucnosti, ovšem bez konkrétního časového očekávání.

Libanon

Právním základem je *Evropsko-středomořská dohoda zakládající přidružení mezi Evropskými společenstvími a jejich členskými státy na jedné straně a Republikou Libanon*¹⁰⁰ - dohoda obsahuje obecný závazek prosazovat vhodnou a efektivní ochranu duševnímu, průmyslovému a obchodními vlastnictví (článek 38). K tomu pak dohoda obsahuje Přílohu 2 (Annex 2), ve kterém se Libanon zavázal do 5 let od vstupu dohody v platnost ratifikovat revize multilaterálních smluv z oblasti ochrany duševního vlastnictví, které jsou uvedeny v této příloze. Libanon se dále ve stejné lhůtě zavázal přistoupit k multilaterálním mezinárodním smlouvám z téže oblasti, které jsou také uvedeny v citované příloze. Dohoda také obsahuje Společnou deklaraci ve vztahu k článku 38, ve které smluvní strany za duševní vlastnictví prohlašují mimo jiné také zeměpisná označení včetně označení původu. EU se také zavázala poskytnout Libanonu technickou asistenci k dosažení závazků uvedených v článku 38. Vymezení konkrétní ochrany či přímo výčet zeměpisných označení však dohoda logicky neobsahuje.

Madagaskarská republika. (Uskupení států východní a jižní Afriky)

Komorský svaz, Madagaskarská republika, Mauricijská republika, Seychelská republika, Zambijská republika a Zimbabwská republika tvoří společenství nazývané Státy východní a jižní Afriky pro účely smluvního vztahu mezi Evropskou unií (a jejími členskými státy).

Právním základem vztahů s těmito státy je *Prozatímní rámcová dohoda o dohodě o hospodářském partnerství mezi státy východní a jižní Afriky*¹¹⁰ na jedné straně a *Evropským společenstvím a jeho členskými státy na straně druhé*¹¹¹ - EU podporuje státy ESA “při rozvoji vhodných právních a správních nástrojů v oblasti práv duševního vlastnictví a zajištění kapacit pro jejich provádění v rámci mezinárodního obchodu”, dále spadají do právního a správního rámce i ekoznačka a ochrana duševního vlastnictví. Nad rámec této obecné proklamace je stanoven pouze obecný rámec spolupráce mezi EU a státy ESA v rámci mimo jiné také ochrany duševního vlastnictví (článek 38), prověřkové činnosti EPA také v oblasti duševního vlastnictví (článek 53), doložce o obecných výjimkách (článek 56), konečně také v příloze IV (rozvojová matrice) - oblast 4 - obchodní politika a právní předpisy.¹¹² Je zřejmé, že v těchto státech je ochrana duševního vlastnictví pouze na počátku, nicméně v této dohodě lze spatřovat příslib přijetí standardů obdobných standardům EU v budoucnosti, ovšem bez konkrétního časového očekávání.

Maroko

Právním základem je *Evropsko-středomořská dohoda zakládající přidružení mezi Evropskými společenstvími a jejich členskými státy na jedné straně a Královstvím Maroko na straně druhé*¹⁰¹ - článek 39 zavazuje smluvní strany poskytnout vhodnou a efektivní ochranu právům duševního, průmyslového a obchodního vlastnictví podle nejvyšších mezinárodních standardů. Specifická ochrana nebyla poskytnuta. Dohoda se týká také vybraných označení, které jsou uvedeny u sjednaných objemů dovozů a vstupních cen na trh EU - vína označená označeními původu "*Berkane, Saïs, Beni M'Tir, Guerrouane, Zemmour a Zennata*". Jde však pouze o nepřímé uznání ochrany, uvedení výrobků je v části zahrnující sjednaný režim dovozu na Jednotný trh EU bez cla (a kvótu těchto výrobků).

Mauricijská republika. (Uskupení států východní a jižní Afriky)

Komorský svaz, Madagaskarská republika, Mauricijská republika, Seychelská republika, Zambijská republika a Zimbabwská republika tvoří společenství nazývané Státy východní a jižní Afriky pro účely smluvního vztahu mezi Evropskou unií (a jejími členskými státy).

Právním základem vztahů s těmito státy je *Prozatímní rámcová dohoda o dohodě o hospodářském partnerství mezi státy východní a jižní Afriky*¹¹⁰ na jedné straně a *Evropským společenstvím a jeho členskými státy na straně druhé*¹¹¹ - EU podporuje státy ESA “při rozvoji vhodných právních a správních nástrojů v oblasti práv duševního vlastnictví a zajištění kapacit pro jejich provádění v rámci mezinárodního obchodu”, dále spadají do právního a správního rámce i ekoznačka a ochrana duševního vlastnictví. Nad rámec této obecné proklamace je stanoven pouze obecný rámec spolupráce mezi EU a státy ESA v rámci mimo jiné také ochrany duševního vlastnictví (článek 38), prověřkové činnosti EPA také v oblasti duševního vlastnictví (článek 53), doložce o obecných výjimkách (článek 56), konečně také v příloze IV (rozvojová matrice) - oblast 4 - obchodní politika a právní předpisy.¹¹² Je zřejmé, že v těchto státech je ochrana duševního vlastnictví pouze na počátku, nicméně v této dohodě lze spatřovat příslib přijetí standardů obdobných standardům EU v budoucnosti, ovšem bez konkrétního časového očekávání.

Palestinská teritoria (Organizace pro osvobození Palestiny)

Právním základem je *Evropsko-středomořská prozatímní asociační dohoda o obchodu a spolupráci mezi Evropskými společenstvími na straně jedné a Organizací pro osvobození Palestiny ve prospěch palestinských autorit na Západním břehu a Pásmu Gazy na druhé straně*¹⁰² - obecnou ochranu obsahuje článek 33, na něj navazuje společné prohlášení smluvních stran o duševnímu, průmyslovému a obchodnímu vlastnictví. Specifické podmínky ochrany zeměpisných označení nejsou stanoveny, není proveden ani výčet chráněných označení či odkaz na rejstřík.

Papua - Nová Guinea. Uskupení Tichomořské státy

Země patří do seskupení Tichomořské státy (Republika Fidžijské ostrovy, Nezávislý stát Papua - Nová Guinea), které mají upraven smluvní vztah s Evropskou unií a jejími členskými státy společnou mezinárodní smlouvou.

Právním základem vztahů s těmito státy je *Prozatímní dohoda o partnerství mezi Evropským společenstvím a jeho členskými státy na jedné straně a tichomořskými státy*¹¹⁶ *na straně druhé*¹¹⁷ - tato dohoda stanoví ve vztahu k ochraně duševního vlastnictví pouze velmi obecný rámec, když ji podle článku 42 “nelze vykládat tak, že by bránila smluvní straně přijímat nebo prosazovat opatření, která jsou nezbytná k zajištění souladu s právními předpisy, které jsou neslučitelné s ustanoveními této dohody, včetně opatření týkajících se (mimo jiné) ochrany práv duševního vlastnictví”. Lze očekávat další rozvoj spolupráce a smluvních závazků v budoucnu, a to nejen s těmito smluvními státy, ale také s dalšími státy tichomořského regionu. K tomu blíže informace Komise.¹¹⁸

Seychelská republika. (Uskupení států východní a jižní Afriky)

Komorský svaz, Madagaskarská republika, Mauricijská republika, Seychelská republika, Zambijská republika a Zimbabwská republika tvoří společenství nazývané Státy východní a jižní Afriky pro účely smluvního vztahu mezi Evropskou unií (a jejími členskými státy).

Právním základem vztahů s těmito státy je *Prozatímní rámcová dohoda o dohodě o hospodářském partnerství mezi státy východní a jižní Afriky*¹¹⁰ na jedné straně a *Evropským společenstvím a jeho členskými státy na straně druhé*¹¹¹ - EU podporuje státy ESA “při rozvoji vhodných právních a správních nástrojů v oblasti práv duševního vlastnictví a zajištění kapacit pro jejich provádění v rámci mezinárodního obchodu”, dále spadají do právního a správního rámce i ekoznačka a ochrana duševního vlastnictví. Nad rámec této obecné proklamace je stanoven pouze obecný rámec spolupráce mezi EU a státy ESA v rámci mimo jiné také ochrany duševního vlastnictví (článek 38), prověřkové činnosti EPA také v oblasti duševního vlastnictví (článek 53), doložce o obecných výjimkách (článek 56), konečně také v příloze IV (rozvojová matrice) - oblast 4 - obchodní politika a právní předpisy.¹¹² Je zřejmé, že v těchto státech je ochrana duševního vlastnictví pouze na počátku, nicméně v této dohodě lze spatřovat příslib přijetí standardů obdobných standardům EU v budoucnosti, ovšem bez konkrétního časového očekávání.

Státy východní a jižní Afriky - ESA (Komorský svaz, Madagaskarská republika, Mauricijská republika, Seychelská republika, Zambijská republika, Zimbabwejská republika)

Komorský svaz, Madagaskarská republika, Mauricijská republika, Seychelská republika, Zambijská republika a Zimbabwejská republika tvoří společenství nazývané Státy východní a jižní Afriky pro účely smluvního vztahu mezi Evropskou unií (a jejími členskými státy).

Právním základem vztahů s těmito státy je *Prozatímní rámcová dohoda o dohodě o hospodářském partnerství mezi státy východní a jižní Afriky*¹¹⁰ na jedné straně a *Evropským společenstvím a jeho členskými státy na straně druhé*¹¹¹ - EU podporuje státy ESA “při rozvoji vhodných právních a správních nástrojů v oblasti práv duševního vlastnictví a zajištění kapacit pro jejich provádění v rámci mezinárodního obchodu”, dále spadají do právního a správního rámce i ekoznačka a ochrana duševního vlastnictví. Nad rámec této obecné proklamace je stanoven pouze obecný rámec spolupráce mezi EU a státy ESA v rámci mimo jiné také ochrany duševního vlastnictví (článek 38), prověřkové činnosti EPA také v oblasti duševního vlastnictví (článek 53), doložce o obecných výjimkách (článek 56), konečně také v příloze IV

(rozvojová matrice) - oblast 4 - obchodní politika a právní předpisy.¹¹² Je zřejmé, že v těchto státech je ochrana duševního vlastnictví pouze na počátku, nicméně v této dohodě lze spatřovat příslib přijetí standardů obdobných standardům EU v budoucnosti, ovšem bez konkrétního časového očekávání.

Suriname. (Společenství CARIFORUM)

Do společenství států CARIFORUM patří Antigua a Barbuda, Bahamy, Barbados, Belize, Dominikánské společenství, Grenada, Guyana, Haiti, Jamaika, Svatý Kryštof a Nevis, Svatá Lucie, Svatý Vincent a Grenadiny, Suriname, Trinidad a Tobago.

Právním základem vztahů s těmito státy je *Dohoda o ekonomickém partnerství mezi státy CARIFORUM¹⁰³ na jedné straně a Evropským společenstvím a jeho členskými státy na straně druhé¹⁰⁴* - Dohoda zahrnuje do pojmu duševní vlastnictví také zeměpisná označení, označení původu zvláště nezmiňuje. Ve vztahu k ochranným známkám pak podle článku 144 dohody omezenou výjimkou z registrací ochranných známek pro popisné termíny, včetně zeměpisných označení. Samotná ochrana zeměpisných označení je založena na podmínce poskytnutí ochrany v zemi původu (označení) pro ochranu podle dohody.

Signatářské státy CARIFORUM¹⁰⁵ měly podle dohody nejpozději do 1.1.2014 zavést systém ochrany zeměpisných označení, na čemž měly spolupracovat s EU (článek 145). Ochrana má být poskytována na neomezenou dobu. Ochrana má být poskytována označením, u kterých je ověřována specifikace a zeměpisný původ výrobku. Smluvní státy se také zavázaly, že neumožní jakékoliv užití chráněných jmen (*protected names*) pro zboží v té samé třídě výrobků, pokud toto zboží nepochází z území, ke kterému je vázáno zeměpisné

označení. A to ani kdyby byl skutečný původ zboží označen, zeměpisné označení by bylo užito v překladu nebo by (chráněné) jméno bylo doplněno dovětkem “druh”, “typ”, “styl”, “imitace”, “metoda” nebo jiným obdobným. Podle podčlánku E článku 145 se smluvní státy dohodly, že nejpozději do 1.1.2014 sjednají dohodu na ochranu zeměpisných označení na svých územích. Zvláštní ujednání je obsaženo v podčlánku F článku 145 (Internet use) - podle kterého se v podstatě zakládá na budoucí poskytnutí ochrany zeměpisným označením i proti nekalým praktikám ve virtuálním prostoru (uchvácení, vyvolání dojmu, získání ve zlé víře apod. - mnohé z nich směřují k doménovým jménům).

¹⁰⁶ Ochrana zeměpisných označení je také uvedena mezi opatřeními na hranicích podle článku 163 (*Border Measures*), kde se smluvní státy zavazují přijmout opatření k ochraně práv duševního vlastnictví na hranicích. Dále se smluvní státy zavazují spolupracovat (podle článku 164) v identifikaci výrobků, které by mohly profitovat z ochrany zeměpisnými označeními, a dále také na dosažení ochrany pro takové výrobky.

Samotné státy CARIFORUM si uvědomují přínosy ochrany zeměpisných označení a zavádějí k tomu potřebnou legislativu - např. Svatá Lucie (zákon o ochraně zeměpisných označení v roce 2010)¹⁰⁷, Jamaika v roce 2009.¹⁰⁸ O Dohodě mezi EU a státy CARIFORUM referuje mimo jiné okrajově také Blakeney ve vztahu k Internetovému užití označení.¹⁰⁹

Svatá Lucie. (Společenství CARIFORUM)

Do společenství států CARIFORUM patří Antigua a Barbuda, Bahamy, Barbados, Belize, Dominikánské společenství, Grenada, Guyana, Haiti, Jamaika, Svatý Kryštof a Nevis, Svata Lucie, Svatý Vincent a Grenadiny, Suriname, Trinidad a Tobago.

Právním základem vztahů s těmito státy je *Dohoda o ekonomickém partnerství mezi státy CARIFORUM¹⁰³ na jedné straně a Evropským společenstvím a jeho členskými státy na straně druhé¹⁰⁴* - Dohoda zahrnuje do pojmu duševní vlastnictví také zeměpisná označení, označení původu zvlášť nezmiňuje. Ve vztahu k ochranným známkám pak podle článku 144 dohody omezenou výjimkou z registrací ochranných známek pro popisné termíny, včetně zeměpisných označení. Samotná ochrana zeměpisných označení je založena na podmínce poskytnutí ochrany v zemi původu (označení) pro ochranu podle dohody.

Signatářské státy CARIFORUM¹⁰⁵ měly podle dohody nejpozději do 1.1.2014 zavést systém ochrany zeměpisných označení, na čemž měly spolupracovat s EU (článek 145). Ochrana má být poskytována na neomezenou dobu. Ochrana má být poskytována označením, u kterých je ověřována specifikace a zeměpisný původ výrobku. Smluvní státy se také zavázaly, že neumožní jakékoliv užití chráněných jmen (*protected names*) pro zboží v té samé třídě výrobků, pokud toto zboží nepochází z území, ke kterému je vázáno zeměpisné

označení. A to ani kdyby byl skutečný původ zboží označen, zeměpisné označení by bylo užito v překladu nebo by (chráněné) jméno bylo doplněno dovětkem “druh”, “typ”, “styl”, “imitace”, “metoda” nebo jiným obdobným. Podle podčlánku E článku 145 se smluvní státy dohodly, že nejpozději do 1.1.2014 sjednají dohodu na ochranu zeměpisných označení na svých územích. Zvláštní ujednání je obsaženo v podčlánku F článku 145 (Internet use) - podle kterého se v podstatě zakládá na budoucí poskytnutí ochrany zeměpisným označením i proti nekalým praktikám ve virtuálním prostoru (uchvácení, vyvolání dojmu, získání ve zlé víře apod. - mnohé z nich směřují k doménovým jménům).

¹⁰⁶ Ochrana zeměpisných označení je také uvedena mezi opatřeními na hranicích podle článku 163 (*Border Measures*), kde se smluvní státy zavazují přijmout opatření k ochraně práv duševního vlastnictví na hranicích. Dále se smluvní státy zavazují spolupracovat (podle článku 164) v identifikaci výrobků, které by mohly profitovat z ochrany zeměpisnými označeními, a dále také na dosažení ochrany pro takové výrobky.

Samotné státy CARIFORUM si uvědomují přínosy ochrany zeměpisných označení a zavádějí k tomu potřebnou legislativu - např. Svatá Lucie (zákon o ochraně zeměpisných označení v roce 2010)¹⁰⁷, Jamaika v roce 2009.¹⁰⁸ O Dohodě mezi EU a státy CARIFORUM referuje mimo jiné okrajově také Blakeney ve vztahu k Internetovému užití označení.¹⁰⁹

Svatý Kryštof a Nevis. (Společenství CARIFORUM)

Do společenství států CARIFORUM patří Antigua a Barbuda, Bahamy, Barbados, Belize, Dominikánské společenství, Grenada, Guyana, Haiti, Jamaika, Svato Kryštof a Nevis, Svatá Lucie, Svato Vincent a Grenadiny, Suriname, Trinidad a Tobago.

Právním základem vztahů s těmito státy je *Dohoda o ekonomickém partnerství mezi státy CARIFORUM¹⁰³ na jedné straně a Evropským společenstvím a jeho členskými státy na straně druhé¹⁰⁴* - Dohoda zahrnuje do pojmu duševní vlastnictví také zeměpisná označení, označení původu zvláště nezmiňuje. Ve vztahu k ochranným známkám pak podle článku 144 dohody omezenou výjimkou z registrací ochranných známek pro popisné termíny, včetně zeměpisných označení. Samotná ochrana zeměpisných označení je založena na podmínce poskytnutí ochrany v zemi původu (označení) pro ochranu podle dohody.

Signatářské státy CARIFORUM¹⁰⁵ měly podle dohody nejpozději do 1.1.2014 zavést systém ochrany zeměpisných označení, na čemž měly spolupracovat s EU (článek 145). Ochrana má být poskytována na neomezenou dobu. Ochrana má být poskytována označením, u kterých je ověřována specifikace a zeměpisný původ výrobku. Smluvní státy se také zavázaly, že neumožní jakékoliv užití chráněných jmen (*protected names*) pro zboží v té samé třídě výrobků, pokud toto zboží nepochází z území, ke kterému je vázáno zeměpisné

označení. A to ani kdyby byl skutečný původ zboží označen, zeměpisné označení by bylo užito v překladu nebo by (chráněné) jméno bylo doplněno dovětkem “druh”, “typ”, “styl”, “imitace”, “metoda” nebo jiným obdobným. Podle podčlánku E článku 145 se smluvní státy dohodly, že nejpozději do 1.1.2014 sjednají dohodu na ochranu zeměpisných označení na svých územích. Zvláštní ujednání je obsaženo v podčlánku F článku 145 (Internet use) - podle kterého se v podstatě zakládá na budoucí poskytnutí ochrany zeměpisným označením i proti nekalým praktikám ve virtuálním prostoru (uchvácení, vyvolání dojmu, získání ve zlé víře apod. - mnohé z nich směřují k doménovým jménům).

¹⁰⁶ Ochrana zeměpisných označení je také uvedena mezi opatřeními na hranicích podle článku 163 (*Border Measures*), kde se smluvní státy zavazují přijmout opatření k ochraně práv duševního vlastnictví na hranicích. Dále se smluvní státy zavazují spolupracovat (podle článku 164) v identifikaci výrobků, které by mohly profitovat z ochrany zeměpisnými označeními, a dále také na dosažení ochrany pro takové výrobky.

Samotné státy CARIFORUM si uvědomují přínosy ochrany zeměpisných označení a zavádějí k tomu potřebnou legislativu - např. Svatá Lucie (zákon o ochraně zeměpisných označení v roce 2010)¹⁰⁷, Jamaika v roce 2009.¹⁰⁸ O Dohodě mezi EU a státy CARIFORUM referuje mimo jiné okrajově také Blakeney ve vztahu k Internetovému užití označení.¹⁰⁹

Svatý Vincent a Grenadiny. (Společenství CARIFORUM)

Do společenství států CARIFORUM patří Antigua a Barbuda, Bahamy, Barbados, Belize, Dominikánské společenství, Grenada, Guyana, Haiti, Jamaika, Svätý Kryštof a Nevis, Svatá Lucie, Svätý Vincent a Grenadiny, Suriname, Trinidad a Tobago.

Právním základem vztahů s těmito státy je *Dohoda o ekonomickém partnerství mezi státy CARIFORUM¹⁰³ na jedné straně a Evropským společenstvím a jeho členskými státy na straně druhé¹⁰⁴* - Dohoda zahrnuje do pojmu duševní vlastnictví také zeměpisná označení, označení původu zvlášť nezmiňuje. Ve vztahu k ochranným známkám pak podle článku 144 dohody omezenou výjimkou z registrací ochranných známek pro popisné termíny, včetně zeměpisných označení. Samotná ochrana zeměpisných označení je založena na podmínce poskytnutí ochrany v zemi původu (označení) pro ochranu podle dohody.

Signatářské státy CARIFORUM¹⁰⁵ měly podle dohody nejpozději do 1.1.2014 zavést systém ochrany zeměpisných označení, na čemž měly spolupracovat s EU (článek 145). Ochrana má být poskytována na neomezenou dobu. Ochrana má být poskytována označením, u kterých je ověřována specifikace a zeměpisný původ výrobku. Smluvní státy se také zavázaly, že neumožní jakékoliv užití chráněných jmen (*protected names*) pro zboží v té samé třídě výrobků, pokud toto zboží nepochází z území, ke kterému je vázáno zeměpisné

označení. A to ani kdyby byl skutečný původ zboží označen, zeměpisné označení by bylo užito v překladu nebo by (chráněné) jméno bylo doplněno dovětkem “druh”, “typ”, “styl”, “imitace”, “metoda” nebo jiným obdobným. Podle podčlánku E článku 145 se smluvní státy dohodly, že nejpozději do 1.1.2014 sjednají dohodu na ochranu zeměpisných označení na svých územích. Zvláštní ujednání je obsaženo v podčlánku F článku 145 (Internet use) - podle kterého se v podstatě zakládá na budoucí poskytnutí ochrany zeměpisným označením i proti nekalým praktikám ve virtuálním prostoru (uchvácení, vyvolání dojmu, získání ve zlé víře apod. - mnohé z nich směřují k doménovým jménům).

¹⁰⁶ Ochrana zeměpisných označení je také uvedena mezi opatřeními na hranicích podle článku 163 (*Border Measures*), kde se smluvní státy zavazují přijmout opatření k ochraně práv duševního vlastnictví na hranicích. Dále se smluvní státy zavazují spolupracovat (podle článku 164) v identifikaci výrobků, které by mohly profitovat z ochrany zeměpisnými označeními, a dále také na dosažení ochrany pro takové výrobky.

Samotné státy CARIFORUM si uvědomují přínosy ochrany zeměpisných označení a zavádějí k tomu potřebnou legislativu - např. Svatá Lucie (zákon o ochraně zeměpisných označení v roce 2010)¹⁰⁷, Jamaika v roce 2009.¹⁰⁸ O Dohodě mezi EU a státy CARIFORUM referuje mimo jiné okrajově také Blakeney ve vztahu k Internetovému užití označení.¹⁰⁹

Sýrie

Právním základem vztahů je *Dohoda o spolupráci mezi Evropským hospodářským společenstvím a Syrskou arabskou republikou*¹¹³ - obsahuje jen velmi obecný cíl /mimo jiné/ dle článku 4 - “usnadnit získávání výhodných podmínek patentů a jiných práv průmyslového vlastnictví prostřednictvím financování v souladu s protokolem 1 a / nebo pomocí jiných vhodných ujednání s podniky a institucemi ve Společenství”.

Tichomořské státy (Republika Fidžijské ostrovy, Nezávislý stát Papua - Nová Guinea)

Právním základem vztahů s těmito státy je *Prozatímní dohoda o partnerství mezi Evropským společenstvím a jeho členskými státy na jedné straně a tichomořskými státy*¹¹⁶ *na straně druhé*¹¹⁷ - tato dohoda stanoví ve vztahu k ochraně duševního vlastnictví pouze velmi obecný rámec, když ji podle článku 42 “nelze vykládat tak, že by bránila smluvní straně přijímat nebo prosazovat opatření, která jsou nezbytná k zajištění souladu s právními předpisy, které jsou neslučitelné s ustanoveními této dohody, včetně opatření týkajících se (mimo jiné) ochrany práv duševního vlastnictví”. Lze očekávat další rozvoj spolupráce a smluvních závazků v budoucnu, a to nejen s těmito smluvními státy, ale také s dalšími státy tichomořského regionu. K tomu blíže informace Komise.¹¹⁸

Trinidad a Tobago. (Společenství CARIFORUM)

Do společenství států CARIFORUM patří Antigua a Barbuda, Bahamy, Barbados, Belize, Dominikánské společenství, Grenada, Guyana, Haiti, Jamaika, Svatý Kryštof a Nevis, Svatá Lucie, Svatý Vincent a Grenadiny, Suriname, Trinidad a Tobago.

Právním základem vztahů s těmito státy je *Dohoda o ekonomickém partnerství mezi státy CARIFORUM¹⁰³ na jedné straně a Evropským společenstvím a jeho členskými státy na straně druhé¹⁰⁴* - Dohoda zahrnuje do pojmu duševní vlastnictví také zeměpisná označení, označení původu zvláště nezmiňuje. Ve vztahu k ochranným známkám pak podle článku 144 dohody omezenou výjimkou z registrací ochranných známek pro popisné termíny, včetně zeměpisných označení. Samotná ochrana zeměpisných označení je založena na podmínce poskytnutí ochrany v zemi původu (označení) pro ochranu podle dohody.

Signatářské státy CARIFORUM¹⁰⁵ měly podle dohody nejpozději do 1.1.2014 zavést systém ochrany zeměpisných označení, na čemž měly spolupracovat s EU (článek 145). Ochrana má být poskytována na neomezenou dobu. Ochrana má být poskytována označením, u kterých je ověřována specifikace a zeměpisný původ výrobku. Smluvní státy se také zavázaly, že neumožní jakékoliv užití chráněných jmen (*protected names*) pro zboží v té samé třídě výrobků, pokud toto zboží nepochází z území, ke kterému je vázáno zeměpisné označení. A to ani kdyby byl skutečný původ zboží označen,

zeměpisné označení by bylo užito v překladu nebo by (chráněné) jméno bylo doplněno dovětkem “druh”, “typ”, “styl”, “imitace”, “metoda” nebo jiným obdobným. Podle podčlánku E článku 145 se smluvní státy dohodly, že nejpozději do 1.1.2014 sjednají dohodu na ochranu zeměpisných označení na svých územích. Zvláštní ujednání je obsaženo v podčlánku F článku 145 (Internet use) - podle kterého se v podstatě zakládá na budoucí poskytnutí ochrany zeměpisným označením i proti nekalým praktikám ve virtuálním prostoru (uchvácení, vyvolání dojmu, získání ve zlé víře apod. - mnohé z nich směřují k doménovým jménům).

¹⁰⁶ Ochrana zeměpisných označení je také uvedena mezi opatřeními na hranicích podle článku 163 (*Border Measures*), kde se smluvní státy zavazují přijmout opatření k ochraně práv duševního vlastnictví na hranicích. Dále se smluvní státy zavazují spolupracovat (podle článku 164) v identifikaci výrobků, které by mohly profitovat z ochrany zeměpisnými označeními, a dále také na dosažení ochrany pro takové výrobky.

Samotné státy CARIFORUM si uvědomují přínosy ochrany zeměpisných označení a zavádějí k tomu potřebnou legislativu - např. Svatá Lucie (zákon o ochraně zeměpisných označení v roce 2010)¹⁰⁷, Jamaika v roce 2009.¹⁰⁸ O Dohodě mezi EU a státy CARIFORUM referuje mimo jiné okrajově také Blakeney ve vztahu k Internetovému užití označení.¹⁰⁹

Tunisko

Právním základem vztahů je *Evropsko-středomořská dohoda zakládající přidružení mezi Evropskými společenstvími a jejich členskými státy na jedné straně a Republikou Tunisko na straně druhé*¹¹⁴ - článek 39 zavazuje smluvní strany poskytnout vhodnou a efektivní ochranu právům duševního, průmyslového a obchodního vlastnictví podle nejvyšších mezinárodních standardů. Ve vztahu k článku 39 pak smluvní strany přijaly Společné prohlášení.¹¹⁵ Nebyl však sjednán žádný specifický způsob ochrany.

Zambijská republika (Uskupení států východní a jižní Afriky)

Komorský svaz, Madagaskarská republika, Mauricijská republika, Seychelská republika, Zambijská republika a Zimbabwská republika tvoří společenství nazývané Státy východní a jižní Afriky pro účely smluvního vztahu mezi Evropskou unií (a jejími členskými státy).

Právním základem vztahů s těmito státy je *Prozatímní rámcová dohoda o dohodě o hospodářském partnerství mezi státy východní a jižní Afriky*¹¹⁰ na jedné straně a *Evropským společenstvím a jeho členskými státy na straně druhé*¹¹¹ - EU podporuje státy ESA “při rozvoji vhodných právních a správních nástrojů v oblasti práv duševního vlastnictví a zajištění kapacit pro jejich provádění v rámci mezinárodního obchodu”, dále spadají do právního a správního rámce i ekoznačka a ochrana duševního vlastnictví. Nad rámec této obecné proklamace je stanoven pouze obecný rámec spolupráce mezi EU a státy ESA v rámci mimo jiné také ochrany duševního vlastnictví (článek 38), prověřkové činnosti EPA také v oblasti duševního vlastnictví (článek 53), doložce o obecných výjimkách (článek 56), konečně také v příloze IV (rozvojová matrice) - oblast 4 - obchodní politika a právní předpisy.¹¹² Je zřejmé, že v těchto státech je ochrana duševního vlastnictví pouze na počátku, nicméně v této dohodě lze spatřovat příslib přijetí standardů obdobných standardům EU v budoucnosti, ovšem bez konkrétního časového očekávání.

Zimbabwská republika. (Uskupení států východní a jižní Afriky)

Komorský svaz, Madagaskarská republika, Mauricijská republika, Seychelská republika, Zambijská republika a Zimbabwská republika tvoří společenství nazývané Státy východní a jižní Afriky pro účely smluvního vztahu mezi Evropskou unií (a jejími členskými státy).

Právním základem vztahů s těmito státy je *Prozatímní rámcová dohoda o dohodě o hospodářském partnerství mezi státy východní a jižní Afriky*¹¹⁰ na jedné straně a *Evropským společenstvím a jeho členskými státy na straně druhé*¹¹¹ - EU podporuje státy ESA “při rozvoji vhodných právních a správních nástrojů v oblasti práv duševního vlastnictví a zajištění kapacit pro jejich provádění v rámci mezinárodního obchodu”, dále spadají do právního a správního rámce i ekoznačka a ochrana duševního vlastnictví. Nad rámec této obecné proklamace je stanoven pouze obecný rámec spolupráce mezi EU a státy ESA v rámci mimo jiné také ochrany duševního vlastnictví (článek 38), prověřkové činnosti EPA také v oblasti duševního vlastnictví (článek 53), doložce o obecných výjimkách (článek 56), konečně také v příloze IV (rozvojová matrice) - oblast 4 - obchodní politika a právní předpisy.¹¹² Je zřejmé, že v těchto státech je ochrana duševního vlastnictví pouze na počátku, nicméně v této dohodě lze spatřovat příslib přijetí standardů obdobných standardům EU v budoucnosti, ovšem bez konkrétního časového očekávání.

Varia: Ostatní země se zvláštními vztahy k Evropské unii a jejím členským státům (a režimy ochrany označení)

Kromě shora uvedených států, se kterými má Evropská unie (a její členské státy) uzavřeny některou z mezinárodních dohod přímo upravujících ochranu označení (původu či zeměpisných), nebo obecnou úpravu směřující k budoucí ochraně duševního vlastnictví (včetně zahrnují označení původu či zeměpisných označení do takového budoucího rámce), má Evropská unie ještě zvláštní vztahy s některými dalšími státy.

Právním základem takových privilegovaných vztahů je u některých z nich Evropský hospodářský prostor, založený *Dohodou o Evropském hospodářském prostoru*,¹¹⁹ která vstoupila v platnost 1.1.1994 - aktuálně Island, Lichtenštejnsko,¹²⁰ Norsko, neboť Švýcarsko¹²¹ v mezidobí upravilo vztahy s EU vlastními smlouvami (k ochraně označení ve Švýcarsku - viz. shora). Dohodu o volném obchodu má pak EU ještě s Faerskými ostrovy. Dalších několik zemí má s Evropskou unií uzavřeny dohody o celní unii - Andorra, San Marino, Turecko.

Z těchto zemí se Švýcarsko a Lichtenštejnsko řídí úpravou dle mezinárodní smlouvy s EU, ostatní státy (Andorra, Island, Norsko, San Marino a Turecko) pak musí de facto respektovat evropskou úpravu ochrany označení, a to přinejmenším při

exportu zboží ze svého suverénního území na území členského státu Evropské unie.

Norsko (a ostatní země EFTA) má s EU upravenou vzájemnou ochranu označení vín, lihovin a aromatizovaných vín - viz. Dodatek (Appendix) k Protokolu 47 o zrušení technických bariér trhu s vínem,¹²² pro lihoviny pak Příloha II (Annex II) část XXVII. Spirit Drinks.¹²³

Evropské systémy ochrany zeměpisných označení jsou však otevřené, takže např. v rejstříku označení zemědělských výrobků a potravin má Norsko zapsáno jedno chráněné zeměpisné označení,¹²⁴ Andorra také jedno chráněné zeměpisné označení,¹²⁵ Turecko pak jedno již chráněné zeměpisné označení¹²⁶ a čtyři žádosti o zápis. V ostatních databázích (označení vín, označení lihovin a označení aromatizovaných vín) nejsou žádné zápisy označení pocházejících z těchto zemí,¹²⁷ ačkoliv ve shora uvedené Příloze II jsou obsažena i norská či islandská označení některých lihovin (ovšem bez zeměpisných označení).

Ve vztahu k norským označením (a unijním označením) zemědělských výrobků a potravin je připraven návrh Evropské Komise na uzavření Dohody o vzájemném uznávání a ochraně zeměpisných označení zemědělských výrobků a potravin.¹²⁸ Ze strany EU je důvodem zájem na sjednání režimu automatické ochrany označení tohoto druhu výrobků v Norsku, když podle norského práva jsou dosud chráněna (zápisem) pouze dvě označení z EU, a to Prosciutto di Parma a Parmigiano Reggiano. V Evropské unii je chráněno 23 norských označení.¹²⁹ Návrh Evropské Komise je podložen nezávislou studií (Chever, T. -Renault, Ch. - Renault,S. - Romieu, V.: *Value of production of agricultural products and*

*foodstuffs, wines, aromatised wines and spirits protected by a geographical indications (GI).*¹³⁰

Varia: (North American Free Trade Agreement - Severoamerická dohoda o volném obchodu)

Evropská unie (a její členské státy) nejsou jedinými subjekty, které uzavírají mezinárodní smlouvy k ochraně zeměpisných označení (v zásadě obchodní dohody). Velmi významná je např. regionální dohoda NAFTA.

Dohoda NAFTA byla uzavřena mezi Spojenými státy americkými, Kanadou a Spojenými státy mexickými, vstoupila v platnost k 1.1.1994. Ve své části šesté (kapitole 17) upravuje ochranu duševního vlastnictví, v tomto rámci pak specificky také ochranu zeměpisných označení (článek 1712).^{131 132}

Většina autorů se shoduje v tom, že závazky k ochraně zeměpisných označení v dohodě NAFTA odpovídají obecným smluvním závazkům k ochraně zeměpisných označení z Dohody TRIPS.

Dohoda NAFTA však neobsahuje obecnou silnější ochranu označení vín a lihovin, jako je tomu v článku 23 Dohody TRIPS.

Součástí Dohody NAFTA je však také Doplněk 313 (Annex 313), ve kterém jsou mezi smluvními státy dohodnuta zeměpisná označení, které si tyto smluvní státy navzájem uznávají několik zeměpisných označení (odlišující výrobky, distinctive products), ohledně kterých se zavazují navzájem uplatňovat veřejnoprávní ochranu (odpovídající závazku z čl. 23 Dohody TRIPS). Jde o americká označení *Bourbon Whiskey* a

Tennessee Whiskey, mexická označení *Tequila* a *Mezcal* a kanadské označení *Canadian Whisky*.

Kanada a Mexiko tak uznávají *Bourbon Whiskey* a *Tennessee Whiskey* a zavazují se nepovolit prodej výrobků takto označených, pokud nebyly vyrobeny ve státě Tennessee nebo nebyly vyrobeny v souladu s právními předpisy upravujícími výrobu těchto výrobků (*Bourbon Whiskey*, *Tennessee Whiskey*).

Spojené státy americké a Kanada uznávají označení *Tequila* a *Mezcal* jako mexická a zavazují se nepovolit prodej výrobků takto označených, pokud nebyly vyrobeny v Mexiku v souladu s mexickými předpisy a normami upravujícími jejich výrobu.^{133 134 135}

Konečně Spojené státy americké a Mexiko uznávají označení *Canadian Whisky* jako kanadské a zavazují se nepovolit prodej výrobků takto označených, pokud nebyly vyrobeny v Kanadě podle právních předpisů Kanady upravujících výrobu *Canadian Whisky* pro spotřebu v Kanadě.

Lze tedy shrnout, že místo obecného závazku (odpovídajícího čl. 23 Dohody TRIPS) obsahuje dohoda NAFTA v Dodatku 313 jak seznam /zvláště chráněných zeměpisných/ označení, tak i závazek veřejnoprávního zásahu proti těmto výslovně sjednaným označením.

Na margo je nutno opětovně upozornit, že ve vztahu k Evropské unii jednal v minulosti každý ze smluvních států NAFTA zvláště, a proto má každý z těchto států sjednán jiný režim i rozsah ochrany zeměpisných označení. K tomu srov. podkapitoly uvádějící obchodní dohody mezi EU a těmito státy, tedy pro Kanadu podkapitolu 4.3.11 (víno a lihoviny),

pro Mexiko podkapitolu 4.3.18 (lihoviny) a pro Spojené státy americké podkapitolu 4.3.24 (víno).

Závěr

Ze shora uvedeného vyplývá, že ochrana označení původu a zeměpisných označení v Evropské unie a prostřednictvím obchodních dohod EU se třetími zeměmi či jejich uskupeními rozhodně svůj smysl má. Díky ekonomické a politické síle Evropské unie a jejímu významu se při jednáních se zahraničními partnery daří dosáhnout ochrany na územích tržně a hospodářsky významných států světa, kde není možné dosáhnout ochrany cestou mezinárodního zápisu podle Lisabonské dohody, neboť takový “cílový stát” není Lisabonskou dohodou vázán.

Možnost samotného sjednání “lepší” obchodní dohody chránící národní označení původu či zeměpisné označení zůstává pouze v rovině teorie, neboť sjednávání obchodních dohod je Smlouvou o fungování Evropské unie vyhrazeno do výlučné pravomoci Evropské unie, která své členské státy zastupuje. Mezi ekonomicky významné smluvní partnery Evropské unie, vázané obchodní dohodou poskytující ochranu evropským označením (byť v různé míře, různými postupy a pro různé kategorie výrobků) patří např. Spojené státy americké, Kanada, Korejská republika, Austrálie, Jihoafrická republika a také většina států usilujících o budoucí přistoupení do Evropské unie.

Pokud dojde v budoucnu k vystoupení dosavadního člena EU - Spojeného království Velké Británie a Severního Irska - z EU, bude možné porovnat ochranu zajištěnou evropským označením pomocí evropsko-unijních obchodních dohod a ochranou britských (anglických/skotských/welšských/

severo-irských označení) v nově sjednaných obchodních dohodách samostatného státu. Dne 23.06.2016 se ve Spojeném království Velké Británie a Severního Irska (a také v Gibraltaru) konalo referendum k otázce vystoupení z Evropské unie. Většina 51,89% (17.410.742 hlasů) byla pro vystoupení z Evropské unie, zatímco menšina 48,11% (16.141.242 hlasy) pro setrvání.¹³⁶ Spojené království Velké Británie a Severního Irska však dosud neoznámilo podle čl. 50 Lisabonské smlouvy svůj úmysl vystoupit z EU orgánům EU ani jiným členským zemím. Jakmile (a pokud) bude čl. 50 Lisabonské dohody aktivován, začne běžet období 2 let pro uzavření smluv o budoucích vztazích mezi EU a vystupujícím státem.

Již samotné oznámení výsledků referenda má přímé ekonomické dopady na hospodářství Spojeného království, a to zejména díky poklesu směnného kurzu libry vůči jiným světovým měnám (včetně eura). Britská libra se v krátké době po oznámení výsledků stala nejvíce oslabující světovou měnou¹³⁷ a dosáhla svého minima za 31 let.¹³⁸

Je otázkou, zda-li dojde k vystoupení Spojeného království Velké Británie a Severního Irska z EU, protože referendum bylo pouze indikativní a z hlediska ústavně právního je členství v EU vázáno na platný a účinný zákon o členství v EU, který by musel být zrušen.

Je rovněž otázkou budoucího vývoje, zda-li nedojde k rozpuštění Spojeného království - přinejmenším vystoupení Skotska (včetně otázky možného setrvání členství Skotska v EU).¹³⁹

Ve vztahu k označením původu a zeměpisným označením by v případě vystoupení bylo třeba vypořádat otázky budoucích

ochran existujících označení, kterým je ochrana poskytována podle unijních systémů. Jde např. o označení Scotch Whisky a další. Asociace výrobců některých výrobků již na tuto skutečnost upozorňují.¹⁴⁰ Toto téma bylo publikováno již před referendem a reálně se týká chráněných označení (OP / ZO) 73 výrobků.¹⁴¹ Také po referendu jsou opětovně publikovány články uvádějící fakta a obávající se budoucí nejistoty ve vztahu k možné ztrátě ochrany označení a nahrazení výrobků nesoucích chráněné označení výrobky-napodobeninami. Možné dopady může mít ukončení ochrany do výroby a obchodu s takovými výrobky, sekundárně rovněž do sociální oblasti (v důsledku poklesu obchodu ke ztrátě konkurenceschopnosti a ke zvýšení nezaměstnanosti).¹⁴² Je otázkou, zda-li by zapsaná označení byly v EU i nadále chráněna, pokud by došlo k vystoupení a otázka vzájemné ochrany označení by nebyla smlouvou o vystoupení upravena. Ochranné systémy EU jsou otevřené, současně se však EU snaží mít upraveny otázky vzájemného uznávání ochran v dohodách, které má se třetími zeměmi uzavřeny. Bližší rozbor těchto otázek by však byl již nad rámec této kapitoly.

Použitá literatura a další zdroje

MONOGRAFIE, ČLÁNKY, STUDIE A JINÁ AUTORSKÁ DÍLA:

1. Blakeney, Michael - Coulet, Thiery - Mengistie, Getachew - Mahop, Marcelin Tonye: *Extending the Protection of Geographical Indications : Case Studies of Agricultural Products in Africa* (edited by Michael Blakeney). Oxon/New York : Earthscan from Routledge, 2012. ISBN: 978-0-415-50102-6 (hbk) a 978-0-203-13331-6 (ebk). s. 57. Dostupné on-line na Google Books na adrese: <https://books.google.cz/books?id=-b7HCltktqgC&pg=PA55&lpg=PA55&dq=CARIFORUM+geographical+indications+list+register&source=bl&ots=Y0pMMc06qo&sig=FljNjZtvD4aanNZpm39HtBg75vI&hl=en&sa=X&ved=0ahUKEwjWPrR09nOAhXja5oKHfqcDoUQ6AEIGzAA#v=onepage&q=CARIFORUM%20geographical%20indications%20list%20register&f=false>
2. Černý, Michal. *Tradiční názvy a označení zeměpisných údajů*. In PDV / IPL-UPOL:OPDNY2012. Michal Černý (ed.). Olomouc : Iuridicum Olomoucense, 2013. ISBN 978-80-87382-49-3.
3. Daley, Dianne - Foga, Nicole: *Jamaica : Protection Geographical Indications*. 16.07.2014. Dostupné on-line na internetových stránkách mondaq connecting knowledge & people na adrese: <http://www.mondaq.com/x/321108/Trademark/Protecting+Geographical+Indications>
4. Devletian, A.. *The Lisbon Agreement*. [1973]. *Industrial Property* 308, 310.

- 5.Ganjev, Dev. *Relocating the Law of Geographical Indications*. s. 145.
- 6.Jordan, David: "Geographical Indications". *Towards A Santa Lucia Experience*. 2010. <http://www.giordanoassociatesaltd.com/docs/Geographical%20Indications%20David%20Jordan%20.pdf>
- 7.Klinka, Tomáš. *Ženevský akt Lisabonskej dohody ... ťažko se dorila nová medznárodná zmluva ...*, In *Duševné vlastníctvo*, 2015, 3, s.10
- 8.Špindler, Karel. *Ochrana zeměpisných označení [Systém ASPI]* ASPI - Původní nebo upravené texty pro ASPI [cit. 2015-8-5] ASPI_ID LIT22261CZ. Dostupné v Systému ASPI. ISSN: 2336-517X.
- 9.Vyparina, Stanislav. *Priemyselnoprávna politika štátu v oblasti označení povodu a zeměpisných označení*. In *Duševné vlastníctvo*, 2002 (roč.6), č.3, s.45.
- 10.(Autor neuveden): *CARRIBEAN COMMUNITY Trade and Investment Agreements Handbook. Strategic Information and Basic Agreements*. Washington : Global Investment Center, 2015. S. 219-222. Dostupná na Google Books na adrese: <https://books.google.cz/books?id=eiwCgAAQBAJ&pg=PA221&lpg=PA221&dq=CARIFORUM+geographical+indications+protection&source=bl&ots=EByeNp3h3V&sig=d7SRU2-7sVDzs0hiIVFPi8hqHSE&hl=en&sa=X&ved=0ahUKEwjSy5OTzd nOAhXpAJoKHUWIBnoQ6AEIMzAF#v=onepage&q=CARIFORUM%20geographical%20indications%20protection&f=false>

PŘEDPISY A INSTRUKCE:

1.Administrativní instrukce pro žádosti podle Lisabonské dohody (*Administrative Instructions for the application of the Lisbon Agreement*) - text dostupný zde: <http://www.wipo.int/wipolex/en/details.jsp?id=12824>

2.Nařízení (*Regulations under the Lisbon Agreement for the Protection of Appellations of Origin and their International Registration*) - toto je účinné od 1.1.2012. Text dostupný ze stránek zde: <http://www.wipo.int/wipolex/en/details.jsp?id=12587>.

DALŠÍ INTERNETOVÉ ZDROJE (ZPRÁVY, STANOVISKA APOD.):

1.[http://curia.europa.eu/juris/fiche.jsf?id=C%3B389%3B15%3BRD%3B1%3BP%3B1%3BC2015%2F0389%2FP&pro=&lgreg=cs&nat=or&oqp=&dates=&lg=&language=cs&jur=C%2CT%2CF&cit=none%252CC%252CCJ%252CR%252C2008E%252C%252C%252C%252C%252C%252C%252C%252C%252C%252C%252Ctrue%252Cfalse%252Cfalse&num=C-389%252F15&td=%3BALL&pcs=Oor&avg=&mat=or&jge=&for=&cid=103872](http://curia.europa.eu/juris/fiche.jsf?id=C%3B389%3B15%3BRD%3B1%3BP%3B1%3BC2015%2F0389%2FP&pro=&lgreg=cs&nat=or&oqp=&dates=&lg=&language=cs&jur=C%2CT%2CF&cit=none%252CC%252CCJ%252CR%252C2008E%252C%252C%252C%252C%252C%252C%252C%252C%252C%252Ctrue%252Cfalse%252Cfalse&num=C-389%252F15&td=%3BALL&pcs=Oor&avg=&mat=or&jge=&for=&cid=103872)

2.<http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-10728-2015-REV-1/cs/pdf>

3.http://ec.europa.eu/agriculture/external-studies/2012/value-gi/final-report_en.pdf

4.http://ec.europa.eu/agriculture/gi-international/index_en.htm

5.<http://ec.europa.eu/agriculture/markets/wine/e-bacchus/index.cfm?event=pwelcome&language=CS>

6.<http://ec.europa.eu/agriculture/spirits/>

7.http://ec.europa.eu/agriculture/quality/documents-links/pdf/rgi-aromatised-wine-products_en.pdf

- 8.http://ec.europa.eu/enlargement/pdf/albania/st08164.06_en.pdf
- 9.http://ec.europa.eu/enlargement/pdf/the_former_yugoslav_republic_of_macedonia/saa03_01_en.pdf
- 10.http://ec.europa.eu/smart-regulation/impact/planned/ia/docs/2015_trade_028_029_ecuador_fta_en.pdf
- 11.http://ec.europa.eu/smart-regulation/roadmaps/docs/2015_agri_028+2015_agri_029_norway_en.pdf
- 12.http://ec.europa.eu/trade/policy/countries-and-regions/agreements/#_europe
- 13.<http://ec.europa.eu/trade/policy/countries-and-regions/regions/pacific/>
- 14.<http://ec.europa.eu/trade/policy/countries-and-regions/regions/andean-community/>
- 15.http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/HTML/?uri=OJ:JOL_2010_108_R_0001_01&from=EN
- 16.<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/HTML/?uri=OJ:L:2009:272:FULL&from=EN>
- 17.<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/HTML/?uri=OJ:L:2012:111:FULL&from=EN>
- 18.<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/HTML/?uri=OJ:L:2005:265:FULL&from=en>
- 19.[http://eur-lex.europa.eu/legal-content/cs/TXT/PDF/?uri=CELEX:22012A0330\(01\)&rid=1](http://eur-lex.europa.eu/legal-content/cs/TXT/PDF/?uri=CELEX:22012A0330(01)&rid=1)
- 20.http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=OJ:JOL_2002_352_R_0001_01&from=EN
- 21.[http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?qid=1440309059603&uri=CELEX:22004A0206\(02\)](http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?qid=1440309059603&uri=CELEX:22004A0206(02))

- 22.[http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:22012A1221\(01\)&from=CS](http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:22012A1221(01)&from=CS)
- 23.[http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:22016X0324\(01\)&from=CS](http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:22016X0324(01)&from=CS)
- 24.[http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:22011A1116\(02\)&from=CS](http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:22011A1116(02)&from=CS)
- 25.[http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:22000A1028\(01\)&from=CS](http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:22000A1028(01)&from=CS)
- 26.[http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:21997A0611\(01\)&from=CS](http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:21997A0611(01)&from=CS)
- 27.[http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:22004A0430\(05\)&from=CS](http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:22004A0430(05)&from=CS)
- 28.[http://eur-lex.europa.eu/legal-content/cs/TXT/PDF/?uri=CELEX:22013A0115\(01\)&rid=1](http://eur-lex.europa.eu/legal-content/cs/TXT/PDF/?uri=CELEX:22013A0115(01)&rid=1)
- 29.[http://eur-lex.europa.eu/legal-content/cs/TXT/PDF/?uri=CELEX:22006A0324\(01\)&rid=1](http://eur-lex.europa.eu/legal-content/cs/TXT/PDF/?uri=CELEX:22006A0324(01)&rid=1)
- 30.<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/cs/TXT/PDF/?uri=CELEX:32011R1212&rid=1>
- 31.[http://eur-lex.europa.eu/legal-content/cs/TXT/PDF/?uri=CELEX:22013A1018\(01\)&rid=1](http://eur-lex.europa.eu/legal-content/cs/TXT/PDF/?uri=CELEX:22013A1018(01)&rid=1)
- 32.[http://eur-lex.europa.eu/legal-content/cs/TXT/PDF/?uri=CELEX:22012A1215\(01\)&rid=1](http://eur-lex.europa.eu/legal-content/cs/TXT/PDF/?uri=CELEX:22012A1215(01)&rid=1)
- 33.[http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:22009A0130\(01\)&rid=11](http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:22009A0130(01)&rid=11)
- 34.[http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:22009A0428\(02\)&qid=1442222939094&from=CS](http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:22009A0428(02)&qid=1442222939094&from=CS)
- 35.[http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:22014A0529\(01\)&from=CS](http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:22014A0529(01)&from=CS)
- 36.[http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:22011A0514\(01\)&from=CS](http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:22011A0514(01)&from=CS)

- 37.http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/HTML/?uri=OJ:L:2015:290:FULL&from=EN#L_2015290CS.01000401.doc
- 38.<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=CELEX%3A32016D0342>
- 39.[http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=CELEX:21999A1204\(02\)](http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=CELEX:21999A1204(02))
- 40.[http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=CELEX:22002A0430\(04\)](http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=CELEX:22002A0430(04))
- 41.<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/cs/TXT/?uri=CELEX%3A12012E%2FTXT>
- 42.http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=OJ:JOC_2015_364_R_0004
- 43.http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=uriserv:OJ.C_.2015.311.01.0042.01.CES&toc=OJ:C:2015:311:TOC
- 44.[http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?qid=1440316867072&uri=CELEX:52007XC0728\(03\)](http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?qid=1440316867072&uri=CELEX:52007XC0728(03))
- 45.[http://eur-lex.europa.eu/legal-content/en/TXT/PDF/?uri=CELEX:22008A0630\(01\)&rid=1](http://eur-lex.europa.eu/legal-content/en/TXT/PDF/?uri=CELEX:22008A0630(01)&rid=1)
- 46.http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=uriserv:OJ.L_.1994.001.01.0001.01.ENG&toc=OJ:L:1994:001:TOC#L_1994001EN.01052301
- 47.<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=OJ:L:2002:352:TOC>
- 48.<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=OJ:L:1999:311:TOC>
- 49.http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=uriserv:OJ.L_.2005.265.01.0001.01.ENG

- 50.<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2008:289:0003:1955:EN:PDF>
- 51.[http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:21977A0118\(05\):EN:HTML](http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:21977A0118(05):EN:HTML)
- 52.<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2011:297:FULL:CS:PDF>
- 53.http://eur-lex.europa.eu/resource.html?uri=cellar:8bbeec14-7d17-44fd-b045-cd116e27a3f5.0002.01/DOC_2&format=PDF
- 54.http://eur-lex.europa.eu/resource.html?uri=cellar:d3378416-e5a5-4b0c-a493-b538c386b2fa.0004.02/DOC_2&format=PDF
- 55.http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2004/june/tradoc_117680.pdf
- 56.http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2004/june/tradoc_117712.pdf
- 57.http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2004/june/tradoc_117751.pdf
- 58.http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2006/march/tradoc_127906.pdf
- 59.http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2006/march/tradoc_127986.pdf
- 60.http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2010/april/tradoc_146089.pdf
- 61.http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2011/march/tradoc_147695.pdf
- 62.http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2011/march/tradoc_147696.pdf
- 63.http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2011/march/tradoc_147725.pdf

- 64.http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2012/november/tradoc_150084.pdf
- 65.<http://trade.ec.europa.eu/doclib/press/index.cfm?id=1261>
- 66.http://www.eeas.europa.eu/lebanon/docs/euro_mediterranean_agreement_en.pdf
- 67.<http://www.efta.int/legal-texts>
- 68.<http://www.efta.int/sites/default/files/documents/legal-texts/eea/the-eea-agreement/Protocols%20to%20the%20Agreement/protocol47.pdf>
- 69.http://www.wipo.int/edocs/lexdocs/treaties/en/lisbon/trt_lisbon_010en.pdf
- 70.http://www.wipo.int/edocs/mdocs/mdocs/en/li_wg_dev_9/li_wg_dev_9_4.pdf
- 71.http://www.wipo.int/edocs/mdocs/mdocs/en/li_dc/li_dc_5.pdf
- 72.<http://www.wipo.int/lisbon/en/review.html>
- 73.http://www.wipo.int/lisbon/fr/legal_texts/lisbon_agreement.html#P20_1128
- 74.http://www.wipo.int/meetings/diplomatic_conferences/2015/en/
- 75.<http://www.wipo.int/wipolex/en/details.jsp?id=15625>
- 76.<https://www.ige.ch/en/detail-view/news/2269-verhandlungserfolg-bei-der-revision-des-lissaboner-abkommens-ueber-den-schutz-der.html>

K PRINCIPU
JEDINEČNOSTI,
NEBO
PŮVODNOSTI
AUTORSKÉHO DÍLA¹⁴³

ON THE PRINCIPLE
OF UNIQUENESS
OR ORIGINALITY OF AUTHOR'S WORK

Abstrakt a klíčová slova. Abstract & Keywords.

***Anotace:** Kapitola se zabývá principem jedinečnosti nebo původnosti autorského díla.*

***Klíčová slova:** Autorské dílo. Ochrana autorského díla. Princip jedinečnosti, princip původnosti.*

***Abstract:** The chapter deals with the principle of the uniqueness and originality of the author's work.*

***Keywords:** Author's work. Protection of copyright works. The principle of uniqueness, originality of copyright works.*

Úvodem

Jedinečnost autorského díla je jeho pojmovým znakem, který nám říká, jaké předměty jsou jako autorská díla chráněná autorským právem.¹⁴⁵ Jestliže duševní výtvar (dílo) není jedinečný, nesplňuje jedno z kritérií pro přiznání autorskoprávní ochrany. Právně tak jde o podmínku *sine qua non* autorskoprávní ochrany. Cílem tohoto pojednání je poukázat na význam a možné rozdílnosti v pojetí jedinečnosti, nebo původnosti. K pojmu jedinečnosti se váže osobité vyjádření díla (vnitřní spjatost s osobou autora), ale i jeho původnost (originalita) a novost. Pojem samotný, a autorskému právu doktrinálně vlastní, má značný historicko-filozofický přesah odpovídající přirozenoprávnímu pojetí autorství, neboť jím je míněna *absolutní jedinečnost*, nikoli pouze jedinečnost ve smyslu výluky kopie díla, která odpovídá pojetí původnosti (originality) v anglo-americkém systému práva.¹⁴⁶ Pojetí jedinečnosti (obecně) není celosvětově jednotné. V systému anglo-amerického autorského práva není kritériem jedinečnost, ale zmíněná původnost (originalita), která je významově užším (mírnějším, slabším) odlišným kritériem odpovídajícím majetkově-právnímu pojetí autorského díla. I v českém právním řádu se lze setkat s pojmem původnosti, a to ve smyslu výjimky (pro určité druhy děl), u kterých je, s ohledem na způsob jejich vzniku spočívající v technickém způsobu tvorby a nikoli individuálním osobitým ztvárněním díla, setrvání na požadavku jedinečnosti, problematické.¹⁴⁷ V českém autorském právu jsou tak z pojetí jedinečnosti vyňaty počítačové programy,

fotografie a databáze. Pojetí původnosti jako pojmového znaku uvedených druhů děl vychází v českém právu z požadavku směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/24/ES ze dne 23. dubna 2009, o právní ochraně počítačových programů¹⁴⁸ a směrnice Evropského parlamentu a Rady 96/9/ES ze dne 11. března 1996, o právní ochraně databází.¹⁴⁹ V současném dění s ohledem na rozšíření digitálního prostředí a skutečnost, že převážná část tvorby se odehrává právě digitálně, je otázkou, zda ustoupit z přísnosti dané pojetím jedinečnosti a spíše se přiklonit k jednotnému požadavku původnosti pro všechny druhy děl, jako mírnějšího kritéria pro přiznání autorskoprávní ochrany. Svoji roli sehrává i význam přeshraniční tvorby a užívání autorských děl, kdy se klade důraz především na hospodářskou ochranu investice. Jak bude ale vysvětleno, pro takové zmírnění nespatřuji věcného důvodu, jakož i to, že ani pojetí původnosti (originality) není celosvětově chápáno jednotně a jednoznačně.

-

Jedinečnost jako východisko autorskoprávní ochrany

Jedinečnost je pojmovým znakem autorského díla, a to díla literárního a jiného díla uměleckého a díla vědeckého. Tento pojmový znak bývá v různých zemích vyjádřen různě, a to buď výslovně či nevýslovně, ale také vůbec nijak. V případě výslovného vyjádření, pak může být tento znak formulován způsobem, jakým tak učinil český zákonodárce,¹⁵⁰ tedy, že ochrana je přiznána „jedinečnému výsledku tvůrčí činnosti.“ V případě kritéria původnosti bývá tento znak vyjádřen způsobem, že ochrana je přiznána *původnímu dílu nebo původnímu vyjádření*.¹⁵¹ Mezinárodní právo autorské neobsahuje výslovné vymezení pojmových znaků autorského díla, a tedy ani kritérium jedinečnosti, nebo původnosti a je zde proto dána relativní volnost vnitrostátní právní úpravě.¹⁵² Můžeme si proto připomenout, že až současný český autorský zákon obsahuje požadavek jedinečnosti výslovně, neboť dříve byl dovozován pouze doktrinálně. Ani současný český autorský zákon však pojem jedinečnosti nevymezuje. Je tak v tomto směru ponechána vnitrostátní volnost pojem vyložit výkladem.

Ať již je světově pojetí jedinečnosti, nebo původnosti různé, společně platí, že znaky jedinečnosti i původnosti se váží vždy k výsledku (tvůrčí) činnosti autora a nikoli k myšlence. Jedinečnost se proto nezkoumá ani neváže na myšlenku, ale až na její vyjádření (vyjádření myšlenky). Autorské právo proto vůbec nechrání myšlenku, ale pouze její vyjádření, odkud

pramení i další obecný limit autorskoprávní ochrany, kterým je dichotomie (rozdílnost, dvojdílnost) myšlenky a vyjádření. Neexistuje proto takový požadavek, aby myšlenka byla jedinečná. Myšlenka může být vyjádřena různě, mohli bychom říci dokonce všelijak. Z toho důvodů lze hovořit o způsobu vyjádření, kterému je ochrana přiznána. Z hlediska původnosti je pak možné hovořit, že výsledek tvůrčí činnosti by měl pocházet od autora ve smyslu, že je jeho *vlastním duševním výtvorem*. Zásadní rozdíl mezi jedinečností z hlediska vyjádření myšlenky ovšem spočívá v tom, že pojetí původnosti nevyžaduje ani novost, zatímco pojetí jedinečnosti předpokládá novost, a to dokonce novost absolutní (která je však imanentní), nikoli pouze formální, jak je pojímána z hlediska průmyslových práv. Původnost jako slabší znak proto nevyklučuje přiznání autorskoprávní ochrany dvěma stejným autorským dílům odlišných autorů, a to (pouze) za předpokladu, že sami se navzájem nekopírovali.

V mezinárodním právu autorském není jedinečnost ani původnost výslovně vymezena. V Bernské úmluvě (RÚB) lze shledat, že jako podmínka přiznání autorskoprávní ochrany je vyžadována původnost ve vazbě na osobní tvůrčí činnost.¹⁵³

S ohledem na skutečnost, že dohoda TRIPS přejala čl. 1 – 21 RÚB s výjimkou čl. 6 bis RÚB týkající se osobnostních práv, lze proto rovněž shledat požadavek původnosti jako podmínku přiznání autorskoprávní ochrany, a to ve stejném významu jako v případě RÚB. Vedle toho dohoda TRIPS obsahuje čl. 10 odst. 2, dle kterého *sestavování údajů nebo jiných materiálů, ať schopné zpracování počítačem nebo v jiné formě, které buď z důvodu výběru, nebo uspořádání jejich obsahu, představují duševní výtvor, bude chráněno jako takové*. Předmětné ustanovení dle mého

mínění dopadá na takové předměty, které třebaže jsou původní ve smyslu vynaložené dovednosti, úsilí a úsudku, ale u kterých absentuje míra tvořivosti, nejsou chráněny jako autorská díla. Takovým výtvorům nejsou přiznána výlučná osobnostní ani majetková (absolutní) práva, což však nevylučuje jinou ochranu.¹⁵⁴ Mám rovněž za to, že výše uvedené naznačuje, že pojetí původnosti v mezinárodním autorském právu je blízké pojetí původnosti ve smyslu autorského práva USA (viz dále). Uvedený závěr, že k naplnění znaku původnosti se vyžaduje míra tvořivosti, může vyplývat také z čl. 2 odst. 5 RÚB, dle kterého uvedené duševní výtvary mají požívat ochrany, ačkoli se již v RÚB neuvádí, jaká míra je potřeba. Pro obě mezinárodní dohody však platí společně, že se jedná o minimální standardy ochrany, které ponechávají členským státům vnitrostátní volnost pro zavedení požadavků přísnějších, a proto se jednotlivé standardy v různých zemích mohou lišit. Příkladem proto může být právě pojetí jedinečnosti jako limitu autorskoprávní ochrany v českém autorském právu, které je jednoznačně kvalitativně přísnější a pojem původnosti v sobě obsahuje.

K pojetí původnosti jako slabšího pojmového znaku

Pro naplnění znaku původnosti je právně významná pouze skutečnost, zda autor vytvářel dílo nezávisle (jde o jeho vlastní výtvar). Tento tradičně slabší znak oproti jedinečnosti bývá v anglo-americkém pojetí autorského práva např. Spojeného království chápán pouze jako určitý stupeň dovednosti, práce a úsudku (*skill, labour, judgement*). Jinými slovy autor musí vložit do tvorby díla vlastní dovednost a práci, která vytváří výsledné vyjádření. Smysl tohoto přístupu zřejmě přímo souvisí s principem dichotomie myšlenky a vyjádření, kdy se chtělo jinak vyjádřit, že ochrany požívá pouze vyjádření vzniklé dovedností a prací, nikoli myšlenka či tvořivost. Z hlediska kritéria nezávislosti by tak výsledné vyjádření, pokud má být autorskoprávně chráněno, mělo být vždy odlišitelné od chráněného díla jiného.¹⁵⁵ Míra odlišitelnosti je opět znakem kvalitativním, a jako takový jej nelze jednoznačně vymezit. Přesto absence vymezení tohoto znaku zpravidla nečiní praktické potíže. Za příklad může posloužit souborné dílo složené z několika nezávislých autorských děl, které však způsobem výběru či uspořádání vytváří zcela nové odlišitelné dílo. Je tomu tak dáno z důvodu, že samotné uspořádání a výběr představuje požadovaný stupeň dovednosti, úsilí a úsudku, které z příspěvků do díla zařadit, jakým způsobem a které nikoli. Takové uspořádání může být tvůrčí, což již samo o sobě pojmově jistou míru dovednosti

(původnosti) předpokládá, a proto v takovém případě lze dokonce naplnit i přísnější kritérium jedinečnosti.

Vynaloženou tvůrčí míru lze proto označit za kritérium, oddělující autorsky chráněné dílo od nechráněného i jako kvalitativní rozdíl mezi původností a jedinečností díla, a to nejen právně, ale i filozoficky. Z hlediska pojetí původnosti bychom zřejmě mohli označit potřebnou míru dovednosti za takovou, která není úplně všední.¹⁵⁶ Z toho důvodu běžná banální zpravidla krátká vyjádření autorskou ochranu nepožívají, neboť zpravidla nesplní ani požadavek původnosti. Za pozornost stojí, že vynaložená dovednost, příp. tvůrčí činnost, nebývá opět nijak zákonem kvalitativně vymezena ve vztahu k umělecké či vědecké líbivosti.¹⁵⁷ Jde o kritérium subjektivní, kterého si autorské právo nevšímá a nepřisuzuje mu právní význam.¹⁵⁸ Dodejme, že z hlediska původnosti i jedinečnosti není rovněž vůbec právně významné, zda dílo je výsledkem dlouhodobé činnosti či je pouze výsledkem náhody.¹⁵⁹ Z toho důvodů toliko vyžadovaná dovednost, úsilí a úsudek u znaku původnosti nejsou zejména z hlediska anglo-americké právní nauky, která s těmito pojmy pracuje zcela přesné a přiléhavé pojmy. Ty je proto nutné chápat pouze jako určitá *východiska vynaložené hospodářské investice* při tvorbě díla, v kontextu celého systému majetkově právního pojetí autorského práva.

K mezinárodním odlišnostem

Při zkoumání znaku jedinečnosti vyvstává praktická otázka, jaké jsou rozdíly při mezinárodním srovnání a zdali tyto odlišnosti mají z hlediska autorskoprávní ochrany svůj praktický význam pro její přiznání. Ve Spojeném království, odkud se pojetí původnosti založené na dovednosti, úsilí a úsudku rozšířilo dále do Austrálie, Nového Zélandu či Indie je totiž odlišné od pojetí původnosti dle autorského práva např. v USA, Kanadě či Izraeli. Zpravidla se tento rozdíl příliš či vůbec nezkoumá, neboť běžně postačí vymezení rozdílu mezi znaky původnosti a jedinečnosti. Podle autorského práva USA ale k přiznání ochrany nestačí pouze vynaložit dovednost, úsilí a úsudek, ale vyžaduje se také *tvůrčí schopnost* (dovednost - činnost musí být tvůrčí).¹⁶⁰ Tímto přídatným znakem je proto možné označit pojetí původnosti dle práva USA jako bližší k pojetí jedinečnosti v některých zemích kontinentálního systému autorského práva. V některých zemích kontinentálního autorského práva se totiž uplatňuje znak jedinečnosti jako projev autorovy osobitosti (individuality), neboť dílo je chápáno jako osobní duševní výtvor autora (např. Česko, Švýcarsko, Německo).¹⁶¹ Někteří autoři uvádějí, že mezi kritérii není praktického rozdílu, když postačí naplnění minima toho, co jednotlivá kritéria původnosti a jedinečnosti vyžadují, tedy minimum dovednosti a úsilí, minimum tvůrčí schopnosti, minimum autorovy osobitosti. Podle uvedeného argumentu, jestliže je vyžadováno pouze nutné minimum v případě jakéhokoli kritéria, pak je autorskoprávní ochrana přiznávána

mezinárodně shodných předmětům bez ohledu na to, jaká kritéria se vnitrostátně uplatňují.¹⁶²

V kontextu daného argumentu nelze přehlédnout harmonizační dopady evropsko-unijní tendence¹⁶³ původnosti založené rozsudkem Soudního dvora EU ve věci *Infopaq International A/S proti Danske Dagblades Forening*¹⁶⁴ a později potvrzeného rozsudkem ve věci *Eva-Maria Painer proti Standard VerlagsGmbH a další*,¹⁶⁵ přičemž je zřejmé, že přehodnocení je zapotřebí u kritéria původnosti založeného na dovednosti, úsilí a úsudku v pojetí práva Spojeného království, které evropsko-unijní tendenci nestačí, nikoli u kritéria jedinečnosti uplatňovaného v kontinentálním autorském právu, které nabízí vyšší standard ochrany, a to jak v porovnání se standardem mezinárodním, tak i zmíněnou evropsko-unijní tendencí. Nezdá se proto pravděpodobné, že by různá kritéria vedla v praxi ke stejným závěrům, co do otázky přiznání autorskoprávní ochrany.

V prvním z uvedených rozhodnutí Soudní dvůr EU dospěl k závěru, že výňatek složený z jedenácti slov užitý během procesu sběru dat představuje rozmnožování po částech díla dle čl. 2 informační směrnice, pokud jsou prvky, které byly takto převzaty, vyjádřením autora vlastního duševního výtvoru. Soud k tomu blíže uvádí, že pokud jde o prvky děl, na které se ochrana vztahuje, je třeba uvést, že tato díla se skládají ze slov, která – pokud jsou posuzována jednotlivě – nejsou jako taková duševním výtvozem autora, který je užívá. Teprve výběr, uspořádání a kombinace těchto slov autorovi umožňují, aby vyjádřil svého tvůrčího ducha originálním způsobem a aby dosáhl výsledku, který představuje duševní výtvor.¹⁶⁶ Soudní dvůr EU tím nepochybně chtěl položit

důraz, aby členské státy zkoumali kritérium původnosti jako standard kvalitativní nikoli kvantitativní. Jisté překvapení předmětného rozhodnutí však budí skutečnost, že Soudní dvůr EU čerpal své závěry ohledně kritéria původnosti ze směrnic o právní ochraně počítačového programu a právní ochraně databází, které se však vztahují jen k určitým (vybraným) kategoriím děl - právě pro jejich specifikum, přičemž slovní výňatky ani jednu ze směrnicemi předvídaných kategorií nepředstavují. Soudní dvůr EU tímto rozhodnutím projevil snahu založit obecný evropsko-unijní standard původnosti uplatnitelný jednotně pro všechny kategorie děl obecně.

Vzniká otázka, co nového přineslo předmětné rozhodnutí v členských státech EU. K odpovědi je musíme rozdělit na ty, ve kterých se uplatňuje přísnější znak, než je původnost ve smyslu vynaložené dovednosti, úsilí a úsudku, neboť pro tyto státy se nic zásadního nezměnilo, ačkoli soudy by pro preciznost měly aplikovat hlediska stanovená Soudním dvorem EU. Naopak v případě Spojeného království, kde platí slabší znak původnosti, než je evropsko-unijní tendence, je namístě, aby došlo k jeho přehodnocení a vyhovění evropsko-unijní tendenci. Nicméně názory na tuto otázku nejsou jednotné. Zatímco někteří uvádí, že Soudní dvůr EU nemá pravomoc harmonizovat vnitrostátní právo členských států, a proto jeho rozhodnutí musí být chápána pouze jako minimální standard slučitelný s jakoukoli vnitrostátní úpravou.¹⁶⁷ Jiní tvrdí, že i kdyby se jednalo o minimální standard, nevyhoví mu kritérium původnosti ve smyslu dovednosti úsilí a úsudku, neboť je kvalitativně slabším kritériem.¹⁶⁸

Evropsko-unijní tendence původnosti byla zopakována v rozsudku ve věci *Eva-Maria Painer proti Standard VerlagsGmbH a další*, které se týkalo neoprávněného zveřejnění fotografií unesené Nataschy Kampuschové. I v tomto rozhodnutí se Soudní dvůr EU musel vypořádat s otázkou, zda dílo, v daném případě portrétová fotografie, požívá autorskoprávní ochrany. Soudní dvůr dospěl ke kladnému závěru, což odůvodnil tím, že autor může zvolit kompozici, postoj fotografované osoby či osvětlení.¹⁶⁹ Při snímání fotografického portrétu může zvolit rámování, úhel snímku, nebo také vytvořenou atmosféru. Konečně při výtisku snímku může autor zvolit mezi různými existujícími technikami vyvolání tu, kterou si přeje použít nebo také případně využít programového vybavení.¹⁷⁰ Dále soud uvedl, že o vlastní duševní výtvor autora se jedná tehdy, pokud odráží jeho osobnost. Tak je tomu tehdy, pokud mohl autor při realizaci díla vyjádřit své tvůrčí schopnosti prostřednictvím rozhodnutí učiněných na základě své tvůrčí svobody (možnost výběru).¹⁷¹ Zmíněnou tvůrčí svobodu spočívající v možnosti výběru lze chápat jako výkladové doplnění evropsko-unijní tendence spočívající na kritériu vlastního duševního výtvoru.

Pojetí původnosti ve Spojeném království

Ve Spojeném království, pokud se hovoří o původnosti, pak jsou jedinými kritérii naplnění tohoto pojmového znaku dovednost, úsilí a úsudek. Někdy se pro toto pojetí používá také významově přenesené označení „vznik díla za potu čela“ (*Sweat of the brow*). Jedná se o jediné kritérium, judikaturou dovozené v minulosti,¹⁷² nikoli však dávné.¹⁷³ Předmětné kritérium dle práva Spojeného království podléhá kritice z důvodu, že jde o kritérium slabé, v důsledku čehož jsou nadmíru chráněny předměty, které by ochrany neměly vůbec požívat a o kritérium nejisté, vykládané soudy proměnlivě, kdy není jasné, jaké množství dovednost, úsilí a úsudku je zapotřebí.¹⁷⁴ V neposlední řadě se pro kritérium používá různých pojmů jako např. práce, kapitál, úsudek, úsilí, dovednost apod. Někdy se užívá spojení dovednost, úsilí „a“ úsudek, jindy spojení dovednost, úsilí „nebo“ úsudek.¹⁷⁵ Podobně mírné kritérium autorskoprávní ochrany lze rovněž shledat např. v Austrálii,¹⁷⁶ kde Federální soud v rozhodnutí ve věci *Desktop Marketing Systems Pty. Ltd proti Telstra Corp. Ltd*¹⁷⁷ dospěl k závěru, že autorskou ochranu lze poskytnout nejen barevné úpravě telefonního seznamu (v úpravě na bílé a žluté stránky), ale dokonce i údajům z telefonního seznamu. Pro srovnání v pojetí českého autorského práva a požadavku jedinečnosti k takovému závěru nelze dojít. I přesto, že nelze vyloučit, že by grafické zpracování obálky mohlo být autorským dílem, je jisté, že pouhé barevné zpracování stránek

jedinečné nebude. Rovněž tak i údaje obsažené v telefonním seznamu pro přiznání autorskoprávní ochrany nesvědčí. Přesto uspořádání údajů by jistě mohlo být předmětem zvláštního práva pořizovatele databáze, a to bez ohledu na to, zda by se v konkrétním případě jednalo o databázi, která by splnila kritérium jedinečnosti, databázi splňující kritérium původnosti či databázi, která by v českém právu vůbec jako autorské dílo chráněna nebyla.

Zásadním se pro kritérium původnosti uplatňovaného ve Spojeném království jeví rozsudek Soudního dvora EU ve věci *Infopaq International A/S proti Danske Dagblades Forening*, který se projevil (obecnou) evropsko-unijní tendencí přísnější, než je původnost chápána ve smyslu dovednosti úsilí a úsudku. Tato evropsko-unijní tendence se ve Spojeném království uplatnila v rozhodnutí Odvolacího soudu ve věci *The Newspaper Licensing Agency and další proti Meltwater Holding BV a další*.¹⁷⁸

Dle komentářů k tomuto rozhodnutí však sice Odvolací soud uvedl a aplikoval znaky evropsko-unijní tendence s tím, že k naplnění kritéria původnosti musí výňatek být vyjádřením autora vlastního duševního výtvoru, nicméně v kontradikci s tím odkázal na starší vnitrostátní judikaturu, která evropsko-unijní tendenci nevyhovuje, neboť dle ní se za autorské dílo považují i fotbalové sázecí kupóny.¹⁷⁹ Také sám Odvolací soud posoudil případ dle kritérií dovednosti, úsilí a úsudku. Nelze proto říci, že by evropsko-unijní tendence zvrátila starší judikaturu a zásadně něčeho změnila na přístupu k hodnocení kritéria původnosti ve Spojeném království.¹⁸⁰ Lze však zřejmě usoudit, že test původnosti ve smyslu dovednosti úsilí a úsudku bude nadále uplatňován v rámci zkoumání obecné

evropsko-unijní tendence založené rozhodnutím ve věci
Infopaq.

Pojetí původnosti ve Spojených státech amerických

V autorském právu USA je rozdílně od práva Spojeného království vyžadováno nejen vynaložení dovednosti, úsilí a úsudku, ale rovněž i tvůrčí schopnosti (míry tvořivosti). K tomuto závěru dospěl jednoznačně Nejvyšší soud USA v roce 1991 v rozhodnutí ve věci *Feist Publications Inc. proti Rural Telephone Service Co.*,¹⁸¹ ve kterém soud dochází ve skutkově podobné věci jakou je *Desktop Marketing Systems Pty. Ltd proti Telstra Corp. Ltd* týkající se barevného provedení telefonního seznamu k závěru, že požadavek původnosti není splněn pouze prokázáním, že by dílo mohlo v závislosti na autorově dovednosti vypadat jinak (odlišně), ale že pro přiznání ochrany je nutné rovněž splnit alespoň minimální stupeň tvořivosti. Nejvyšší soud USA proto dospěl k závěru, že barevná úprava telefonního seznamu nenaplňuje znak původnosti, a proto nepožívá autorskoprávní ochrany. Předmětné rozhodnutí bývá v autorském právu USA často citováno a soudy z něj stále aplikačně vychází.¹⁸² Bývá označováno za průlomové. Navazující rozhodnutí často rovněž zmiňují i zásadu dichotomie myšlenky a vyjádření a skutkově se rovněž týkají činnosti spočívající v uspořádání či výběru obsahu do dotčeného díla.¹⁸³

Pojetí jedinečnosti v Německu, Francii, Švýcarsku a Česku

184

Z hlediska jedinečnosti lze českou právní úpravu plně srovnat s pojetím německým, švýcarským či francouzským, kdy ve všech případech pojetí jedinečnosti vychází z autorovy osobnosti, tj. z vynaložené tvůrčí individuality. Jinými slovy, aby výsledek tvůrčí činnosti byl jedinečný, nestačí pouze projevení činnosti samotné, ale musí také dojít k vynaložení (vtisknutí) autorovy osobitosti. Francouzští autoři uvádí, že znak jedinečnosti, je označením autorovy osobnosti.¹⁸⁵ Německé autorské právo vyjadřuje toto východisko tak, že dílo musí být *osobním duševním výtvorem*.¹⁸⁶ Z hlediska srovnání nejlépe s tímto vynikne odlišná dikce pojetí původnosti ze směrnice o právní ochraně počítačových programů, směrnice o právní ochraně databází a konec konců i obecné evropsko-unijní tendence dovozené judikaturou, které shodně stanoví, že dílo musí být pouze *vlastním duševním výtvorem*.¹⁸⁷ Nicméně i užití slovo *výtvor* v dikci směrnic a judikatury dle mého mínění předpokládá u autora určitou tvořivost nikoli pouze vynaloženou dovednost, úsilí a úsudek. Názorně lze pak princip jedinečnosti spočívající v tvůrčí individualitě popsat na dvou rozhodnutích Nejvyššího federálního soudu Švýcarska. Prvním z nich je rozhodnutí ve věci sp. zn. 130 III 168 ze dne 5. září 2003, ve kterém Nejvyšší soud dospěl k závěru, že nahodile pořízená fotografie Boba Marleyho splňuje pojmový znak jedinečnosti ve smyslu estetického vzezření fotografie v kombinaci se zvoleným

rozvržením světla a stínu a záběru fotografie při zvláštním pohybu zpěváka během koncertu na pódiu, a proto jde o chráněné dílo podle autorského zákona. V jiném rozhodnutí ve věci sp. zn. 130 III 714 ze dne 19. dubna 2004 došel Nejvyšší federální soud k opačnému závěru, a sice, že pořízená fotografie muže Christophera Meiliho držícího svazky dokumentů z válečného období, není jedinečným dílem ve smyslu autorského zákona, neboť nebyly dostatečně využity koncepční a technické možnosti, a proto se snímek neliší v žádném ohledu od toho, co je obvyklé. V důsledku absence vynaložené tvůrčí individuality nebylo v druhém případě shledáno, že jde o autorské dílo. K úplnosti uvedme i rozsudek českého Nejvyššího soudu ve věci sp. zn. 30 Cdo 739/2007 ze dne 30. dubna 2007, dle kterého princip jedinečnosti (autorskoprávní individualita) znamená *„nejosobitější ztvárnění výtvoru na základě autorova svobodného výběru z tvůrčích možností. Jedinečnost díla přitom odpovídá i pojmu neopakovatelnost díla.“*

Pojetí jedinečnosti vycházející z autorovy osobnosti (osobitosti), typické pro vnitrostátní úpravu v některých zemích kontinentálního systému autorského práva předurčuje pravděpodobně skutečnost, že autorské právo chránilo historicky zejména sochařská, malířská a literární díla, u nichž osobitě odlišné způsoby vyjádření byly (historicky) a jsou smyslem přiznání autorskoprávní ochrany. Oproti tomu u děl vznikajících technicistně či mechanicky lze osobitou odlišnost jejich autorů těžko očekávat a vyžadovat. V digitálním prostředí jsou to právě tato díla vznikající takřka masově a nemohou být proto právně-filozoficky ani skutečně jedinečná ve smyslu českého autorského práva. Ovšem výrazný

ekonomický význam předurčuje u těchto děl zájem na jejich ochraně, podobně jako tomu bylo historicky např. u literárních děl, které začaly být od 15. století masově šířeny knihtiskem. Z toho důvodu je pojetí původnosti jako znak dostačující pro přiznání autorskoprávní ochrany těchto děl odrazem současného ekonomického významu zejména u počítačových programů, fotografií a databází.

Závěrem

Jak je patrné, pojetí jedinečnosti, nebo původnosti jako obecného limitu autorskoprávní ochrany není celosvětově jednotné. Přitom z hlediska přiznání ochrany je zásadní, zda kritérium pro její přiznání je mírné či naopak přísné. Zda požadavek na ochranu splní téměř jakýkoli výtvar např. jakýkoli dopis, tah štětce či úhoz na počítačové klávesnici či naopak světově absolutně unikátní díla literatury, vědy a umění. Nepochybně jde i u nás v České republice o otázku, která souvisí nejen s tím, co má autorské právo chránit, ale i s otázkou vyváženosti zájmů jednotlivých nositelů práv a veřejnosti. Mám však za to, že primární je zde otázka, co má autorské právo chránit. Pojmový znak jedinečnosti je kvalitativním standardem pro přiznání autorskoprávní ochrany. Je zde přitom dána relativně velká vnitrostátní volnost, která může vést k rozmanitosti vnitrostátních kritérií, když mezinárodní i evropsko-unijní právo stanoví pouze minimální standardy ochrany. Přesto z pojednání plyne závěr, že ne všechny vnitrostátní první úpravy mezinárodnímu standardu, jako též evropsko-unijní tendenci, vyhovují. Doposud však nelze potvrdit ani vyvrátit, že se vnitrostátní výklad kritéria původnosti v těchto zemích přibližuje evropsko-unijní tendenci. Na druhé straně evropsko-unijní tendence je teprve na svém počátku, neboť dosud není podložena konstantní judikaturou. Nelze tedy zatím ani právně hovořit o standardu. Lze však očekávat, že se bude dále vyvíjet, možná i směrem k ustálenému evropsko-unijnímu standardu, aby její výklad a vnitrostátní aplikace

byla jednoznačná a nečinila možné potíže volnému pohybu zboží a služeb. S ohledem na ekonomicko-hospodářskou potřebu při přeshraničním obchodním styku lze pak na vývoj směrem k jednotnému standardu usuzovat i mezinárodně.

Převaha těch druhů děl, u kterých je i v českém autorském právu vyžadováno pojetí původnosti zvyšuje celosvětový význam tohoto kritéria, který byl navíc rozšířen evropsko-unijní tendencí směrem k obecnosti pro všechny kategorie děl prostřednictvím judikatury Soudního dvora EU (nepřímá harmonizace). Nedospívám však k závěru, že by byly v současnosti dány důvody „otupovat“ či zmírňovat pojetí jedinečnosti pro ta autorská díla vycházející z tradičního způsobu tvorby a vyjádření těchto děl, které je na technologickém vývoji nezávislé a souvisí s doktrinálním vývojem autorského práva na našem území. Tomuto závěru svědčí i prosazení přísnější formy původnosti v autorském právu USA. Na druhé straně zůstává otázkou, zda současná evropsko-unijní tendence zůstane pouze minimálním standardem, která pro české pojetí jedinečnosti nepředstavuje žádnou praktickou změnu, neboť jí přísnější znak jedinečnosti vyhoví nebo se bude v budoucnu jednat o harmonizovaný standard nepřipouštějící odchýlení se ke slabším ani přísnějším kritériím. Tatáž otázka zůstává otevřená i pro mezinárodní právo autorské.

Poznámka k použité literatuře

Literatura použitá ke zpracování této kapitoly je uvedena v poznámkách pod čarou v kapitole samotné (*red.doplněno*).

INFORMAČNÉ TECHNOLÓGIE VO SVETE FINANCIÍ

188

INFORMATION
TECHNOLOGY
IN THE FINANCIAL WORLD

Abstrakt a klúčové slová. Abstract & Keywords.

Abstrakt: Prudký technologický rozvoj a nárast nových druhov služieb v poslednom období nevyhnutne volajú aj po zmenách legislatívy. Tradičné chápanie autorského práva a jeho úprava v autorských zákonoch sa mení aj v nadväznosti na vývoj „digitálneho sveta“. Finančný svet bol rovnako, ako aj iné právne oblasti, „zasiahnutý“ digitálnym vývojom našej spoločnosti, pričom takýto vývoj môže finančnému sektoru priniesť mnohé benefity za predpokladu, že bude mať adekvátnu podporu v platných právnych prepisoch.

Klúčové slová: Informačné technológie; finančné právo; hlasová identifikácia.

Abstract: The fast development of the technologies and the arrival of the newest kind of services in the recent past need to be somehow reflected in the changes of the legislature. The tradition understanding of the copyright law and its expression in the Copyright Acts does not sufficiently meet the expectation of any of the interested parties. The financial world was, as well as any other legal areas, touched with the fast technological society development, while such development could also represent some kind of benefits provided that it will have sufficient support in relevant legal acts.

Keywords: Information technologies; financial law; voice identification.

Úvod kapitoly

Moderné informačné technológií a finančná sféra, resp. bankovníctvo, sa pri vzájomnom (nevyhnutnom) spolužití nezaobídu bez väčších či menších kolízií, či iných situácií neupravených v platných právnych predpisoch. Pri súčasnom digitálnom vývoji sa prakticky žiadne odvetvie práva nemôže dožadovať akejsi „nedotknuteľnosti“ a musí čeliť novým výzvam v súvislosti s požiadavkami vznikajúcimi ruka v ruke s vývojom informačných technológií.

Bankovníctvo a moderné informačné technológie

Moderné technológie sa prejavujú v mnohých oblastiach priemyslu, bankový priemysel nevynímajúc. V prípade bankového sektoru je využitie technológií pri poskytovaní bankových služieb **limitované** právnymi predpismi upravujúcimi podnikanie v bankovníctve.¹⁸⁹ Používanie moderných technológií je akosi nerozlučne spojené aj s ich zneužívaním, čo platí vo zvýšenej miere najmä pri peňažných transakciách. A tak súčasne s vývojom moderných bankových technológií platieb vznikajú aj nové spôsoby, ako prelomiť bezpečnostné prvky chrániace platby pri využívaní internetbankingu či mobile-bankingu.

Internetbanking je službou, ktorá je bankami pre svojich klientov ponúkaná bežne a preto bude len s ťažkosťami považovaná za inovatívnu, či modernú technológiu. Napriek tomu je potrebné zdôrazniť, že aj táto technológia je v plnej miere využívaná len v poslednom desaťročí. A tak ako bolo načrtnuté v úvode, aj táto sa technológia sa veľmi rýchlo stala „bežne dostupnou“ a široko využívanou.

Možno práve punc akejsi bežnej dostupnosti a všeobecnej dostupnosti spôsobuje **menšiu mieru ostražitosti** klientov pri využívaní bankových služieb s využitím moderných informačných technológií. S týmto kráča „*ruka v ruke*“ aj snaha o zneužitie platobných systémov využívajúcich práve informačné technológie, ako napríklad *phising* či *pharming*.

Zaujímavo sa k problematike zneužitia bezpečnostných údajov zverených klientovi stavajú aj **súdy**. **Rozhodnutie Krajského súdu v Trenčíne** z júla 2013¹⁹⁰ (ďalej aj ako „Rozhodnutie KS TN“) napovedá o nahliadaní súdov na problematiku ochrany klientov bánk (ako spotrebiteľov) pri využívaní bankových služieb mimo priestorov pobočky banky. Konkrétne je možné na základe tohto rozhodnutia vytušiť, akým spôsobom súd posudzuje vzťah klient – banka pri hľadaní, či definovaní „slabšej strany“ v zmluvnom vzťahu a akým spôsobom posudzuje okolnosti, ktoré môžu na prisúdenie statusu *slabšej strany* vplývať.

Z **vyjadrenia žalovaného** (banky) vyplýva, že tento súdu prvého stupňa vyčíta ignorovanie dôkazov vo forme poučenia každého klienta o bezpečnej práci s Internet bankingom, ktoré žalovaný zverejňuje na prihlasovacej stránke k internetovému bankovníctvu. Práve prítomnosť takýchto bezpečnostných informácií, ktoré sú bežne dostupné klientovi pri každom prihlásení má byť tou skutočnosťou, ktorá poukazuje na **dostatočnú informovanosť kohokoľvek**, kto má záujem využiť služby internetového bankovníctva.

Poučenia o bezpečnom využívaní Internet bankingu sú, podľa vyjadrenia banky, formulované jasne a zrozumiteľne. Rovnako žalovaný poukázal na to, že súd vo svojom rozhodnutí pojem „**bežný klient banky**“ nekonkretizoval a tiež neodôvodnil, na základe akého myšlienkového postupu dospel k názoru, že navrhovateľ spadá do tejto kategórie a prečo sa súd domnieva, že bežný klient banky sa nemusí „zaťažovať“ čítaním upozornenia na prihlasovacej stránke do služby Internet banking. Žalovaný tiež vyslovil presvedčenie, že oznámenie bezpečnostných prvkov navrhovateľom **neznámej osobe**

možno považovať za **porušenie obvyklej opatrnosti** a za hrubú nedbanlivosť zo strany navrhovateľa. Žalovaný sa domnieva, že práve vyjasnenie konania alebo nekonania navrhovateľa je potrebné na posúdenie alebo zodpovedanie otázky, či jeho správanie možno vyhodnotiť ako nedbanlivosť alebo nie.¹⁹¹

Pre doplnenie komplexnejšieho obrazu zmieneného prípadu možno uviesť, že žalobcov počítač, z ktorého sa do Internet bankingu prihlasoval, bol infikovaný počítačovým vírusom, ktorý sa do počítača mohol dostať rôznymi spôsobmi. Po aktivácii vírusu v počítači tento v internetovom prehliadači generoval stránku snažiacu sa napodobniť dizajn stránok internetového bankovníctva, ktorej účelom bolo ľstou vylákať citlivé autentifikačné údaje a následne ich poslať neznámemu páchatelovi. Tento sa neskôr prihlásil pomocou prihlasovacích údajov do Internet bankingu a zadal jednorazovú platbu. Následne kontaktoval žalobcu a predstavil sa ako pracovník banky a informoval žalobcu, že banka zaregistrovala pokus o zrealizovanie podozrivej transakcie a na jej zrušenie je potrebné uviesť údaj z GRID karty (pričom žalobca mu požadovaný údaj poskytol). Neskôr sa žalobcovi znovu ozvala neznáma osoba a táto tvrdiac, že je zamestnancom banky, vyžiadala si autentifikačný kód z SMS správy, ktorý mal (podľa jej slov) slúžiť na zablokovanie kreditnej karty na ktorej údajne prebiehajú podozrivé peňažné transakcie. Žalovaný autentifikačný údaj z SMS neznámej osobe poskytol.¹⁹²

Súd v tejto súvislosti vyslovil, že bežný klient s priemernými znalosťami práce s počítačom nemusí mať dostatok odborných vedomostí k tomu, aby rozpoznal, že pracuje s vírusom vygenerovanou fiktívnou stránkou internetového

bankovníctva, alebo aby do podrobností poznal pracovné postupy banky. Podľa **rozhodnutia súdu**, žalobca neudelil súhlas s vykonávaním sporných bankových operácií a preto ich nemožno považovať za autorizované platobné operácie, pričom najbližší možný deň osobne uplatnil v banke reklamáciu k pohybu na účte, ku ktorým neudelil súhlas.

Rozhodnutie je zaujímavé aj z pohľadu posúdenia príčinnej súvislosti vzniku neoprávnených platieb na účte žalobcu súdom. Súd vo svojom rozsudku odkazuje na skutočnosť, že *„bežný klient banky s priemernými znalosťami práce s počítačom nemusí mať dostatok odborných vedomostí k tomu, aby rozpoznal, že pracuje s vírusom vygenerovanou fiktívnou stránkou internetového bankovníctva, alebo aby poznal do podrobností pracovné postupy banky“*.

Samotná skutočnosť, že klient (v našom prípade v pozícii žalobcu) pracoval s fiktívnou stránkou internetového bankovníctva v domnienke, že vykonáva bankové operácie na „skutočnej“ stránke banky totiž **nebola priamou príčinou** uskutočnenia neoprávnených finančných operácií. Tou bolo **až poskytnutie bezpečnostných identifikačných prvkov** neznámej osobe a ich následné použitie touto osobou na autentifikáciu neoprávnených platieb.

Otázkou ostáva, či žalobca mohol zabrániť poskytnutiu autorizačných údajov zvýšením opatrnosti a pozornosti pri vykonávaní finančných transakcií prostredníctvom služby Internet banking v súlade s pravidlami poskytovania tejto služby, s ktorými bol oboznámený alebo či okolnosti tohto konkrétneho prípadu skutočne neumožňovali žalobcovi rozpoznať podvodné konanie neznámej osoby v snahe o získanie citlivých bezpečnostných údajov.

Ďalšou teoretickou otázkou je tiež, či mohla banka vykonať **ďalšie technické opatrenia** a zabrániť tak podvodným útokom s cieľom získať bezpečnostné údaje klientov potrebné na autentifikáciu finančných platieb. Je možné od poskytovateľa finančných služieb požadovať, aby s vedomosťou, že v súvislosti so službami, ktoré poskytuje, sa takéto podvodné útoky vyskytujú často, vyvinul aktívnejšiu súčinnosť pri prevencii phisingu?

Žalovaný pokladá správanie žalobcu, kedy oznámil bezpečnostné prvky neznámej osobe, za porušenie obvyklej opatrnosti a za hrubú nedbanlivosť zo strany žalovaného. Žalovaný sa rovnako domnieva, že navrhovateľ nevykonával potrebné opatrenia na odvrátenie škody a zároveň zanedbal všeobecnú prevenčnú povinnosť.¹⁹³

Žalobca vo svojom vyjadrení uviedol, že v tomto konkrétnom prípade *„k odpísaniu peňažných prostriedkov z účtu žalobcu došlo na základe neautorizovane platobnej operácie, pretože žalobca nikdy nedal súhlas na vykonanie platobnej operácie, ktorú žalovaný napriek tomu vykonal. Za udelenie takéhoto súhlasu na vykonanie platobnej operácie nemožno považovať ani prípadné zneužitie technických prostriedkov žalobcu a ani prípadné vylákavanie autentifikačných údajov neoprávnenou osobou od žalobcu. Aj v prípade preukázania týchto skutočností, kde dôkazná povinnosť je na strane žalovaného by mohlo ísť na strane žalobcu len o nedbanlivosť a mohlo by tak ísť len o zneužitie platobného prostriedku neoprávnenou osobou v dôsledku nedbanlivosti žalobcu ako platiteľa pri zabezpečovaní pri zabezpečovaní personalizovaných bezpečnostných prvkov“*.

Za zamyslenie (berúc do úvahy finálne rozhodnutie súdu) stojí skutočnosť, že sám žalobca si bol vedomý skutočností, že pri

vyzradení bezpečnostných prvkov neznámej osobe **konaniedbanlivostne**.

Krajský súd v Trenčíne v Rozhodnutí uviedol, že „v prejednávanej veci niet pochybností o tom, že z účtu žalobcu, ktorý je vedený u žalovaného ako poskytovateľa platobných služieb, bola vykonaná bezhotovostná peňažná operácia prostredníctvom Internet bankingu, ktorá mala za následok zníženie zostatku finančných prostriedkov na účte žalobcu o 3.000 Eur. Zo samotného vyjadrenia žalovaného niet pochybností o tom, že ani žalovaný nepovažuje tieto peňažné operácie za vykonané na základe príkazu alebo vedomia žalobcu. Predmetom konania, ako aj odvolania je len následné posúdenie zodpovednosti žalovaného za túto finančnú operáciu, vzhľadom na úkony žalobcu, ktoré taktiež nie sú spochybnené (oznámenie údajov osobe, ktorá sa predstavila ako zamestnanec žalovaného). Vo veci preto nie sú sporné skutkové ale právne závery, v dôsledku čoho uplatnenie dôvodu na odvolanie podľa § 205 ods. 2 písm. b/O. s. p. nemá opodstatnenie. Povinnosť poskytovateľa platobných služieb platiteľa vrátiť platiteľovi sumu neautorizovanej platobnej operácie je zakotvená v ust. § 11 ods. 1 zákona č. 492/2009 Z. z. (Zákon o platobných službách). Jedná sa pritom o povinnosť stanovenú zákonom, nie o náhradu škody, na ktorú má platiteľ nárok podľa odseku 2 citovaného zákonného ustanovenia a ktorá v danom konaní uplatnená nebola.¹⁹⁴

Súd vo svojom rozhodnutí nerozlišoval okamih, (resp. ho posúdil nesprávne), kedy došlo k vyzradeniu citlivých bezpečnostných údajov neznámej osobe. Nestalo sa tak totiž pri infikovaní počítača vírusom imitujúcim stránku banky, ale až na základe vyzradenia bezpečnostných autorizačných údajov neznámej osobe pri telefonáte so žalobcom (prostredníctvom tzv. **sociálneho inžinierstva**).

Otázkami na zamyslenie zostáva skutočnosť, či (a akým spôsobom) sa mohol klient vyhnúť útoku, alebo útoku zabrániť. Infikovaniu počítača mohol zrejme zabrániť inštalovaním antivírusu, aj keď je samozrejme otázne, nakoľko bol vírus sofistikovaný a či by inštalácia „bežného“ antivírusu efektívne útoku zabránila. V druhom kroku je potrebné skúmať, či žalobca mohol zabrániť vyzradeniu bezpečnostných autorizačných údajov pri telefonáte s neznámou osobou, ktorá sa predstavila ako zamestnanec banky a požadovala uvedenie citlivých bezpečnostných údajov.

Na druhej strane, je objektívne možné uskutočniť (zo strany banky či iného poskytovateľa finančných služieb) požadovať **prijatie takých opatrení**, ktoré by efektívne dokázali zamedziť poskytnutie bezpečnostných údajov tretím osobám? Sú banky schopné eliminovať správanie ľudského faktoru pri ochrane autorizačných údajov? Pre dosiahnutie spravodlivého rozhodnutia by bolo z najväčšou pravdepodobnosťou potrebné rozhodnúť, aké činnosti či správanie by malo byť požadované od zúčastnených strán z ohľadom na samotné rozhodnutie súdu.

Za úvahu stojí aj zamyslenie sa nad všeobecne akceptovanou **ochranou slabšej strany v práve**, pretože s príchodom moderných technológií nemusí byť identifikácia slabšej strany vo svete využívajúcom virtuálnu realitu a digitalizáciu, tak priezračne jednoduchá. Obdobná otázka sa vynára aj v súvislosti s ochranou spotrebiteľa (ktorú mal súd z najväčšou pravdepodobnosťou na zreteli pri hodnotení dôkazov týkajúcich sa skutkového stavu tohto prípadu, najmä vo vzťahu k požiadavke akejsi prirodzenej obozretnosti pri vykonávaní akýchkoľvek právnych úkonov, vrátane tých,

ktoré sa uskutočňujú „on-line“. Otázka ochrany spotrebiteľa, tak povediac za každých okolností a minimalizácia požiadavky na používanie „zdravého rozumu“ (a aspoň minimálnej úrovne obozretnosti) sa na povrch vynára práve v súvislosti s Rozhodnutím KS TN.

A tak (aj z nedostatku právnej úpravy výslovne upravujúcej zmienenú právnu situáciu) prichádza na scénu **spravodlivosť a proporcionalita**; je skutočne správne, ak je, za každých okolností, ochrana poskytovaná len tej strane, ktorá bola vopred „určená“ (resp. je vo všeobecnosti uznávaná) ako slabšia, bez ohľadu na reálny skutkový stav? A nielen to, ale tiež otázka, či právne úkony uskutočnené on-line alebo telefonicky „zbavujú“ subjekty nevyhnutnej obozretnosti, ktorá by sa od nich prirodzene očakávala napríklad v priestoroch pobočky banky.

Otázka zdravého rozumu, či rozumnosti, rezonuje aj v ustanoveniach súkromného práva. Nový Občanský zákonník požiadavku rozumnosti inkorporoval priamo do svojich ustanovení, keď v ustanovení § 4 NOZ predpokladá existenciu zákonnej domnienky a to *„že každá svojprávna osoba má rozum priemerného človeka aj schopnosť používať ho s bežnou starostlivosťou a opatrnosťou a že to každý od nej môže v právnom styku dôvodne očakávať“*. Slovenský Občiansky zákonník kategóriu, či požiadavku rozumnosti vo svojich ustanoveniach neupravuje. Najbližšie k právnej úprave, ktorú zaviedol NOZ má snád ustanovenie § 3 (1), ktoré hovorí že *„výkon práv nesmie zasahovať do práv iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi“*. Zostane tak na posúdení každého individuálneho subjekty, či je jeho konanie v súlade s dobrými mravmi a neprekračuje akceptovateľné hranice spoločensky prijateľného správania.

Napriek tomu však nie je správne ignorovať potrebu **vyváženia práv** a povinností jednotlivých zmluvných strán aj v nadväznosti na zhodnotenie ekonomických dôsledkov konania účastníkov vzťahu.

Konkrétne v vyššie uvedenom prípade, ktorý rozhodoval Krajský súd v Trenčíne by **ekonomická analýza** celého prípadu, s dôrazom na porovnanie skutočnosti, aké následky by mohli nastať, ak by každá zo zmluvných strán bola povinná vykonať určité preventívne kroky na zabránenie, resp. eliminovanie útoku.

Digitálna doba, resp. využívanie moderných technológií na poskytovanie služieb nie je nijakým spôsobom oddelené od existujúceho fyzického sveta. Inak povedané, pokiaľ vyžadujeme vyváženosť práv a povinností v tzv. reálnom svete, je podľa názoru autorky rovnako nevyhnutné uplatňovať takýto princíp aj v digitálnom svete.

Oblasť bankovníctva by nemala byť chápaná a pomeriavaná osobitnými pravidlami týkajúci sa ochrany slabšej strany. Tento princíp by nemal byť aplikovaný ani z dôvodu prípadného pomeriavania „**ekonomickej sily**“ jednotlivých subjektov. Oblasť bankovníctva je, ako už bolo niekoľkokrát spomínané v rôznych kapitolách tejto práce, pomerne striktne regulovaná aj predpismi verejného práva. Tieto stanovujú aj pomerne striktné požiadavky na elimináciu potencionálnych rizík spojených s podnikaním banky, ktoré sú subjekty finančného práva povinné dodržiavať. Dohliadajúci subjekt¹⁹⁵ striktne dohliada na dodržiavanie právnych predpisov bankami a v prípade pochybenia je oprávnený uložiť porušujúcemu subjektu sankciu. Otázne teda je, či je skutočne potrebné, aby bola spotrebiteľom vo vzťahu k bankám

poskytovaná ochrana takým spôsobom, ktorý v podstate zbavuje spotrebiteľov (akejkoľvek) zodpovednosti pri využívaní služieb bánk poskytovaných on-line. Resp. nenúti spotrebiteľa k akejsi „prirodzenej“ opatrnosti a zodpovednosti, ktorá sa za iných okolností bežne vyžaduje pri akomkoľvek právnom úkone. *Vigilantibus iura scripta sunt* – právo patrí bdelym.

Možnosti overovania totožnosti vo svetle práva duševného vlastníctva

Bankový sektor rovnako stojí pred otázkou (možnej) **inovácie** spôsobov **overovania totožnosti klientov** za účelom eliminovania neoprávneného používania finančných prostriedkov či podvodných aktivít zo strany tretích osôb. Len na pripomenutie, možnosti overovania totožnosti sú rovnako striktne limitované platnými právnymi predpismi, najmä z oblasti verejného práva, upravujúcimi a regulujúcimi finančný trh.

Technologický vývoj ponúka **nové možnosti identifikácie osôb** bez potreby fyzického overenia identity napríklad na pobočke banky. Z pohľadu využitia technológií aj z pohľadu nevyhnutných procesov je potrebné rozlišovať medzi identifikáciou osoby, ktorá už je v zmluvnom vzťahu s finančnou inštitúciou alebo sa jedná o subjekt, ktorý doposiaľ nie je v žiadnom vzťahu s konkrétnou inštitúciou (t. j. jeho identita je pre banku úplne neznáma).

Povinnosti subjektov finančného práva sú stanovené v mnohých právnych predpisoch. Aj pre množstvo právnych povinností je bankový sektor pri využívaní moderných technológií pri poskytovaní on-line služieb značne limitovaný.

196

Napriek vyššie zmieneným obmedzeniam si moderné technológie predsa len hľadajú miesto v bankovom sektore. A tak najnovšou technológiou, ktorú niektoré banky začali pri poskytovaní služieb spojených s identifikáciou používať, je

identifikácia klienta na **základe jeho hlasu**. V tejto súvislosti sa vynárajú viaceré otázky súvisiace s povinnosťou banky jednoznačne identifikovať klienta, ako aj súvislosti týkajúce sa zneužitia identifikácie prostredníctvom hlasu.

Podmienky, ktoré je potrebné splniť pri (každej) identifikácii zmluvnej strany v oblasti záväzkového práva v bankovom sektore, sú stanovené napríklad v Zákone o bankách či v Zákone o ochrane pred legalizáciou príjmov z trestnej činnosti. Tieto hovoria o identifikácii klienta na základe (i) *predloženého dokladu totožnosti*, (ii) *prostredníctvom technických zariadení* či (iii) *podpisom (osobne známeho) klienta banky*. Najmä pri využívaní elektronických prostriedkov by boli riziká týkajúce sa chybné identifikácie eliminované pri možnosti využívania verejných databáz identifikačných údajov.

Identifikácia klienta, resp. výber vhodných identifikačných prostriedkov, môže byť ešte skomplikovaná rôznymi subjektmi vstupujúcimi do vzťahu s bankou v nadväznosti na právne predpisy; tieto totiž rozlišujú napríklad osoby s osobitným vzťahom k banke, politicky exponované osoby, AML high risk person, osoby s vkladmi podliehajúcimi ochrane fondu ochrany vkladov a podobne.

Avšak zanechajme nateraz teoretické otázky týkajúce sa procesu identifikácie ako takej. Autorka by sa v tejto chvíli rada venovala **prostriedkom umožňujúcim samotnú identifikáciu**. Vo vzťahu k hlasovému rozlíšeniu je možné položiť si základnú otázku; a to či je hlas každého človeka natoľko jedinečný a identifikovateľný, aby bolo možné s určitosťou potvrdiť identitu klienta využívajúceho finančné služby. Možnosti zneužívania tejto technologickej metódy sú z najväčšou pravdepodobnosťou rovnaké, ako pri iných

moderných technológiách využívaných v modernom bankovníctve.

Biometria skúma a porovnáva jedinečné znaky človeka, ako sú otlacky prstov, očné dúhovky a sietnice, DNA, spôsob chôdze, druh písma či hlas. Niektoré z vyššie zmienených, ako napríklad odtlačky prstov či DNA sú pre účely identifikácie využívané už dávnejšie. Je však nutné doplniť, že väčšina z takýchto jedinečných identifikátorov osôb požíva zvýšenú ochranu pri ich spracovávaní či uchovávaní; inak povedané, niektoré z ich je možné využiť len ak tak ustanoví právny predpis.

Ľudské telo tak môže byť, s trochou nadsádzky chápané ako jedno veľké žijúce heslo. **Výhodou** použitia biometrických údajov ako hesla sú zrejmé; takéto heslo nie je možné zabudnúť je ťažké ho zneužiť (ako napríklad číslo PIN, ktoré by bolo niekde zapísané). **Na druhej strane**, všetky biometrické údaje, ktoré by mali slúžiť na identifikáciu, musia byť niekde vyhotovený (a uložený) záznam slúžiaci na porovnávanie zhody údajov. A práve databáza takýchto záznamov je s určitosťou nesmierne cenným zdrojom dát. A preto je možné predpokladať, že by prípadný útok hackerov bol zameraný práve na takéto druhy databáz. V takomto prípade by bola strata pre konkrétneho človeka nevyčísliteľná; na rozdiel od zmeny hesla či identifikačných údajov v banke nie je možné zmeniť svoj hlas či odtlačok prsta.

Niektoré štúdie tvrdia, že **identifikácia na základe hlasu človeka** môže byť bezpečnejšia a presnejšia ako prípadné otlacky prstov. Rovnako tvrdia, že hlas je možné s vysokou istotou rozpoznať aj medzi jednovaječnými dvojčatami. Pri hodnotení jedinečnosti hlasu ako vysoko bezpečného

identifikátora však bude potrebné vziať do úvahy aj možné modifikácie hlasu spôsobené starnutím človeka či chorobou. Rovnako je potrebné vziať do úvahy schopnosť počítačového programu (ktorý bude s najväčšou pravdepodobnosťou vyhodnocovať zhodu hlasu klienta s uloženou vzorkou) bezchybne pracovať pri určení identity konajúcej osoby.

V prostredí finančných inštitúcií a zmluvných vzťahov sa ešte bude nevyhnutne rozlišovať medzi použitím hlasovej identifikácie na (i) samotnú identifikáciu zmluvnej strany a/alebo (ii) na vyjadrenie súhlasu s obsahom právneho úkonu. Tejto špecifickej situácii sa však bližšie v rámci tohto článku autorka venovať nebude.

V nadväznosti na oblasť práva duševného vlastníctva, či presnejšie autorského práva, by bolo zaujímavé uvažovať o možnosti **chrániť záznam hlasu** (tu využívaný ako biometrický údaj) aj ustanoveniami autorského práva. Pri hlasovej nahrávke je možné uvažovať o ochrane obsahu takého záznamu, ak by tento bol jedinečným výsledkom tvorivej činnosti autora, resp. presnejšie, ak by splnil všetky podmienky vzniku autorského práva stanovené Autorským zákonom, čo výslovne vylúčené nie je. V takomto prípade by autorovi obsahu hlasového záznamu prislúchali osobnostné i majetkové práva. Banka by, na zmluvnom základe, mohla hlasový záznam používať len v súlade s dojednanými podmienkami.

Samozrejme bolo by potrebné splniť všetky podmienky podmieňujúce vznik ochrany k autorskému dielu, avšak priamo sa to vylúčiť nedá. Inak povedané, autorský zákon vo svojich ustanoveniach priamo takúto ochranu nevyklúčuje.

Zaujímavou by bola aj úvaha týkajúca sa možnosti vzniku (autorskoprávnej) ochrany k zvukovému záznamu, kde výrobcovi zvukového záznamu vznikajú majetkové práva. Definícia „zvukového záznamu“ hovorí o zázname zvukov vnímateľných sluchom, bez ohľadu na spôsob a druh nosiču, na ktorom sú tieto zaznamenávané. Výrobca zvukového záznamu má výhradné právo používať svoje diela, a tiež udeľovať súhlas na jeho používanie.

Autorka nie je presvedčená, že v prípade voicebankingu, resp. vyhotovovania záznamu hlasovej identifikácie bude dochádzať k vyhotoveniu zvukového záznamu v zmysle autorského zákona. Na druhej strane je potrebné dodať, že nijaké ustanovenia Slovenského autorského zákona takúto možnosť nevylučuje. Pri rozhodovaní o statuse v zmysle autorského práva by potom prichádzal do úvahy zmysel a význam takejto ochrany s prihliadnutím na využitie záznamu hlasovej identifikácie.

Ďalším okruhom právnych vzťahov viažucich sa k hlasovému záznamu budú práve vzťahy upravujúce ochranu osobnosti, resp. osobné údaje a to tak ustanoveniami OZ, ako aj ustanoveniami Zákona o ochrane osobných údajov. Občiansky zákonník jednoznačne špecifikuje okruh „osobných identifikátorov“ konkrétnej fyzickej osoby, na použitie ktorých je nevyhnutný buď súhlas takejto osoby, alebo výslovná úprava v právnom predpise. Len okrajovo je možné spomenúť aj ochranu biometrických údajov Smernicou ochrane osobných údajov, kde sú tieto údaje definované v kategórii „senzitívnych údajov“ a ktorým je priznaná špecifická ochrana umožňujúca ich využívanie len za predpokladu

splnenia podmienok stanovených platnými právnymi predpismi.

Záver

Informačné technológie sa stali nevyhnutnou súčasťou nielen „bežného“ života, ale rovnako aj života právneho. Dáta, vrátane dát spadajúcich do kategórie senzitívnych údajov, sú akýmsi novým cenným artiklom, ktorý je do istej miery rovnakým objektom obchodných vzťahov, ako akýkoľvek iný tovar či služba. Aj z tohto dôvodu si dáta zaslúžia určitú adekvátnu ochranu, aj keď práve v tomto prípade je potrebné hovoriť aj o inej ako len autorskoprávnej ochrane či ochrane zabezpečenej právom duševného vlastníctva. Rovnako by bolo možné (v nadväznosti na využívanie biometrických údajov v oblasti identifikácie) zamyslieť sa aj nad využitím tzv. „*Privacy by Design*“, teda akejsi ochrany osobných údajov osôb a možnosti individuálneho rozhodovania o rozsahu použitia svojich „citlivých“ údajov. Zámerom je v čo najvyššej možnej miere dosiahnuť kontrolu nad tokom a používaním citlivých dát či údajov prostredníctvom informačných technológií a v súvislosti s vykonávaním finančných operácií. S cieľom maximalizovania bezpečnosti v digitálnom svete „prichádza do hry“ aj využitie samotného ľudského tela, (resp. jeho jedinečných vlastností), ako špecifického a originálneho identifikátora aj vo finančnej oblasti, ktoré môže byť (okrem aplikácie právnych predpisov upravujúcich ochranu osobných údajov) posudzované aj z pohľadu práva duševného vlastníctva.

Literatúra

1. HUSOVEC, M. Zodpovednosť na internete podľa českého a slovenského práva. 1 vyd. Brno: Vydavateľstvo CZ.NIC, z.s.p.o., 2014, 230 s. ISBN: 978-80-90428-8-3;
2. ŠVIDROŇ, J. Právo duševného vlastníctva. In LAZAR, J. a kol. Občianske právo hmotné; tretie doplnené a prepracované vydanie. Bratislava: IURA EDITION, 2006, s. 598. ISBN 80-8078-084-6;
3. ŠVIDROŇ, Ján. Právo duševného vlastníctva v informačnej spoločnosti a v systéme práva. In ŠVIDROŇ, J., ADAMOVÁ, Z., NÁVRAT, M., ŠKREKO, A. (Ed.Švidroň, J.) Právo duševného vlastníctva v informačnej spoločnosti a v systéme práva. 1 vyd. Bratislava: VEDA, 2009, 675 s. ISBN 978-80-224-1033-5;
4. TELEC, Ivo, TŮMA, Pavel. Autorský zákon. Komentár. 1 vyd. Praha: Vydavateľstvo C.H.Beck, 2007, 989 s. ISBN 978-80-7179-608-4;
5. TELEC, Ivo. Právo duševního vlastnictví v informační společnosti. 1 vyd. Praha: Leges, 2015, 240 s. ISBN 978-80-7502-061-1;

LICENČNÉ ZMLUVY V KONTEXTE NOVÉHO AUTORSKÉHO ZÁKONA

LICENSE AGREEMENTS
IN CONTEXT OF NEW
COPYRIGHT ACT

Abstrakt a klúčové slová. Abstract & Keywords.

Abstrakt: Cieľom tohto príspevku je bližšie popísať problematiku licenčných zmlúv, vo vzťahu k autorským právam. Tento príspevok sa zaoberá právnou úpravou licenčných zmlúv v novom Autorskom zákone č. 185/2015 Z.z., účinného od 01.01.2016. Zaoberá sa všeobecnou charakteristikou licenčnej zmluvy, ktorá vyplýva zo zákonných ustanovení a majetkovým obmedzeniam vo forme zákonných licencií.

Klúčové slová: Licenčná zmluva, licencia, zákon, autor.

Abstract: The aim of this paper is to describe the issue more license agreements relating to copyright. This paper deals with legislation licensing agreements in the new Copyright Act no. Z.z. 185/2015, effective from 01.01.2016. It deals with the general characteristics of the license agreement, resulting from statutory provisions and ownership restrictions in the form of compulsory licenses.

Key words: License agreement, license, law, author.

Úvod kapitoly

Licenčná zmluva, ktorá je dvojstranným adresovaným právnym úkonom je podmienkou pre vznik práva spojeného s použitím diela na základe získania súhlasu, čiže licencie od autora, ktorý je nositeľom práv k samotnému dielu. Ustanovenie § 65 autorského zákona zahŕňa demonštratívny výpočet minimálneho rozsahu obsahových náležitostí licenčnej zmluvy s právom doplnenia ďalších pravidelných, prípadne obvyklých náležitostí, a to na základe prejavu vôle so strany samotných zmluvných strán. Ďalšie ustanovenia týkajúce sa licenčných zmlúv implikujú domnienky, ktoré platia v prípade nedostatku dohôd o zákonom stanovených minimálnych obsahových náležitostiach licenčnej zmluvy.

Zákon dovoľuje stanoviť obsah licenčnej zmluvy na základe odkazu na licenčné podmienky, ktoré musia byť zmluvným stranám známe, prípadne sú im dostupné, a to v čase uzavretia licenčnej zmluvy. Ustanovenie § 65 autorského zákona reflektuje na požiadavky praxe a dotýka sa prípadov typických pre uzatváranie licenčných zmlúv hlavne v on-line prostredí, kedy poskytovateľ licencie poukazuje na licenčné podmienky, ktoré sú uvedené napríklad na jeho internetovej stránke.

Takisto je ustanovenie § 65 autorského zákona možné aplikovať v prípadoch, kedy sú licenčné podmienky zmluvným stranám známe na základe ich predchádzajúcej činnosti, prípadne existujúcej obchodnej praxe a podobne. Na konkrétny spôsob nepriameho zmluvného dojednania sa rovnako analogicky aplikujú podmienky stanovené v § 37

Občianskeho zákonníka, ktoré sú platné pre každý právny úkon, ktorými sú pri licenčných podmienkach hlavne určitosť a zrozumiteľnosť. Licenčné podmienky stanovené takýmto spôsobom majú výhodu pred tzv. domnienkami, ktoré stanovuje zákon v tom prípade, ak v samotnej licenčnej zmluve absentuje dohoda, ktorá upravuje spôsob použitia diela, rozsah licencie, čas, na ktorý autor licenciou udeľuje, prípadne možnosť jeho určenia a taktiež dohodu o odmene prípadne metódu jej určenia, avšak za predpokladu, že tieto licenčné podmienky neodporujú zákonu.

Ak by sme hovorili o formálnych náležitostiach licenčnej zmluvy, tak písomná forma sa nevyžaduje v tom prípade, ak ide o nevýhradné licenčné zmluvy. Možnosť rozhodnutia o forme právneho úkonu ak ide o nevýhradné licencie je z tohto titulu ponechaná na zmluvné strany. Nakoľko všeobecne záväzná písomná forma je v aplikačnej praxi vo veľa prípadoch ponímaná ako neúmerná regulácia záväzkových vzťahov v autorskom práve. Obligátna písomná forma sa z dôvodu zachovania právnej istoty v autorskoprávných zmluvných vzťahoch necháva pre výhradnú licenčnú zmluvu a, ako vyplýva z ďalších ustanovení, pre kolektívne licenčné zmluvy, hromadné licenčné zmluvy, rozšírené hromadné licenčné zmluvy, multiteritoriálne licenčné zmluvy na on-line použitie hudobných diel, pričom hromadné licenčné zmluvy, rozšírené hromadné licenčné zmluvy a multiteritoriálne hromadné licenčné zmluvy môžu byť uzavreté aj na základe elektronických prostriedkov v prípade, že nejestvuje pochybnosť o jej obsahu, o totožnosti zmluvných strán a o prejave vôle zmluvných strán.

Právna úprava pripúšťa v určitých prípadoch uzavretie licenčnej zmluvy aj vo forme nepísanej, avšak dáva možnosť zmluvným stranám písomnou formou požiadať o vydanie písomného potvrdenia, ktoré preukazuje uzatvorenie licenčnej zmluvy a to, za účelom záruky právnej istoty, a rovnako aj s ohľadom na daňové povinnosti. Zároveň je stanovená lehota, v ktorej má právo zmluvná strana toto potvrdenie požadovať, a zároveň aj lehoty na jeho vydanie. Po márnom uplynutí lehoty na uplatnenie žiadosti o vydanie potvrdenia právny nárok na vydanie potvrdenia síce zaniká, avšak pretrváva vo forme naturálnej obligácie. Z toho vyplýva, že nárok nie je síce vymáhateľný súdnou cestou, ale druhá zmluvná strana má právo potvrdenie naďalej platne vydať i na základe neskorej žiadosti.

Paragrafové znenie zákona vychádza z konštrukcie ustanovenia § 45 ods. 1 Občianskeho zákonníka, na základe ktorého prejav vôle pôsobí voči neprítomnej osobe od okamihu, keď jej dôjde. V prípade, že zmluvná strana nedodrží lehotu na vydanie potvrdenia, fikciou sa deroguje existencia samotnej zmluvy. Ak zmluvná strana vydá potvrdenie, ktoré nezodpovedá tým podmienkam, na ktorých sa zmluvné strany dohodli, potvrdenie tým nespĺňa zákonom stanovené podmienky, a z toho dôvodu nepôjde o potvrdenie podľa autorského zákona.

Náležitosti licenčnej zmluvy. Spôsob použitia diela

Právna úprava vo všeobecnosti vychádza z preferencie čo najpodrobnejšej úpravy licenčnej zmluvy, avšak absencia dohody o spôsobe použitia diela alebo jednotlivých spôsoboch použitia diela nemá za následok neplatnosť licenčnej zmluvy.

¹⁹⁸ V prípade neuvedenia spôsobu použitia diela nespôsobuje neurčitosť dojednania v licenčnej zmluve v prípade, ak je spôsob použitia možné výslovne odvodiť z účelu, ktorý sa má udelením licencie docieľiť. Rozhodujúci je v tomto prípade účel, ktorý zmluvné strany uzavretím licenčnej zmluvy sledujú. Účel je možné chápať ako cieľ, ku ktorému mieri činnosť, ktorá vyplýva z použitia diela podľa licenčnej zmluvy. Zákon v ustanovení § 66 autorského zákona reflektuje prípady, kedy v licenčnej zmluve absentuje dohoda o spôsobe použitia diela, ale vzhľadom na účel zmluvy je pripustené tento spôsob jednoznačne stanoviť.

Autor v licenčnej zmluve nemá právo udeliť súhlas na použitie diela takými spôsobmi, ktoré nie sú známe v čase uzatvorenia licenčnej zmluvy. Zákon stanovuje výnimku v prípade verejnej licencie podľa § 76 autorského zákona.

Z vyššie uvedeného je zrejmé, že pokiaľ by v licenčnej zmluve autor udelil súhlas na „všetky spôsoby použitia“, bolo by to ponímané tak, že udelil súhlas na všetky spôsoby použitia známe v čase uzatvorenia licenčnej zmluvy.

Rozsah licencie

Súčasná právna úprava umožňuje zmluvným stranám dohodnúť sa na rozsahu licencie, a to buď obmedzenom, alebo neobmedzenom.

Ak neexistuje dohoda, ktorá upravuje rozsah licencie uplatňuje sa domnienka, na základe ktorej platí, že licencia je udelená v rozsahu, ktorý je nevyhnutný na dosiahnutie účelu zmluvy. Účel nemusí byť v zmluve zreteľne stanovený, ale zvyčajne má súvislosť s prospechom strán, ktoré majú byť dosiahnuté v rámci licenčného vzťahu. V záujme právnej istoty sa preferuje detailná úprava náležitostí licenčnej zmluvy.

Ak neexistuje dohoda o rozsahu licencie, a zároveň nie je možné rozsah licencie odvodiť z účelu licenčnej zmluvy, upravuje právna úprava rozsah licencie na základe územného, ako aj vecného kritéria. Ak nastane prípad, že v licenčnej zmluve nie je stanovené územie, na ktorom je možné oprávnené použiť dielo, ani z nej tento údaj inak nevyplýva, platí, že licencia je udelená pre územie Slovenskej republiky. V prípade, ak v licenčnej zmluve absentuje dohoda o vecnom rozsahu licencie, ktorý ani nevyplýva z jej účelu, zákon stanovuje domnienku, že vecný rozsah je taký, aký je obvyklý pri danom druhu diela a spôsobe použitia tohto diela.¹⁹⁹

Trvanie licencie

Jednou z podstatných náležitostí licenčnej zmluvy je aj dohoda o čase, na ktorý autor licenciou udeľuje. Pri dohode o čase je potrebné rešpektovať trvanie majetkových práv autora.

Navrhované ustanovenie rieši situáciu, ak licenčná zmluva neobsahuje dohodu o čase, na ktorý sa licencia udeľuje, ani spôsob jeho určenia. V takom prípade platí domnienka, že licencia je udelená na čas, ktorý je nevyhnutný na dosiahnutie účelu zmluvy.

Pokiaľ licenčná zmluva neobsahuje dohodu o čase, na ktorý sa licencia udeľuje, ani spôsob jeho určenia a časové obmedzenie nevyplýva ani z účelu zmluvy, je licencia z časového hľadiska obmedzená na dobu obvyklú pri danom druhu diela a spôsobe použitia diela. V takom prípade však platí, že licencia je udelená maximálne na jeden rok. Začiatok plynutia uvedenej lehoty je určený okamihom udelenia licencie nadobúdateľovi. Uvedená jednoročná lehota predstavuje zákonné stanovenie opodstatneného časového úseku, v ktorom môže dôjsť k použitiu diela zohľadňujúc oprávnené záujmy autora, ktoré by neurčitou dobou poskytnutia licencie mohli byť ohrozené.²⁰⁰

Odmena

Podstatnou náležitosťou licenčnej zmluvy je rovnako aj dohoda o odmene alebo spôsobe jej určenia, avšak táto odmena prípadne spôsob jej určenia musí zodpovedať jednotlivým spôsobom použitia, ktoré v nej boli dohodnuté. Zmluvné strany sa majú právo dohodnúť rovnako na spôsobe, akým v budúcnosti určia odmenu, na základe akých kritérií a postupov, nielen na skutočnej odmene. Z hľadiska odmeny návrh umožňuje udeliť licencie odplatne, ale aj bezodplatne.²⁰¹

Ustanovenie § 69 autorského zákona upravuje domnienku, ktorá sa aplikuje v prípade, ak licenčná zmluva neobsahuje dohodu o odmene, a rovnako ani o spôsobe jej určenia, prípadne neobsahuje dohodu o bezodplatnosti, respektíve bezodplatnosť nevyplýva priamo z jej účelu. Ak nastane takáto situácia, potom sa autorovi priznáva právo na odmenu, výška ktorej sa stanoví podľa výšky odmeny obvyklej v čase uzavretia zmluvy pri obdobných zmluvných podmienkach. Pri obdobných zmluvných podmienkach je nevyhnutné brať do úvahy predovšetkým druh diela, spôsob použitia diela, čas použitia diela, rozsah udeľovanej licencie ako aj ďalšie zmluvné podmienky.

Ustanovenie § 69 autorského zákona upravuje rovnako podmienky odmeny stanovenej na základe príjmov alebo výnosov z využitia licencie. V prípade, že odmena nie je stanovená v závislosti od príjmov alebo výnosov, musí zodpovedať rozsahu, účelu a času použitia diela.

Výhradná a nevýhradná licencia

Ustanovenie § 70 autorského zákona o výhradnosti alebo nevýhradnosti licencie je fakultatívnou náležitosťou licenčnej zmluvy, ale predsa sa odporúča čo najdetailnejšia úprava licenčnej zmluvy. V prípade, ak v licenčnej zmluve absentuje takéto ustanovenie, platí, že autor udelil nevýhradnú licenciu. Na výhradnej licenci sa zmluvné strany musia výslovne dohodnúť a takáto licencia musí byť písomná. Rozdielna právna úprava je pri licenčnej zmluve na vydanie diela.

V situácii, ak autor udelil nadobúdateľovi výhradnú licenciu, nemôže udeliť inému používateľovi licenciu na spôsob použitia diela udelený touto licenciou. Táto zmluva by bola neplatná, s výnimkou, keď nadobúdateľ výhradnej licencie udelil predchádzajúci písomný súhlas. V prípade výhradnej licencie autor nemôže sám použiť dielo spôsobom, ku ktorému udelil výhradnú licenciu, zmluvné strany sa ale môžu dohodnúť na tom, že autor má právo na takéto použitie. V prípade, ak autor udelil iba nevýhradnú licenciu, tieto obmedzenia neplatia. O inej situácii hovoríme vtedy, ak bola prvá udelená nevýhradná licencia a následne výhradná licencia. V takomto prípade nevýhradná licencia zostáva zachovaná, zmluvné strany sa však môžu dohodnúť inak.

Nadobúdateľ výhradnej licencie je nielen oprávnený, ale aj povinný dielo v rozsahu licencie použiť. Ide o dispozitívne ustanovenie, zmluvné strany teda môžu túto povinnosť nadobúdateľa vylúčiť. Na túto povinnosť je naviazané právo autora na odstúpenie od zmluvy podľa § 73 autorského zákona.²⁰²

Prechod a zánik licencie

V prípade smrti resp. zániku nadobúdateľa licencie prechádza licencia na dediča, teda na právneho nástupcu. V licenčnej zmluve však môže byť tento prechod vylúčený. Ak nadobúdateľ licencie nemá dedičov, alebo právnych nástupcov, licencia zaniká.²⁰³

Nakladanie s licenciou

Ustanovenie § 71 autorského zákona upravuje možné spôsoby nakladania s licenciou, a to udelenie sublicencie alebo postúpenie licencie.

V prípade, ak autor udelil nadobúdateľovi licenciu, nadobúdateľ má právo udeliť sublicenciu inému používateľovi pri splnení dvoch podmienok. Prvou podmienkou je predchádzajúci súhlas autora a druhou podmienkou je udelenie sublicencie v rozsahu menšom alebo najviac rovnakom ako je rozsah pôvodnej licencie. Udelenie sublicencie musí byť písomné, len ak licenčná zmluva bola uzatvorená v písomnej forme, avšak strany to môžu na základe dohody vylúčiť.

Druhým možným spôsobom nakladania s licenciou je jej postúpenie. Postúpenie licencie je možné len s predchádzajúcim súhlasom autora, avšak nadobúdateľ licencie musí autora bezodkladne informovať o postúpení licencie a o novom nadobúdateľovi licencie. Postúpenie licencie musí byť písomné, len ak bola licenčná zmluva uzatvorená v písomnej forme, avšak strany to môžu na základe dohody vylúčiť.

Odstúpenie od licenčnej zmluvy z dôvodu nevyužívania výhradnej licencie

Ustanovenie § 73 autorského zákona zavádza právo autora odstúpiť od výhradnej licenčnej zmluvy v prípade jej nevyužívania dohodnutým spôsobom alebo v dohodnutom rozsahu, ak sa zmluvné strany nedohodli, že výhradnú licenčnú zmluvu nadobúdateľ nemusí využívať.

Zaviedli sa kumulatívne podmienky takéhoto odstúpenia, a to: nadobúdateľ nevyužíva licenciu dohodnutým spôsobom alebo v dohodnutom rozsahu, a to aj napriek písomnej výzve autora, v ktorej nadobúdateľa vyzval na využitie licencie v primeranej lehote, pričom uplynul aspoň jeden rok od uzatvorenia licenčnej zmluvy resp. od dodania diela a nevyužívanie licencie (alebo nedostatočné využívanie) nespôsobil autor. Odstúpenie musí byť písomné. Zmluvné strany sa však namiesto odstúpenia môžu dohodnúť na zmene licenčnej zmluvy v dotknutej časti na nevýhradnú. Práva na odstúpenie sa autor nemôže vzdať.

Udeľovať súhlas na použitie diela je oprávnený autor, ale aj osoba, ktorá vykonáva majetkové práva autora. Na udelenie súhlasu sa aj v týchto prípadoch primerane použije úprava o licenčnej zmluve.

Licenčná zmluva na vydanie diela

Ustanovenie § 75 autorského zákona upravuje licenčnú zmluvu na vydanie diela, ktorou autor udeľuje nadobúdateľovi licenciю na vydanie diela (slovesného diela, dramatického diela, hudobnodramatického diela, hudobného diela, výtvarného diela, fotografického diela alebo kartografického diela), teda na vyhotovenie jeho rozmnoženín a na verejné rozširovanie týchto rozmnoženín alebo ich sprístupňovanie verejnosti.

Ak licenčná zmluva na vydanie diela neupravuje výhradnosť a nevýhradnosť, platí, že ide o výhradnú licenciю. To neplatí v prípade licenčnej zmluvy na vydanie diela v periodickej publikácii, pri ktorej pri absencii dohody o výhradnosti platí, že ide o nevýhradnú licenciю.

Autor má právo na autorskú korektúru pred vydaním diela. Autorská korektúra nemôže nadobúdateľovi spôsobiť neprimerané náklady a nemôže zmeniť povahu diela. V licenčnej zmluve sa však strany môžu dohodnúť inak.

Zákon upravuje dva dôvody odstúpenia autora od licenčnej zmluvy na vydanie diela – ak nadobúdateľ autorovi neumožní vykonať autorskú korektúru, alebo ak by dielo použil spôsobom znižujúcim jeho hodnotu. Autor v takom prípade môže požiadať nadobúdateľa o odovzdanie originálu diela alebo rozmnoženiny alebo o zničenie tejto rozmnoženiny.

Čo sa týka potvrdenia o uzatvorení viacerých licenčných zmlúv v priebehu jedného roka, navrhované ustanovenie zavádza určité špecifiká potvrdenia o uzatvorení licenčnej zmluvy na vydanie diela obsiahnutého v periodickej

publikácii. V jednom kalendárnom roku často dochádza k uzatváraniu značného množstva licenčných zmlúv na vydanie diela medzi totožnými zmluvnými stranami, pričom by bolo v praxi zaťažujúce vydávať potvrdenia pre každý jednotlivý prípad. Preto navrhovaná právna úprava umožňuje vydanie jedného súhrnného potvrdenia za príslušný kalendárny rok. Po uplynutí lehoty na uplatnenie žiadosti o vydanie potvrdenia síce právny nárok na vydanie potvrdenia zaniká, ale pretrváva vo forme naturálnej obligácie. To znamená, že nárok nie je súdne vymáhateľný, ale druhá zmluvná strana môže potvrdenie naďalej platne vydať. V prípade len jednej licenčnej zmluvy sa použije úprava potvrdenia v § 65 ods. 4. Zákon upravuje povinnosť nadobúdateľa poskytnúť autorovi bezodplatne aspoň jednu rozmnoženinu diela, za predpokladu, že je to od nadobúdateľa možné spravodlivo požadovať. Túto povinnosť nadobúdateľ nemá pri licenčnej zmluve na vydanie diela obsiahnutého v periodickej publikácii.

Verejná licencia

Zákon taktiež upravuje tzv. verejné licencie a vychádza z konštrukcie § 43a Občianskeho zákonníka (návrh na uzavretie zmluvy) s tým, že ide o špeciálnu úpravu najmä pre potreby udeľovania súhlasu na použitie v on-line prostredí, keď okruh potenciálnych používateľov nie je vopred určený. Autor ponúkne udelenie licencie, pričom účinky tohto jednostranného prejavu vôle nastávajú okamihom, keď sa tento prejav vôle dostane do sféry poznania potenciálneho adresáta (teda vo všeobecnosti kohokoľvek).²⁰⁴ Touto špeciálnou úpravou sa zohľadňuje špecifickosť predmetov autorského práva a predmetov práv súvisiacich s autorským právom, ktoré sa vyznačujú potenciálnou ubikvitou (možnou všadeprítomnosťou), a v tej súvislosti umožnenie „všadeprítomného“ udeľovania súhlasu na ich použitie.

Právna úprava vychádza z konštrukcie §43c Občianskeho zákonníka s tým, že stanovuje špeciálnu úpravu s ohľadom na špecifiká uzatvárania zmlúv najmä v on-line prostredí.

Prijatie ponuky nadobúda účinnosť určitým konaním nadobúdateľa, z ktorého možno vyvodiť jeho súhlas s podmienkami licencie, a to aj bez oboznámenia navrhovateľa, pretože to v praxi pri takýchto typoch kontraktov väčšinou ani nie je možné. Takéto konanie môže závisieť napr. od povahy diela, od zvyklostí pri určitom type diel, alebo pri určitých druhoch verejných licencií. Môže ním byť napr. odsúhlasenie licenčných podmienok v dialógovom okne atď. Z uvedeného vyplýva, že účinnosť prijatia ponuky nastáva, keď sa nadobúdateľ podľa udelenej licencie zachová. Týmto

okamihom je licenčná zmluva uzatvorená, resp. súhlas na použitie diela (licencia) platne udelený. Z konania nadobúdateľa musí byť pritom jednoznačné, že nadobúdateľ súhlasí s podmienkami licencie.

Licencia udelená podľa navrhovaného ustanovenia môže byť len nevýhradná a bezodplatná. Takúto licenciu nemožno vypovedať. Keďže licencia smeruje voči neurčitému okruhu a počtu osôb, udelenie výhradnej licencie nie je možné. Z rovnakých dôvodov nie je možné, aby táto licencia bola odplatná, pretože smeruje k neurčitému okruhu osôb a odplatnosť by bola v praxi nerealizovateľná.

Na udelenie licencie podľa tohto ustanovenia sa primerane vzťahujú všeobecné ustanovenia o licenčnej zmluve, spôsobe použitia diela, rozsahu licencie, čase, na ktorý sa licencia udeľuje, ako aj možnosť určiť obsah licenčnej zmluvy odkazom na licenčné podmienky, ktoré sú stranám známe alebo dostupné. Špecifikom je, že vzhľadom na charakter a účel tejto licencie je možno túto licenciu výslovne udeliť aj na spôsoby použitia, ktoré nie sú známe v čase udelenia licencie, keďže táto licencia smeruje voči neurčitému okruhu a počtu osôb. Z charakteru a účelu tejto licencie vyplýva, že v praxi by v prípade vzniku nového spôsobu použitia nebolo možné, či účelné zabrániť použitiu týmto novým spôsobom použitia, resp. v praxi by bolo nerealizovateľné, ak by autor chcel tomu istému (neurčitému) okruhu osôb udeliť verejnú licenciu na tento nový spôsob použitia k tomu istému dielu.²⁰⁵

Kolektívna licenčná zmluva

Upravuje sa osobitný podtyp licenčnej zmluvy, a to kolektívna licenčná zmluva. Kolektívnosť sa vníma vo vzťahu k subjektu ako ku kolektívu používateľov predmetov ochrany, teda k právnickej osobe, ktorá ich združuje a ktorá je zmluvnou stranou takejto licenčnej zmluvy. Podmienkou pri kolektívnej licenčnej zmluve nie je počet predmetov ochrany, na ktorý sa takáto zmluva uzatvára. Hoci zmluvu uzatvára organizácia kolektívnej správy s právnickou osobou, ktorá združuje používateľov predmetov ochrany, kolektívna licenčná zmluva je účinná len vo vzťahu k jednotlivému členovi právnickej osoby, a to až od momentu, keď ju písomne odsúhlasí. Písomný súhlas so zmluvou uskutoční člen právnickej osoby voči právnickej osobe, v ktorej je združený, a tá musí následne čo najskôr písomne informovať o tejto skutočnosti organizáciu kolektívnej správy, aby mala vedomosť o účinnosti zmluvy. Kolektívna licenčná zmluva musí byť uzavretá obligatórne v písomnej forme a nesmie byť výhradná. Pri kolektívnej licenčnej zmluve sa predpokladá primerané použitie všeobecných ustanovení o licenčnej zmluve.²⁰⁶

Hromadná licenčná zmluva

Ustanovenie § 78 autorského zákona upravuje hromadnú licenčnú zmluvu. Špecifickosť hromadnej licenčnej zmluvy sa vníma vo vzťahu k počtu predmetov ochrany, ku ktorým práva spravuje organizácia kolektívnej správy. Hromadná licenčná zmluva musí byť uzavretá obligatórne v písomnej forme, resp. prostredníctvom elektronických prostriedkov. Uzavretie prostredníctvom elektronických prostriedkov zahŕňa aj napr. elektronický formulár zverejnený na webovom sídle – internetovej stránke organizácie kolektívnej správy, ktorý môže používateľ predmetov ochrany priamo na webovom sídle vyplniť a odoslať organizácii kolektívnej správy. Z takto uzavretej hromadnej licenčnej zmluvy musí byť zrejmý obsah zmluvy, totožnosť zmluvných strán a prejav vôle zmluvných strán. Podobne ako pri licenčnej zmluve a licenčnej zmluve na vydanie diela sa upravuje povinnosť organizácie kolektívnej správy vydať písomné potvrdenie o uzavretí hromadnej licenčnej zmluvy, ak bola hromadná licenčná zmluva uzavretá prostredníctvom elektronických prostriedkov. Písomné potvrdenie obsahuje zákonné náležitosti, pričom najdôležitejšou náležitosťou je vymedzenie predmetov ochrany. V prípade nemožnosti presnej špecifikácie predmetov ochrany napríklad z dôvodu množstva, postačí druhové určenie predmetov ochrany. Organizácia kolektívnej správy by sa však mala, pokiaľ je to možné, vždy usilovať o podrobnú špecifikáciu predmetov ochrany. Hromadná licenčná zmluva predpokladá primerané použitie všeobecných ustanovení o licenčnej zmluve.²⁰⁷

Rozšírená hromadná licenčná zmluva

Zavádza sa nový zmluvný typ štandardne využívaný v krajinách EÚ. Ide o špecifický typ hromadnej licenčnej zmluvy s rozšíreným efektom na použitie všetkých predmetov ochrany, vrátane predmetov ochrany nezastupovaných nositeľov práv, pokiaľ výslovne nevylúčili kolektívnu správu práv (neuplatnili tzv. opt-out). Právo uzatvárať rozšírené hromadné licenčné zmluvy má len reprezentatívna organizácia kolektívnej správy, pričom reprezentatívnosť je daná najväčším počtom priamo zastupovaných nositeľov práv na území Slovenskej republiky, vrátane priamo zastupovaných zahraničných nositeľov práv. Nezastupovaný nositeľ práv môže uplatniť opt-out písomným oznámením organizácii kolektívnej správy, a to buď naraz ku všetkým predmetom ochrany, alebo len k niektorým predmetom ochrany. Nezastupovaným nositeľom práv sa garantuje princíp rovnakého zaobchádzania ako s nositeľmi práv zastupovanými organizáciou kolektívnej správy. Rozšírená hromadná licenčná zmluva musí byť uzavretá obligatórne v písomnej forme, nesmie byť výhradná a prostredníctvom aplikácie všeobecných ustanovení o hromadnej licenčnej zmluve sa pripúšťa jej uzavretie prostredníctvom elektronických prostriedkov. Tiež sa prostredníctvom aplikácie všeobecných ustanovení o hromadnej licenčnej zmluve ustanovuje povinnosť organizácie kolektívnej správy vydať potvrdenie o uzavretí rozšírenej hromadnej licenčnej zmluvy

prostredníctvom elektronických prostriedkov. Rozšírená hromadná licenčná zmluva predpokladá primerané použitie všeobecných ustanovení o licenčnej zmluve. Organizácia kolektívnej správy uzatvára rozšírenú hromadnú licenčnú zmluvu s nadobúdateľom vždy najdlhšie na dobu jedného roka. Zo zákona sa účinnosť rozšírenej hromadnej licenčnej zmluvy predlžuje o ďalší rok, ak písomne žiadna zo zmluvných strán neprejavila vôľu zmluvu ukončiť alebo ak organizácia kolektívnej správy naďalej spĺňa podmienku reprezentatívnosti. Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo“) vo svojej evidencii organizácií kolektívnej správy uvedie, že organizácia kolektívnej správy je spôsobilá uzatvárať rozšírené hromadné licenčné zmluvy, teda vyznačí reprezentatívnu organizáciu kolektívnej správy.²⁰⁸

Ustanovenie § 80 autorského zákona taxatívne vymedzuje prípady, na ktoré môže organizácia kolektívnej správy uzavrieť s nadobúdateľom rozšírenú hromadnú zmluvu. Stanovené prípady a spôsoby použitia reflektujú problémy praxe pri získavaní súhlasu na použitie predmetov ochrany. Písm. d) vyplýva z čl. 3 ods. 2 káblovej a satelitnej smernice. Písm. g) uľahčuje udeľovanie licencií na retransmisiu predmetov ochrany, pričom však ide o inú ako káblovú retransmisiu, ktorá je povinne kolektívne spravovaným právom. Písm. f) zohľadňuje najmä situácie použitia zdigitalizovaných predmetov ochrany, ako aj napr. sprístupňovanie náhľadov obálok kníh verejnosti.

Multiteritoriálna hromadná licenčná zmluva na on-line použitie hudobných diel

Zakotvenie multiteritoriálnych licenčných zmlúv na on-line použitie hudobných diel do zákona ako nového zmluvného typu vychádza zo smernice o kolektívnej správe práv. Vzhľadom na kombináciu viacerých prvkov iných zmluvných podtypov licenčnej zmluvy, sa multiteritoriálna licenčná zmluva podraduje pod hromadnú licenčnú zmluvu, a preto sa na ňu vzťahujú všeobecné ustanovenia o hromadnej licenčnej zmluve, najmä pokiaľ ide o formu jej uzatvárania. Multiteritoriálna licenčná zmluva na on-line použitie hudobných diel teda musí byť nevýhradná a uzavretá v písomnej forme, právna úprava však umožňuje jej uzavretie prostredníctvom elektronických prostriedkov. Tiež sa ustanovuje povinnosť organizácie kolektívnej správy vydať potvrdenie o uzavretí multiteritoriálnej licenčnej zmluvy na on-line použitie hudobných diel prostredníctvom elektronických prostriedkov. Multiteritoriálna licenčná zmluva na on-line použitie hudobných diel predpokladá aj primerané použitie všeobecných ustanovení o licenčnej zmluve. Ods. 1 obsahuje definíciu multiteritoriálnej licenčnej zmluvy na on-line použitie hudobných diel v súlade s čl. 3 písm. m) a n) smernice o kolektívnej správe a s čl. 2 a 3 smernice o informačnej spoločnosti. Multiteritoriálne licenčné zmluvy sú charakteristické územným rozsahom viacerých členských štátov Európskej únie alebo zmluvných štátov Dohody o

Európskom hospodárskom priestore a ich aplikáciou výlučne na on-line použitie hudobných diel, ktorým je vyhotovenie on-line digitálnej rozmnoženiny hudobných diel a ich on-line verejný prenos. Tieto licencie sa vzťahujú na všetky hudobné diela (vrátane textov a hudobných diel začlenených do audiovizuálnych diel), nie však na hudobné diela vo forme notového zápisu. Postup poskytovania multiteritoriálnych licencií, vrátane splnomocnenia upravujú § 183 až 188. Nadobúdateľ licencie, ktorý je poskytovateľom služby na on-line použitie hudobných diel musí oznámiť organizácii kolektívnej správy skutočné použitie hudobných diel uvedených v multiteritoriálnej licenčnej zmluve na on-line použitie hudobných diel, pričom organizácia kolektívnej správy musí zabezpečiť, aby tieto informácie mohol poskytnúť aj elektronicky. Organizácia kolektívnej správy však aj samostatne monitoruje použitie hudobných diel podľa multiteritoriálnej licenčnej zmluvy, pričom monitorovanie by malo rešpektovať ochranu osobných údajov a súkromia fyzických osôb.

Ods. 5 upravuje výnimku podľa čl. 32 smernice o kolektívnej správe práv. Predpokladá sa, že vysielateľ alebo iná osoba (tvoriaca programovú službu – napr. webcaster) pri vysielaní vlastných televíznych a rozhlasových programových služieb cez internet, ktoré obsahujú hudobné diela, zvyčajne uzatvára licenčné zmluvy s organizáciami kolektívnej správy so sídlom na území Slovenskej republiky, ktorým bolo udelené oprávnenie ministerstvom. Takéto organizácie kolektívnej správy vykonávajúce správu práv k hudobným dielam by mali byť oprávnené udeľovať súhlas typickými licenčnými zmluvami (licenčná zmluva, kolektívna licenčná zmluva,

hromadná licenčná zmluva) aj na on-line použitie hudobných diel obsiahnutých v televíznych a rozhlasových programových službách slovenského vysielateľa alebo inej osoby. Preto multiteritoriálnu licenčnú zmluvu na on-line použitie hudobných diel nemožno uzatvoriť na použitie hudobných diel zahrnutých do vlastných televíznych a rozhlasových programových služieb vysielateľa alebo inej osoby súčasným vysielaním (tzv. simulcasting), ako aj neskorším, nezmeneným a úplným sprístupnením záznamu vysielania prostredníctvom internetu, ktoré realizuje vysielateľ alebo iná osoba vo vzťahu k pôvodnému vysielaniu.

Záver kapitoly

V kapitole som sa snažil rozobrať právnu úpravu licenčnej zmluvy v novom Autorskom zákone. Za konštitutívnu zmenu, ktorá zabezpečuje právnu istotu zmluvných strán môžem označiť vytvorenie zákonných fikcií. Tie nastávajú v prípade, kedy sa zmluvné strany nedohodnú na určitých náležitostiach licencie, ktoré sú vyžadované Autorským zákonom a nestávajú sa automaticky neplatnými zmluvami, ako to bolo podľa predchádzajúcej právnej úpravy. S poukazom na dispozitívny charakter právnej úpravy, je nevyhnutné klásť dôraz na zrozumiteľné a právne opodstatnené formulácie jednotlivých ustanovení licenčnej zmluvy. Účastníci licenčných zmlúv sú zväčša subjektmi, ktorých činnosť podlieha viacerým právnym poriadkom a to môže skomplikovať realizáciu dohodnutej licencie.

Napriek nesporne stúpajúcemu významu medzinárodných licenčných zmlúv ako zmluvných typov v duševnom vlastníctve, medzinárodná právna úprava v Európskej únii zaostáva. Je to najmä z dôvodu, že medzinárodné licenčné zmluvy stále spadajú do všeobecnej kolíznej úpravy zmluvných záväzkových vzťahov. Z analýzy kolíznych noriem určujúcich rozhodné právo pre medzinárodné licenčné zmluvy, som zistil, že vzhľadom na špecifickosť licenčných zmlúv ako zmlúv *sui generis*, je táto oblasť zložitá a aj určenie podľa všeobecných kolíznych ustanovení problematické. Z hľadiska zachovania právnej istoty zmluvných strán a najmä na nevyhnutnosť poskytnutia exaktnej právnej úpravy,

považujem akékoľvek priradenie licenčných zmlúv ako zmluvného typu podľa nariadenia Rím I, za nevyhnutné.

Použitá literatúra

- 1.BĚLOHLÁVEK, A.: Římská úmluva a Nařízení Řím I: komentář v širších souvislostech evropského a mezinárodního práva soukromého. 1. díl. Praha: C.H. Beck, 2009, ISBN 9788074001765.s. 1316;
- 2.KUČERA, Z.: Mezinárodní právo soukromé. 7. vyd. Brno: Doplněk, 2009, ISBN 9788072392315, s. 464;
- 3.MURÍN, P.: Autorské právo, Bratislava : EPOS, 2002, ISBN: 8080574693, s. 367;
- 4.MYŠKA, M.: Veřejné licence. 1. vyd. Brno : Masarykova univerzita, Právnická fakulta, 2014. Spisy Právnické fakulty MU, řada teoretická, Edice Scientia, č. 497. ISBN 978-80-210-7538-2, s. 248;
- 5.ROZEHNALOVÁ, N.: Právo mezinárodního obchodu. 3. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2010, ISBN 9788073575625, s. 549;
- 6.ŠEBELOVÁ, M.: Autorské právo, zákon, komentáře, vzory a judikatura, Brno : Computer Press, a.s. 2006, ISBN 80-251-1090-7, s. 196;
- 7.ŠTEDROŇ, B.: Open Source software vo verejnej správe a súkromnom sektore, Grada Publusing, 2009, ISBN 978-80-247-3047-0, s. 126;
- 8.ŠTEDROŇ, B.: Ochrana a licencovanie počítačového programu, Praha : Wikters Kluwer, 2010, ISBN 978-80-7357-555-7, s. 199;
- 9.TELEC, I.: Přehled práva duševního vlastnictví 1, Lidskoprávní základy, Licenční smlouva, 2., upravené vydání, Brno : Doplněk 2007, ISBN 978-80-7239-206-3, s. 200;

- 10.TUMA, P.: Smlouní licence v autorském právu, 1. vyd., Praha : C. H. Beck 2007, ISBN 978-80-7179-573-5, s. 167;
- 11.VOJČÍK, P. a MIŠČÍKOVÁ, R.: Základy práva duševného vlastnictva, Košice : TypoPress, 2004, ISBN: 8089089224, s. 342;

Poznámky pod čarou

¹ Autor je odborným asistentem na katedře soukromého práva a civilního procesu Právnické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci. Je také patentovým zástupcem (M+D) a evropským zástupcem - ochranné známky a vzory (ETMA, EDA).

² 28 členských států vázáno Lisabonskou smlouvou, z toho 27 ve znění Stockholmského aktu. Informace ze stránek Světové organizace duševního vlastnictví http://www.wipo.int/treaties/en/ShowResults.jsp?lang=en&treaty_id=10 resp. http://www.wipo.int/treaties/en/ActResults.jsp?act_id=8

³ Informace ze stránek Světové organizace duševního vlastnictví http://www.wipo.int/treaties/en/ActResults.jsp?act_id=50

⁴ ta upravovala mezi několika smluvními státy ze západní Evropy pouze názvy sýrů a ochranu některých označení původu pro sýry

⁵ k tomu blíže viz. Černý, Michal. *Tradiční názvy a označení zeměpisných údajů*. In PDV/IPL-UPOL:OPDNY2012. Michal Černý (ed.). Olomouc : Iuridicum Olomoucense, 2013. ISBN 978-80-87382-49-3.

⁶ Špindler, Karel. *Ochrana zeměpisných označení [Systém ASPI]* ASPI - Původní nebo upravené texty pro ASPI [cit. 2015-8-5] ASPI_ID LIT22261CZ. Dostupné v Systému ASPI. ISSN: 2336-517X.

⁷ Pozn. autora: Československo bylo spolu s Francií, Řeckem, Izraelem, Maďarskem, Itálií, Španělskem, Marokem, Portugalskem, Rumunskem, Tureckem a Kubou signatářem této dohody. Lisabonská dohoda byla sjednána 31.10.1958. President republiky (ČSSR) dohodu ratifikoval, ratifikační listina byla uložena u depozitáře 11.08.1961. Lisabonská dohoda o ochraně označení původu a o jejich mezinárodním zápisu vstoupila v platnost 25.09.1966 i pro Československo.

⁸ původní znění bylo v ČSSR vyhlášeno vyhláškou ministra zahraničních věcí č. 81/1970 Sb., když byl ve vyhlášce současně publikován oficiální český překlad Lisabonské dohody a Prováděcího řádu

⁹ http://www.wipo.int/lisbon/fr/legal_texts/lisbon_agreement.html#P20_1128

¹⁰ blíže viz. http://www.wipo.int/lisbon/en/legal_texts/lisbon_agreement.html#P22_1099

¹¹ Ganjee, Dev. *Relocating the Law of Geographical Indications*. Cambridge : Cambridge University Press, 2012. ISBN 978-0-521-19202-6. s.145. Překlad autor.

¹² Ganjee, Dev. *Relocating the Law of Geographical Indications*. s. 145. Odkaz na dílo A. Devletian. *The Lisbon Agreement*. [1973]. *Industrial Property* 308, 310.

¹³ překlad autor

¹⁴ http://www.wipo.int/edocs/mdocs/mdocs/en/li_wg_dev_9/li_wg_dev_9_4.pdf

¹⁵ http://www.wipo.int/edocs/mdocs/mdocs/en/li_dc/li_dc_5.pdf

¹⁶ Vyparina, Stanislav. *Priemyselnoprávna politika štátu v oblasti označení povodu a zemepisných označení*. In *Duševné vlastníctvo*, 2002 (roč.6), č.3, s.45. Překlad autor.

¹⁷ časový rámec je na stránkách Světové organizace duševního vlastnictví (WIPO) dostupný zde: <http://www.wipo.int/lisbon/en/review.html>

¹⁸ http://www.wipo.int/meetings/diplomatic_conferences/2015/en/

¹⁹ blíže viz. <https://www.ige.ch/en/detail-view/news/2269-verhandlungserfolg-bei-der-revision-des-lissaboner-abkommens-ueber-den-schutz-der.html>

²⁰ webová stránka Světové organizace duševního vlastnictví s odkazy na text Ženevského aktu v různých jazycích je

dostupná zde: <http://www.wipo.int/wipolex/en/details.jsp?id=15625>

²¹ text dostupný zde: http://www.wipo.int/edocs/lexdocs/treaties/en/lisbon/trt_lisbon_010en.pdf

²² k Lisabonské dohodě bylo již dříve přijato (prováděcí) Nařízení (*Regulations under the Lisbon Agreement for the Protection of Appellations of Origin and their International Registration*) - toto je účinné od 1.1.2012. Text dostupný ze stránek zde: <http://www.wipo.int/wipolex/en/details.jsp?id=12587> . Kromě nich byly přijaty a od 1.1.2010 se aplikují Administrativní instrukce pro žádosti podle Lisabonské dohody (*Administrative Instructions for the application of the Lisbon Agreement*) - text dostupný zde: <http://www.wipo.int/wipolex/en/details.jsp?id=12824>

²³ kompletní seznam účastníků diplomatické konference je dostupný na adrese: http://www.wipo.int/edocs/mdocs/diplconf/en/li_dc/li_dc_inf_2.pdf

²⁴ dalšími členy delegaci ČR byli: Kateřina Sequensová (vyslankyně, stále zastoupení v Ženevě), Světlana Kopecká (ředitelka mezinárodního odboru ÚPV), Daniel Míč (ministrský rada, stálé zastoupení v Ženevě), Milan Beránek (zástupce ředitelky mezinárodního odboru ÚPV), Martin Točík (třetí sekretář, stálé zastoupení v Ženevě).

²⁵ dalšími členy delegace SR byli: Fedor Rosocha (vyslanec, stálé zastoupení v Ženevě), Martin Kabáč (druhý sekretář, stálé zastoupení v Ženevě)

²⁶ podle vyhlášky ministra zahraničních věcí č.67/1975 Sb., ve znění vyhlášky ministra zahraničních věcí č. 79/1985 Sb.

²⁷ v anglickém znění Lisabonské smlouvy (podle WIPO) (1) ... *"appellation of origin" means the geographical denomination of a country, region, or locality, which serves to designate a product originating therein, the quality or characteristics of which are due exclusively or essentially to the geographical environment, including natural and human factors.*

(2) *The country of origin is the country whose name, or the country in which is situated the region or locality whose name, constitutes the appellation of origin which has given the product its reputation.*

²⁸ vlastní překlad autora

²⁹ ke dni zpracování textu [rev.15.08.2016]

³⁰ podrobně o tom referuje Klinka, Tomáš. *Ženevský akt Lisabonskej dohody ... ťažko se dorila nová medznárodná zmluva ...*, In *Duševné vlastníctvo*, 2015, 3, s.10 a násl.

³¹ Klinka tuto otázku rovněž rozebírá podrobně, a to i v kontextu rozhodnutí Soudního dvora C-114/12 Mezinárodní úmluva o ochraně výkonných umělců, výrobců zvukových záznamů a záznamů rozhlasových organizací, sjednaná v Římě dne 26. října 1961 (uváděna také jen jako Římská

úmluva). Upozorňuje, že ve věci C-114/12. Srov. Klinka, Tomáš. *Ženevský akt Lisabonskej dohody ... ťažko se dorila nová medznárodná zmluva ...*, In *Duševné vlastníctvo*, 2015, 3, s.13. Pozn.autora: Ve věci C-114/12 Soudní dvůr rozhodl, že napadené rozhodnutí Rady a zástupců vlád členských států zasedajících v Radě ze dne 19. prosince 2011 (o účasti Evropské unie a jejích členských států na jednáních o Úmluvě Rady Evropy o ochraně práv vysílacích organizací) bylo rozsudkem Soudního dvora v označené věci zrušeno pro rozpor s článkem 3 odst. 2 Smlouvy o fungování Evropské unie.

³² publikace je dostupná v Úřední věstníku Evropské unie na adrese: http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=uriserv:OJ.C_.2015.311.01.0042.01.CES&toc=OJ:C:2015:311:TOC

³³ Stav řízení je možno sledovat na informačním portálu Curia na adrese <http://curia.europa.eu/juris/fiche.jsf?id=C%3B389%3B15%3BRD%3B1%3BP%3B1%3BC2015%2F0389%2FP&pro=&lgreg=cs&nat=or&oqp=&dates=&lg=&language=cs&jur=C%2CT%2CF&cit=none%252CC%252CCJ%252CR%252C2008E%252C%252C%252C%252C%252C%252C%252C%252Ctrue%252Cfalse%252Cfalse&num=C-389%252F15&td=%3BALL&pcs=Oor&avg=&mat=or&jge=&for=&cid=103872>

³⁴ členské státy Světové obchodní organizace (WTO)

³⁵ Vyparina, Stanislav. *Priemyselnoprávna politika štátu v oblasti označení povodu a zemepisných označení*. In Duševné vlastníctvo, 2002 (r.6), č.3, s.45.

³⁶ v anglickém znění se používá výraz “*reputation*”

³⁷ k tomu srov. čl. 2 odst. 1 a čl. 3 odst. 1 písm. e) Smlouvy o fungování Evropské unie. Text dostupný na adrese: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/cs/TXT/?uri=CELEX%3A12012E%2FTXT>

³⁸ seznam vychází z oficiálních informací Komise (EU), které jsou uvedeny na adrese: http://ec.europa.eu/trade/policy/countries-and-regions/agreements/#_europe

³⁹ Albánie, Austrálie, Bosna a Hercegovina, Kanada, Střední Amerika (země takto označené v dohodě), Chile, Kolumbie a Peru, bývalá jugoslávská federální republika Makedonie, Gruzie, Korejská republika, Mexiko, Moldávie, Černá Hora, Srbsko, Jihoafrická republika, Švýcarsko a Spojené státy americké. Tento užší seznam vychází z informací Komise na stránkách zde: http://ec.europa.eu/agriculture/gi-international/index_en.htm

⁴⁰ [http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:22009A0428\(02\)&qid=1442222939094&from=CS](http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:22009A0428(02)&qid=1442222939094&from=CS)

⁴¹ http://ec.europa.eu/enlargement/pdf/albania/st08164.06_en.pdf Smlouva je z 01.04.2009

⁴² [http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:22009A0130\(01\)&rid=11](http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:22009A0130(01)&rid=11)

⁴³ http://eur-lex.europa.eu/resource.html?uri=cellar:8bbeec14-7d17-44fd-b045-cd116e27a3f5.0002.01/DOC_2&format=PDF nebo [http://eur-lex.europa.eu/legal-content/en/TXT/PDF/?uri=CELEX:22008A0630\(01\)&rid=1](http://eur-lex.europa.eu/legal-content/en/TXT/PDF/?uri=CELEX:22008A0630(01)&rid=1)

⁴⁴ podepsána jménem ES 15.10.2007, rozhodnutí Rady a Komise pak ze dne 29.03.2010. http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/HTML/?uri=OJ:JOL_2010_108_R_0001_01&from=EN

⁴⁵ pozn.autora: Nejsou uvedeny žádné chráněné názvy lihovin ani aromatizovaných vinných nápojů z Černé Hory

⁴⁶ Pozn.autora: Kolumbie, Peru, Ekvádor a Bolívie jsou společně nazývané Andské společenství (Andean Community)

⁴⁷ <http://trade.ec.europa.eu/doclib/press/index.cfm?id=1261>

⁴⁸ blíže viz. informace Evropské komise na jejích internetových stránkách na adrese: <http://ec.europa.eu/trade/policy/countries-and-regions/regions/andean-community/>

⁴⁹ <http://trade.ec.europa.eu/doclib/press/index.cfm?id=1261>

⁵⁰ [http://eur-lex.europa.eu/legal-content/cs/TXT/PDF/?uri=CELEX:22012A0330\(01\)&rid=1](http://eur-lex.europa.eu/legal-content/cs/TXT/PDF/?uri=CELEX:22012A0330(01)&rid=1)

⁵¹ prakticky se to týká přepisů do bulharské cyrilice (Bulharsko) a řecké abecedy (Řecko, Kypr)

⁵² jak je již na jiném místě této práce uvedeno, Karlovarská Hořká je stále chráněna v ČR a podle Lisabonské dohody jako označení původu, podle systému EU je pak chráněným zeměpisným označením. Gruzie má s EU uzavřenu *Dohodu o ochraně zeměpisných označení zemědělských výrobků a potravin*, je současně i smluvním státem *Lisabonské dohody*. Nicméně *Dohoda o ochraně* mezi EU a Gruzii nerozlišuje kategorie ochran (označení původu a zeměpisné označení) - pojem zeměpisné označení tedy používá v širším významu, v jakém ji používá např. také Dohoda TRIPS. Ani v příloze dohody mezi EU a Gruzii nejsou uvedeny kategorie označení (CHOP/CHZO), proto rozlišování těchto dvou kategorií u Karlovarské hořké nemá při praktické aplikaci velký význam.

⁵³ http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=OJ:JOL_2002_352_R_0001_01&from=EN <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=OJ:L:2002:352:TOC>

⁵⁴ [http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=CELEX:21999A1204\(02\)](http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=CELEX:21999A1204(02))

⁵⁵ <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=OJ:L:1999:311:TOC>

⁵⁶ <http://eur-lex.europa.eu/resource.html?uri=cellar:d3378416-e5a5-4b0c-a493-b538c386b2fa.0004.02/>

DOC 2&format=PDF [http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?qid=1440309059603&uri=CELEX:22004A0206\(02\)](http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?qid=1440309059603&uri=CELEX:22004A0206(02))

⁵⁷ [http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:22012A1221\(01\)&from=CS](http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:22012A1221(01)&from=CS)

⁵⁸ http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2011/march/tradoc_147725.pdf

⁵⁹ pozn.autora: Ovšem se specifickou poznámkou k tomuto označení, že seznam může být po ukončení vyjednávání upraven.

⁶⁰ blíže viz. informace Evropské komise na jejích internetových stránkách na adrese: <http://ec.europa.eu/trade/policy/countries-and-regions/regions/andean-community/>

⁶¹ pozn.autora: Hovorově Jižní Korea

⁶² [http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:22011A0514\(01\)&from=CS](http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:22011A0514(01)&from=CS)

⁶³ http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/HTML/?uri=OJ:L:2015:290:FULL&from=EN#L_2015290CS.01000401.doc

⁶⁴ http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=OJ:JOC_2015_364_R_0004

⁶⁵ <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=CELEX%3A32016D0342>

⁶⁶ [http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:22016X0324\(01\)&from=CS](http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:22016X0324(01)&from=CS)

⁶⁷ <http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-10728-2015-REV-1/cs/pdf>

⁶⁸ Pozn. autora: DVUOK neřeší, zda-li má být dosaženo tohoto cíle pomocí zrušení známek nebo jejich prohlášení za neplatné.

⁶⁹ tzn. uvedena jen označení, která jsou zapsána do unijního rejstříku (E-Spirit Drinks) - z českých označení jen “Karlovarská Hořká”

⁷⁰ z českých tradičních výrazů jsou podle DVUOK chráněny výrazy “pozdní sběr”, “archivní víno” a “panenské víno”

⁷¹ text dohody je dostupný v Úředním věstníku zde: [http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:22011A1116\(02\)&from=CS](http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:22011A1116(02)&from=CS)

⁷² http://ec.europa.eu/enlargement/pdf/the_former_yugoslav_republic_of_macedonia/saa03_01_en.pdf

⁷³ text této přílohy VII není v Úředním věstníku dostupný

⁷⁴ [http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:22000A1028\(01\)&from=CS](http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:22000A1028(01)&from=CS) případně dále také <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=OJ:L:2000:276:TOC>

⁷⁵ [http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:21997A0611\(01\)&from=CS](http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:21997A0611(01)&from=CS)

⁷⁶ [http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:22004A0430\(05\)&from=CS](http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:22004A0430(05)&from=CS)

⁷⁷ [http://eur-lex.europa.eu/legal-content/cs/TXT/PDF/?uri=CELEX:22013A0115\(01\)&rid=1](http://eur-lex.europa.eu/legal-content/cs/TXT/PDF/?uri=CELEX:22013A0115(01)&rid=1)

⁷⁸ blíže viz. informace Evropské komise na jejích internetových stránkách na adrese: <http://ec.europa.eu/trade/policy/countries-and-regions/regions/andean-community/>

⁷⁹ [http://eur-lex.europa.eu/legal-content/cs/TXT/PDF/?uri=CELEX:22006A0324\(01\)&rid=1](http://eur-lex.europa.eu/legal-content/cs/TXT/PDF/?uri=CELEX:22006A0324(01)&rid=1)

⁸⁰ Příloha II (Dohody mezi Evropským společenstvím a Spojenými státy americkými o obchodu s vínem): *Burgundy, Chablis, Champagne, Chianti, Claret, Haut Sauterne, Hock, Madeira, Malaga, Marsala, Moselle, Port, Retsina, Rhine, Sauterne, Sherry a Tokay.*

⁸¹ [http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?qid=1440316867072&uri=CELEX:52007XC0728\(03\)](http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?qid=1440316867072&uri=CELEX:52007XC0728(03))

⁸² <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/cs/TXT/PDF/?uri=CELEX:32011R1212&rid=1>

⁸³ [http://eur-lex.europa.eu/legal-content/cs/TXT/PDF/?uri=CELEX:22013A1018\(01\)&rid=1](http://eur-lex.europa.eu/legal-content/cs/TXT/PDF/?uri=CELEX:22013A1018(01)&rid=1)

⁸⁴ [http://eur-lex.europa.eu/legal-content/cs/TXT/PDF/?uri=CELEX:22012A1215\(01\)&rid=1](http://eur-lex.europa.eu/legal-content/cs/TXT/PDF/?uri=CELEX:22012A1215(01)&rid=1)

⁸⁵ Kostarika, Salvador, Guatemala, Honduras, Nikaragua, Panama.

⁸⁶ http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2011/march/tradoc_147695.pdf

⁸⁷ pozn.autora: V Příloze XVII dohody je uvedeno pouze těchto pět českých označení: České pivo, Budějovické pivo, Budějovický měšťanský var, Českobudějovické pivo, Žatecký chmel. Jde o stejná označení, která jsou chráněna podle dohody mezi EU a Koreou - viz. shora.

⁸⁸ http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2011/march/tradoc_147696.pdf

⁸⁹ ke dni 24.08.2015 je příloha XVIII dosud bez zápisu

⁹⁰ [http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=CELEX:22002A0430\(04\)](http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=CELEX:22002A0430(04))

⁹¹ <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2011:297:FULL:CS:PDF>

⁹² [http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:22014A0529\(01\)&from=CS](http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:22014A0529(01)&from=CS)

⁹³ blíže viz. informace Evropské komise na jejích internetových stránkách na adrese: <http://ec.europa.eu/trade/policy/countries-and-regions/regions/andean-community/>

⁹⁴ Srov. informace Evropské komise o iniciativě Signature, Provisional Application and Conclusion of the Protocol of Accession to the Trade Agreement between the European Union and its Member States, of the one part, and Colombia and Peru, of the other part, to take account of the Accession of Ecuador z února 2015, dostupná na internetových stránkách na adrese: http://ec.europa.eu/smart-regulation/impact/planned_ia/docs/2015_trade_028_029_ecuador_fta_en.pdf

⁹⁵ <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/HTML/?uri=OJ:L:2005:265:FULL&from=en>

http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=uriserv:OJ.L_.2005.265.01.0001.01.ENG Poznámka autora:

V českém znění bylo zveřejněno pouze nařízení Rady, z 18.07.2005, přičemž české znění dohody má být zveřejněno později. Dosud se tak nestalo (revid. 24.08.2015).

⁹⁶ http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2004/june/tradoc_117680.pdf

⁹⁷ http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2012/november/tradoc_150084.pdf

⁹⁸ http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2010/april/tradoc_146089.pdf

⁹⁹ http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2004/june/tradoc_117712.pdf

¹⁰⁰ http://www.eeas.europa.eu/lebanon/docs/euro_mediterranean_agreement_en.pdf

¹⁰¹ http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2006/march/tradoc_127906.pdf

¹⁰² http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2004/june/tradoc_117751.pdf

¹⁰³ Antigua a Barbuda, Bahamy, Barbados, Belize, Dominikánské společenství, Grenada, Guyana, Haiti, Jamaika, Svatý Kryštof a Nevis, Svatá Lucie, Svatý Vincent a Grenadiny, Suriname, Trinidad a Tobago

¹⁰⁴ <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2008:289:0003:1955:EN:PDF>

¹⁰⁵ srov. také Autor neuveden: CARRIBEAN COMMUNITY Trade and Investment Agreements Handbook. Strategic Information and Basic Agreements. Washington : Global Investment Center, 2015. S. 219-222. Dostupná na Google Books na adrese: <https://books.google.cz/books?id=eiwCgAAQBAJ&pg=PA221&lpg=PA221&dq=CARIFORUM+geographical+indications+protection&source=bl&ots=EByeNp3h3V&sig=d7SRU2-7sVDzs0hiIVFPi8hqHSE&hl=en&sa=X&ved=0ahUKEwjSy5OTzd nOAhXpAJoKHUWIBnoQ6AEIMzAF#v=onepage&q=CARIFORUM%20geographical%20indications%20protection&f=false>

¹⁰⁶ konkrétní text ustanovení zní: *“The EC Party and the Signatory CARIFORUM States accept the need for a clear legal framework for geographical indications owners who wish to use their geographical indications on the Internet and to participate in the development of electronic commerce which includes provisions addressing whether the use of a sign on the Internet has contributed to the usurpation, evocation, acquisition in bad faith or infringement of a geographical indication or whether such use constitutes an act of unfair competition, and a determination of the remedies, including the eventual transfer or cancellation of the domain name. In this respect, the EC Party and the Signatory CARIFORUM States shall endeavour to apply the Joint Recommendation concerning the protection of marks, and other industrial property rights in signs, on the Internet, as adopted by WIPO at the Thirty-Sixth Series of Meetings of the Assemblies of the Member States of WIPO, 24 September to 3 October 2001.”*

¹⁰⁷ srov. Jordan, David: *“Geographical Indications”*. Towards A Santa Lucia Experience. 2010. <http://www.giordanoassociatesaltd.com/docs/Geographical%20Indications%20David%20Jordan%20.pdf>

¹⁰⁸ blíže viz. Daley, Dianne - Foga, Nicole: *Jamaica : Protection Geographical Indications*. 16.07.2014. Dostupné on-line na internetových stránkách mondaq connnting knowledge & people na adrese: <http://www.mondaq.com/x/321108/Trademark/Protecting+Geographical+Indications>

¹⁰⁹ Blakeney, Michael - Coulet, Thiery - Mengistie, Getachew - Mahop, Marcelin Tonye: *Extending the Protection of Geographical Indications : Case Studies of Agricultural Products in Africa* (edited by Michael Blakeney). Oxon/New York : Earthscan from Routledge, 2012. ISBN: 978-0-415-50102-6 (hbk) a 978-0-203-13331-6 (ebk). s. 57. Dostupné on-line na Google Books na adrese: <https://books.google.cz/books?id=-b7HCltktgC&pg=PA55&lpg=PA55&dq=CARIFORUM+geographical+indications+list+register&source=bl&ots=Y0pMMc06qo&sig=FljNjZtvD4aanNZpm39HtBg75vI&hl=en&sa=X&ved=0ahUKEwjWPrR09nOAhXja5oKHfqcDoUQ6AEIGzAA#v=onepage&q=CARIFORUM%20geographical%20indications%20list%20register&f=false>

¹¹⁰ Komorský svaz, Madagaskarská republika, Mauricijská republika, Seychelská republika, Zambijská republika, Zimbabwská republika.

¹¹¹ <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/HTML/?uri=OJ:L:2012:111:FULL&from=EN>

¹¹² *Podpora posílení právní jistoty a zákonnosti soukromých investic; harmonizace obchodních právních předpisů; tvorba a přijímání právních předpisů týkajících se zaměstnanosti; usnadnění a ochrana zahraničních investic; ochrana spotřebitelských práv a práv duševního vlastnictví, včetně tradičních vědomostí a folklóru*
Může se jednat o tyto činnosti:

i) přizpůsobení mezinárodních dohod/úmluv/smluv domácím podmínkám k posílení právní jistoty a soukromých investic;
ii) podpora zajišťování kapacit pro rozvoj právních rámců odpovídajících dohodám o obchodu a investicích a podpora aktualizace a rozvoje obchodních právních předpisů a zvyšování povědomí o právních a správních rámcích.

¹¹³ [http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:21977A0118\(05\):EN:HTML](http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:21977A0118(05):EN:HTML)

¹¹⁴ http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2006/march/tradoc_127986.pdf

¹¹⁵ “Under the Agreement, the Parties agree that intellectual, industrial and commercial property comprises, in particular, copyright, including copyright in computer programs, and neighbouring rights, commercial trademarks and geographical

descriptions including designation of origin, industrial designs and models, patents, configuration plans (topographies) of integrated circuits, protection of undisclosed information and protection against unfair competition in accordance with Article 10(a) of the Paris Convention for the Protection of Industrial Property in the 1967 Act of Stockholm (Paris Union)."

¹¹⁶ Republika Fidžijské ostrovy, Nezávislý stát Papua-Nová Guinea.

¹¹⁷ <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/HTML/?uri=OJ:L:2009:272:FULL&from=EN>

¹¹⁸ obecná informace o postupu sjednávání je dostupná zde: <http://ec.europa.eu/trade/policy/countries-and-regions/regions/pacific/>

¹¹⁹ <http://www.efta.int/legal-texts>

¹²⁰ v mezidobí Lichtenštejsko přistoupilo k dohodě mezi EU a Švýcarskem

¹²¹ ačkoliv Švýcarsko je stále členem EFTA (Evropského sdružení volného obchodu)

¹²² srov. znění protokolu k 8.7.2016 zde: <http://www.efta.int/sites/default/files/documents/legal-texts/eea/the-eea-agreement/Protocols%20to%20the%20Agreement/protocol47.pdf>

¹²³ http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=uriserv:OJ.L_.1994.001.01.0001.01.ENG&toc=OJ:L:1994:001:TOC#L_1994001EN.01052301

¹²⁴ *Tørrfisk fra Lofoten*

¹²⁵ *Cam d`Andorra*

¹²⁶ *Antep Baklavası/Gaziantep Baklavası*

¹²⁷ srov. obsah rejstříku označení lihovin - databáze E-Spirit-Drinks na adrese: <http://ec.europa.eu/agriculture/spirits/> , dále rejstřík označení vín (a tradičních výrazů)- databáze E-Bacchus na adrese: <http://ec.europa.eu/agriculture/markets/wine/e-bacchus/index.cfm?event=pwelcome&language=CS> , jakož i v rejstříku aromatizovaných vinných nápojů na adrese: http://ec.europa.eu/agriculture/quality/documents-links/pdf/rgi-aromatised-wine-products_en.pdf

¹²⁸ zpráva o návrhu je dostupná zde: http://ec.europa.eu/smart-regulation/roadmaps/docs/2015_agri_028+2015_agri_029_norway_en.pdf

¹²⁹ informace uvedena přímo ve zprávě

¹³⁰ studie je dostupná zde: http://ec.europa.eu/agriculture/external-studies/2012/value-gi/final-report_en.pdf

¹³¹ dohoda NAFTA je dostupná na internetových stránkách sekretariátu NAFTA na adrese: <https://www.nafta-sec-alena.org/Home/Legal-Texts/North-American-Free-Trade-Agreement?mvid=1&secid=b6e715c1-ec07-4c96-b18e-d762b2ebe511>

¹³² Pozn.autora: Kromě ochrany zeměpisných označení je upravena také ochrana proti zneužívajícím a protisoutěžním praktikám, práva autorského, zvukových nahrávek, kódovaných signálů přenášených satelity, ochranných známek, patentů, topografií polovodičových prvků, průmyslových vzorů. Dohoda také uplatňuje vynucování práva, trestněprávní pravidla a spolupráci a technickou pomoc.

¹³³ Podle Dodatku 313 se tento závazek Spojených států amerických a Kanady bude vztahovat na Mezcal ke dni vstupu dohody NAFTA v platnost nebo uplynutím 90 dnů ode dne, kdy vláda Mexika stanoví úřední standard pro výrobu Mezcalu, a k tomu dni, který nastane později.

¹³⁴ Současná norma upravující Mezcal **NOM-070-SCFI-2015, Bebidas alcohólicas-Mezcal-Especificaciones** je dostupná zde: http://dof.gob.mx/nota_detalle.php?codigo=5428710&fecha=04/03/2016 a zrušila dřívější normu NOM-070-SCFI-1994 Bebidas Alcohólicas-Mezcal-Especificaciones upravující Mezcal (publikovanou 12.06.1997)

¹³⁵ Vláda Mexika notifikovala Světovou obchodní organizaci (WTO) o nové normě upravující Mezcal, oběžník z 5.4.2016 zde: <http://www.spcr.cz/images/MEX301.pdf>

¹³⁶ https://en.wikipedia.org/wiki/United_Kingdom_European_Union_membership_referendum,_2016

¹³⁷ více např. zde: <http://blisty.cz/art/82942.html>

¹³⁸ více např. zde: <http://blisty.cz/art/82920.html>

¹³⁹ více např. zde: <http://blisty.cz/art/82873.html>

¹⁴⁰ srov. např. aba: Skotští výrobci whisky a tartanu tají dech, brexit jim může zatopit. In Idnes.cz (04.07.2016). více zde: http://zpravy.idnes.cz/skotsko-referendum-tartan-whiskey-dth-/zahranicni.aspx?c=A160701_100415_zahranicni_aba

¹⁴¹ srov. např. Graham, L.: Forget about sterling: What will Brexit mean for Scotch Whisky? In [CNBC.com](http://www.cnbc.com) (21.06.2016). více zde: <http://www.cnbc.com/2016/06/21/forget-about-sterling-what-will-brexit-mean-for-scotch-whisky.html>

¹⁴² srov. např. Nagesh, A.: Leaving the EU could kill off the Cornish Pasty. In [METRO.CO.UK](http://metro.co.uk) (01.07.2016). více zde: <http://metro.co.uk/2016/07/01/leaving-the-eu-could-kill-off-the-cornish-pasty-5979073/>

¹⁴³ Úplný text včetně dalších kapitol je obsažen v monografii PRCHAL, Petr, *Limity autorskoprávní ochrany*. Leges, 2016.

¹⁴⁴ Autor kapitoly působí na Katedře soukromého práva a civilního procesu Právnické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci a v Advokátní kanceláři Narcis Tomášek & partneři

¹⁴⁵ Jedná se o jeden z více pojmových znaků autorského díla. Viz TELEČ, Ivo. *Pojmové znaky duševního vlastnictví*. C. H. Beck, 2012. s. 23 – 40. Vedle jedinečnosti, jde o výsledek tvůrčí činnosti a vyjádření, které je objektivně smysly vnímatelné jako umění. Srov. TELEČ, Ivo, TŮMA, Pavel. *Autorský zákon. Komentář*. Praha: C. H. Beck, 2007. s. 19.

¹⁴⁶ Srov. rozsudek Nejvyššího soudu ve věci sp. zn. 30 Cdo 739/2007 ze dne 30. dubna 2007.

¹⁴⁷ Srov. TELEČ, Ivo, TŮMA, Pavel. *Autorský zákon. Komentář*. Praha: C. H. Beck, 2007. s. 19.

¹⁴⁸ Srov. čl. 1 odst. 3 směrnice o právní ochraně počítačových programů.

¹⁴⁹ Srov. čl. 3 odst. 1 směrnice o právní ochraně databází.

¹⁵⁰ Srov. § 2 odst. 1 AutZ.

¹⁵¹ Srov. čl. 102 CA, dále čl. 1 odst. 1 autorského zákona Spojeného království (Copyright, Designs and Patents Act

1988, C. 48), dále čl. 5 odst. 1 autorského zákona Kanady z roku 1985 (Copyright Act, R. S. C., 1985, c. C-42).

¹⁵² Právo EU pak vymezuje kritérium původnosti pro určité kategorie děl prostřednictvím směrnic o právní ochraně počítačových programů a o právní ochraně databází, jakož i obecně prostřednictvím rozhodnutí Soudního dvora EU. Srov. rozsudek Soudního dvora EU ve věci *Infopaq International A/S proti Danske Dagblades Forening*, C-5/08, ze dne 16. července 2009, rozsudek Soudního dvora EU ve věci *Eva-Maria Painer proti Standard VerlagsGmbH a další*, C-145/10, ze dne 1. prosince 2011.

¹⁵³ Srov. čl. 14 bis RÚB odst. 1 a významové užití pojmu „původního“ díla, ze kterého za užití logického výkladu práva argumentu *a maiori ad minus* můžeme dovodit, že pokud je původnost pojmovým znak filmového díla dle RÚB, pak je rovněž pojmovým znakem autorského díla dle RÚB obecně. „Bez újmy autorského práva k jakémukoliv dílu, popřípadě zpracovanému nebo rozmnoženému, je filmové dílo chráněno jako dílo původní. Nositel autorského práva k filmovému dílu používá týchž práv jako autor díla původního, včetně práv podle předchozího článku.“ Blíže k možnému chápání původnosti obsažené v RÚB viz GERVAIS, Daniel. Feist Goes Global: A Comparative Analysis of the Notion of Originality in Copyright Law. *Journal of the Copyright Society of the U.S. A.* 2002, roč. 49, s. 949 – 981.

¹⁵⁴ Zejména půjde o posesorní ochranu držitele dle § 1003 ObčZ. K tomu viz TELEČ, Ivo. Držba informací. *Právní rozhledy*. 2014, roč. 22, č. 4, s. 115 – 121., TELEČ, Ivo. Není informace jako informace. *Právní rozhledy*. 2014, roč. 22, č. 15 – 16, s. 515 – 523. Není však ani vyloučena ochrana těchto výtvorů jako důvěrných informací tj. zejména skrze smluvní (relativní) ochranu právem na náhradu škody, ochranu před nekalou soukromou soutěží a nároky proti nekalému soutěžiteli z ní vyplývající, právem k obchodnímu tajemství. Není vyloučena souběžná ochrana.

¹⁵⁵ Tento požadavek se netýká pouze děl nových, ale i odvozených.

¹⁵⁶ Nikoli běžná všednost lze označit jako “*de minimis*” znaku původnosti. Srov. HARIANI, Krishna. Analyzing “Originality” in Copyright Law: Transcending Jurisdictional Disparity. *The Intellectual Property Law Review*. 2011, roč. 51, č. 3, s. 491 – 510.

¹⁵⁷ Srov. THULLEROVÁ, Gabriele. *Jak je poznáme? Umění a kýč*. Praha: Knižní klub, 2007. 128 s.

¹⁵⁸ A to ani v zahraničí. Srov. rozhodnutí Nejvyššího soudu USA ve věci *Bleistein proti Donaldson Lithographing Co.*, 188 U.S. 239, ze dne 2. února 1903.

¹⁵⁹ Není vyloučeno, aby autorské dílo vzniklo dokonce omylem na základě chyby.

¹⁶⁰ Rozhodnutí Nejvyššího soudu USA ve věci *Feist Publications, Inc., proti Rural Telephone Service Co.*, 499 U.S. 340, ze dne 27. března 1991.

¹⁶¹ Srov. § 2 odst. 2 UrhG.

¹⁶² Srov. WAISMAN, Augustin. Revisiting Originality. *European Intellectual Property Review*, 2004, roč. 31, č. 7, s. 370 – 376.

¹⁶³ Záměrně zde neužívám označení „standard“, nýbrž „tendence“, neboť judikatura dosud není konstantní. Na druhé straně se nedomnívám, že bychom recentní judikaturu Soudního dvora EU, kdy ve dvou věcech rozhodl stejně, mohli označit za exces, jak se někdy chápe rozhodnutí ve věci *Infopaq*.

¹⁶⁴ Rozsudek Soudního dvora EU ve věci *Infopaq International A/S proti Danske Dagblades Forening*, C-5/08, ze dne 16. července 2009.

¹⁶⁵ Rozsudek Soudního dvora EU ve věci *Eva-Maria Painer proti Standard VerlagsGmbH a další*, C-145/10, ze dne 1. prosince 2011.

¹⁶⁶ Viz bod 40 rozsudku Soudního dvora EU ve věci *Infopaq International A/S proti Danske Dagblades Forening*, C-5/08, ze dne 16. července 2009.

¹⁶⁷ Srov. HÖPPNER, Thomas. Reproduction in Part of Online Articles in the Aftermath of Infopaq (C-5/08): Newspaper Licensing Agency Ltd v Meltwater Holding BV. *European Intellectual Property Review*, 2011, roč. 33, č. 5, s. 331 – 333.

¹⁶⁸ Srov. ROSATI, Eleonora. Originality in a Work, or a Work of Originality: The effects of the Infopaq decision. *European Intellectual Property Review*, 2011, roč. 33, č. 12, s. 746 – 755.

¹⁶⁹ Soudní dvůr EU v tomto rozhodnutí rovněž podotýká, že v informační směrnici není ničeho, co by odůvodňovalo závěr, že rozsah autorskoprávní ochrany by měl záviset na míře tvůrčí svobody při vytváření různých kategorií děl.

¹⁷⁰ Viz bod 91 rozsudku Soudního dvora EU ve věci *Eva-Maria Painer proti Standard VerlagsGmbH a další*, C-145/10, ze dne 1. prosince 2011.

¹⁷¹ Viz bod 88 a 89 rozsudku Soudního dvora EU ve věci *Eva-Maria Painer proti Standard VerlagsGmbH a další*, C-145/10, ze dne 1. prosince 2011.

¹⁷² Jako historicky první rozhodnutí, které zmiňuje kritérium zhodnocení vynaložené práce, bývá označováno rozhodnutí ve věci *Lewis proti Fullarton*, 48 E. R. 1080 ze dne 30. května 1839. Viz FITZGERALD, Brian, GILCHRIST, John. (ed.). *Copyright Perspectives: Past, Present and Prospect*. Springer, 2015. s. 134.

¹⁷³ Poprvé bylo kritéria ve Spojeném království užito v Rozhodnutí Sněmovny lordů ve věci *Walter proti Lane*, AC 539, ze dne 6. srpna 1990. Skutkově se případ týkal stenoáznamů v novinách *The Times*, které Sněmovna lordů právně posoudila jako autorská díla, neboť k jejich pořízení byla vynaložení dovednosti, úsilí a úsudku.

¹⁷⁴ DRASSINOWER, Abraham. Sweat of the Brow, Creativity and Authorship: On Originality in Canadian Copyright Law. *University of Ottawa Law & Technology Journal*, 2004, roč. 1, s. 105 – 123. Dostupné z: <http://ssrn.com/abstract=621184>.

¹⁷⁵ RICKETSON, Samuel. The Concept of Originality in Anglo-Australian Copyright Law. *Journal of the Copyright Society of the U.S.A.*, 1992, roč. 39, č. 4, s. 265 – 288.

¹⁷⁶ Podobné pojetí původnosti jako ve Spojeném království a Austrálii lze shledat i např. v autorském právu Nového Zélandu.

¹⁷⁷ Rozhodnutí Federálního soudu Austrálie ve věci *Desktop Marketing Systems Pty. Ltd proti Telstra Corp. Ltd*, FCAFC 112, ze dne 15. května 2002.

¹⁷⁸ Rozhodnutí Odvolacího soudu ve věci *The Newspaper Licensing Agency a další proti Meltwater Holding BV a další*, EWCA Civ 890, ze dne 27. července 2011.

¹⁷⁹ Srov. rozhodnutí Sněmovny lordů ve věci *Ladbroke Football Ltd proti William Hill Football Ltd*, 1 WLR 273, ze dne 21. ledna 1964.

¹⁸⁰ ROSATI, Eleonora. Originality in a Work, or a Work of Originality: The effects of the Infopaq decision. *European Intellectual Property Review*, 2011, roč. 33, č. 12, s. 746 – 755.

¹⁸¹ Rozhodnutí Nejvyššího soudu USA ve věci *Feist Publications, Inc., proti Rural Telephone Service Co.*, 499 U.S. 340, ze dne 27. března 1991.

¹⁸² Srov. např. rozhodnutí Odvolacího soudu pro 2. obvod ve věci *Key Publications Inc. proti Chinatown Today Publishing Enterprises Inc.*, 945 F.2d 509, ze dne 23. září 1991, rozhodnutí Odvolacího soudu pro 2. obvod ve věci *Matthew Bender & Co. proti West Publishing Co.*, 158 F.3d 693, ze dne 3. listopadu 1998.

¹⁸³ HART, Joseph. From Facts to Form: Extension and Application of the Feist "Practical Inevitability" Test and Creativity Standard. *Golden Gate University Law Review*. 1992, roč. 22, č. 2, s. 549 – 566.

¹⁸⁴ Volnější přístup ke kritériu jedinečnosti v kontinentálním autorském právu je oproti uvedeným zemím např. v Nizozemí, kde Nejvyšší soud dovodil např. ochranu složení parfému. Viz rozhodnutí Nejvyššího soudu Nizozemí ve věci *Lancôme proti Kecofa*, C04/327HR, ze dne 16. června 2006.

¹⁸⁵ LUCAS, André, LUCAS, Henri-Jacques. *Traité de la propriété littéraire et artistique. Revue internationale de droit comparé*. 1995, roč. 47, č. 2, s. 599 – 603.

¹⁸⁶ Srov. § 2 odst. 2 UrhG „*eine persönliche geistige Schöpfung*“. Německá právní úprava však rozlišuje mezi autorskými díly a pouhými výkony (Leistungen), kterými mohou být např. amatérská videa, technické výkony apod. bez vtisknutí autorovy osobitosti.

¹⁸⁷ Srov. čl. 1 odst. 3 směrnice o právní ochraně počítačových programů, čl. 3 odst. 1 směrnice o právní ochraně databází, rozsudek Soudního dvora EU ve věci *Infopaq International A/S proti Danske Dagblades Forening*, C-5/08, ze dne 16. července 2009.

¹⁸⁸ text tohto príspevku je súčasťou dizertačnej práce autorky - „Autorské právo v bankovom sektore“ .

¹⁸⁹ Takýmito zákonmi sú napríklad Zákon č. 483/2001 Z. z. z 5. októbra o bankách, resp. Zákon č. 21/1992 Sb. o bankách (platný v Českej republike) In: ASPI [právny informačný systém], Wolters Kluwer, s.r.o..

¹⁹⁰ Rozhodnutie Krajského súdu Trenčín, spisová značka 17Co/213/2012, [cit. 2.1.2016], http://www.google.sk/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=1&ved=0ahUKEwjat66woovKAhXISBQKH9JCrkQFggdMAA&url=http%3A%2F%2Fotvorenesudy.sk%2Fdecrees%2F761%2Fdocument&usg=AFQjCNGp7CmaFN_pn000H9hY

[exBpGTY2IQ&sig2=R9lo5MeRDAPXTpE7OdB75g&bvm=bv.110151844,d.bGg&cad=rjt](http://www.google.sk/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=1&ved=0ahUKEwjat66woovKAhXISBQKHx9JCrkQFggdMAA&url=http%3A%2F%2Fotvorenesudy.sk%2Fdecrees%2F761%2Fdocument&usg=AFQjCNGp7CmaFN_pn000H9hYexBpGTY2IQ&sig2=R9lo5MeRDAPXTpE7OdB75g&bvm=bv.110151844,d.bGg&cad=rjt)

¹⁹¹ Idem.

¹⁹² Rozhodnutie Krajského súdu Trenčín, spisová značka 17Co/213/2012, [cit. 2.1.2016], http://www.google.sk/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=1&ved=0ahUKEwjat66woovKAhXISBQKHx9JCrkQFggdMAA&url=http%3A%2F%2Fotvorenesudy.sk%2Fdecrees%2F761%2Fdocument&usg=AFQjCNGp7CmaFN_pn000H9hYexBpGTY2IQ&sig2=R9lo5MeRDAPXTpE7OdB75g&bvm=bv.110151844,d.bGg&cad=rjt

¹⁹³ Definícia konania žalobcu (či sa v konkrétnom prípade jedná o hrubú nedbanlivosť) má význam v súvislosti so zákonom č. 492/2009 Z. z. Zákon o platobných službách; ustanovenie § 12 Zákona o platobných službách stanovuje, „že platiteľ znáša stratu až do 100 eur, ktorá súvisí so všetkými neautorizovanými platobnými operáciami a ktorá je spôsobená použitím strateného alebo odcudzeného platobného prostriedku alebo zneužitím platobného prostriedku neoprávnenou osobou v dôsledku nedbanlivosti platiteľa (pozn. podčiarknuté autorkou) pri zabezpečovaní personalizovaných bezpečnostných prvkov....“. Naproti tomu, „platiteľ znáša všetky straty súvisiace s neautorizovanými platobnými operáciami, ak boli zapríčinené jeho podvodným konaním, úmyselným nesplnením jednej alebo viacerých povinností podľa § 26 alebo nesplnením jednej alebo viacerých

povinností podľa § 26 v dôsledku jeho hrubej nedbanlivosti (pozn. podčiarknuté autorkou).

¹⁹⁴ Rozhodnutie Krajského súdu Trenčín, spisová značka 17Co/213/2012, [cit. 2.1.2016], http://www.google.sk/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=1&ved=0ahUKEwjat66woovKAhXISBQKHx9JCrkQFggdMAA&url=http%3A%2F%2Fotvorenesudy.sk%2Fdecrees%2F761%2Fdocument&usg=AFQjCNGp7CmaFN_pn000H9hYexBpGTY2IQ&sig2=R9lo5MeRDAPXTpE7OdB75g&bvm=bv.110151844,d.bGg&cad=rjt

¹⁹⁵ Dohliadajúcim subjektom je, v súlade so zákonom č. 566/1992 Zb. o Národnej banke Slovenska, Národná banka Slovenska.

¹⁹⁶ Zákon č. 483/2001 Z. z. o bankách (identifikácia klienta, informačné povinnosti); Zákon č. 266/2005 Z. z. o ochrane spotrebiteľa pri finančných službách na diaľku (uzatváranie zmlúv, informačné povinnosti); Zákon č. 297/2008 Z. z. o ochrane pred legalizáciou príjmov z trestnej činnosti a o ochrane pred financovaním terorizmu (identifikácia klienta, starostlivosť vo vzťahu ku klientovi); Zákon č. 355/2014 Z. z. o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní (riešenie sporov); Zákon č. 492/2009 Z. z. o platobných službách (riešenie sporov); Zákon č. 39/2015 Z. z. o poisťovníctve (identifikácia klientov).

¹⁹⁷ Autor pôsobí na Fakulte práva Panevropské vysoké školy

¹⁹⁸ TUMA Pavel, Smluvní licence v autorském právu, 1. vyd., Praha : C. H. Beck 2007, str. 34

¹⁹⁹ TELEC Ivo, Přehled práva duševního vlastnictví 1, Lidskoprávní základy, Licenční smlouva, 2., upravené vydání, Brno : Doplněk 2007, str. 135

²⁰⁰ TUMA Pavel, Smluvní licence v autorském právu, 1. vyd., Praha : C. H. Beck 2007, str. 36

²⁰¹ TUMA Pavel, Smlouní licence v autorském právu, 1. vyd., Praha : C. H. Beck 2007, str. 45

²⁰² TUMA Pavel, Smluvní licence v autorském právu, 1. vyd., Praha : C. H. Beck 2007, str. 40

²⁰³ TELEC Ivo, Přehled práva duševního vlastnictví 1, Lidskoprávní základy, Licenční smlouva, 2., upravené vydání, Brno : Doplněk 2007, str. 147

²⁰⁴ §43a Občianskeho zákonníka – návrh na uzavretie zmluvy

²⁰⁵ POLLOCK, Rufus. Why Share-Alike Licenses are Open but Non-Commercial Ones Aren't; vid'. <http://blog.okfn.org/2010/06/24/why-share-alike-licenses-are-open-but-non-commercial-ones-arent/>

²⁰⁶ TELEC Ivo, Přehled práva duševního vlastnictví 1, Lidskoprávní základy, Licenční smlouva, 2., upravené vydání, Brno : Doplněk 2007, str. 109

²⁰⁷ TELEC Ivo, Přehled práva duševního vlastnictví 1, Lidskoprávní základy, Licenční smlouva, 2., upravené vydání, Brno : Doplněk 2007, str. 115

²⁰⁸ TELEC Ivo, Přehled práva duševního vlastnictví 1, Lidskoprávní základy, Licenční smlouva, 2., upravené vydání, Brno : Doplněk 2007, str. 123